

BİLİŞİM

AYLIK BİLİŞİM KÜLTÜRÜ DERGİSİ

YGS Prof. Dr. Ünal Yarımağan
yorumluyor

Yazılıma
Patent mi, Telif mi?

Türk Patent Enstitüsü Başkanı
Prof. Dr. Habip Asan:
Yasalar yazımları patent
koruması dışında sayıyor

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ

T.C. ULAŞTIRMA BAKANLIĞI

BTK
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ
VE İLETİŞİM KURUMU

TBD Kamu-BİB Kamu Bilişim Platformu - 13

12-15 Mayıs 2011 Susesi Resort Otel Antalya

e-devlette
yeni
açılımlar

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ

YIL 39 • SAYI 132

BİLİŞİM

AYLIK BİLİŞİM KÜLTÜRÜ DERGİSİ

→ TBD YÖNETİM KURULU

Turhan Menteş, Lütfi Varoğlu, Levent Berkman, Koray Özer, Kemal Karakoçak, Türker Gülüm, Serdar Bilecen, Ekrem Yener, Necati Etlacakuş, Aslıhan Tüfekçi, Erdem Erkul

→ TÜRKİYE BİLİŞİM DERGİSİ ADINA

Turhan Menteş Eser ve İmtiyaz Sahibi ve Sorumlusu, Müdür

→ YAYIN YÖNETMENİ

Koray Özer

→ EDITÖRLER

Aslıhan Bozkurt Haber, İ. İlker Tabak Genel, Mehmet Ali Köksal Hukuk, Selçuk Özdemir Eğitim, Mukaddes Burhan Savunma Bilişimi, Görkem Çetin Özgür Yazılım, Talat Postacı KOBİ, Mehmet Yılmaz Kamusal BİB, Erdem Erkul E-Devlet, İzzet Gökhan Özbilgin Güvenlik, Nihal Sandıkçı Müzik.

→ YAZI KURULU

Atilla Yardımcı, Coşkun Dolanbay, Eşref Küçük, Levent Karadağ, Makbule Çubuk, Mehmet Pektaş, Necdet Kesmez, Nezih Kuleyin, Nihat Yurt, Onur Fenar, Serdar Gunizi, Veysi İşler, Yasemin Altun, Serdar Biroğul, Ersin Taşçı, Ayfer Niğdelioğlu

→ GÖRSEL TASARIM

Mehmet Pektaş

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ

Genel Merkez: Çetin Emeç Bulvarı, 4. Cadde No:3/11-12 06450 A. Öveçler-Ankara
Tel. 0312 479 3462, Faks: 0312 479 3467, e-posta: tbd-merkez@tbd.org.tr

Yazılarla ilgili her türlü hukuki sorumluluk yazarlara aittir.

→ İÇİNDEKİLER

- 03 Künye
- 04 İçindekiler
- 06 Yayın Yönetmeninden - Koray Özer
- 10 Geleceğin dijital Türkiye'si için, platform kuruldu
- 12 ABD Başkanından Facebook'a ziyaret
- 14 İlk Resmî Gazete de sanal ortamda
- 15 İnternet'ten yurtdışı alışverişe sınırlama
- 16 TİB, "yasak" demeyi, yasakladı!
- 18 Dijital oyun kültürüne Tübitak desteği
- 20 OSYM ve 2011-YGS Skandalı
- 30 TÜBİDER'den mesleki standart ve sertifikasyon
- 32 Yeni Medya: Türk basınının iPad'le imtihanı - Melih Bayram Dede

Dosya: BİMY 18

- 34 BİMY'de, "BT ve sektörel etkileşim" tartışıldı
- 50 10 yıla kadar bilgisayarlar, insan beyni kapasitesini yakalayacak
- 54 Kum tanelerine bile versek, IPv6 adresi bitmez
- 58 Sosyal ağlardaki oyunlar, gerçek ortamlarda da oynanacak
- 60 Standartlarınız yoksa hayat çok, çok zor...

- 96 **Ufkun Ötesi** - BİMY ve Atasözlerimiz- Nezih Kuleyin
- 98 Protokol giyim kuralları - Dr. Bülent Marancı
- 106 **Simge** - Mutluluk: Çalış, iyilik yap ve şükret - İlker Tabak

Dosya: Yazılım nasıl korunmalı?: Patentle mi?, Telifle mi?

- 112 **Türk Patent Enstitüsü Başkanı Prof. Dr. Habip Asan:** Mevcut yasalar, bilgisayar programlarını, patent koruması dışında sayıyor
- 120 Patent ve Yazılımlar - Dr. Serdar Biroğul
- 126 **H.Ü. Hukuk Fakültesi, Yrd. Doç. Dr. Muammer Ketizmen:** Yazılımlara özgü, özgün bir koruma şekli gündemde değil
- 130 **Ankara Patent Genel Müdürü M. Kaan Dericioğlu:** Patent korumasından da yararlanılması, yazılımcılara önemli bir güvence sağlar
- 140 TBD Terim Kolu'ndan çağrı - N.Kaya Kılan
- 146 **Kitap tanıtımı:** Kim sonsuza kadar yaşamak ister?
- 148 **EGM:** Adli bilişim incelemelerini, soruşturma görevlileri yapılmalı
- 154 KOBİ'lerde kalite yönetim anlayışı ve uygulanabilirliği - Dr. Serdar Biroğul
- 158 **Okulda bilişim** - Kolej Ayşe Abla Okulları - Arzu Kılıç
- 164 **Teknokentlerden - Hacettepe Teknokent'te 114 firma faaliyet gösteriyor-** İlyas Yilmazyıldız Hacettepe Teknokent A.Ş. Genel Müdür ve Yönetim Kurulu Başkan Vekili
- 172 **Kitap tanıtımı:** Çevreci Peri Masalları serisi yola devam ediyor H. Temel Akarsu

34 BİMY 18 "BT ve sektörel etkileşim"

50 TBD Başkanı
Prof. Dr. Turhan Menteş

54 BTK Başkan Yrd.
Doç. Dr. Mustafa Alkan

58 RTÜK Üyesi
Prof. Dr. Korkmaz Alemdar

20 OSYM ve
2011-YGS Skandalı
ÖSYM Eski Başkanı
Prof. Dr. Ünal Yarımağan

112 Türk Patent
Enstitüsü Başkanı
Prof. Dr. Habip Asan

130 Ankara
Patent Genel Müdürü
M. Kaan Dericioğlu

164 HACETTEPE TEKNOKENT

158 Kolej Ayşe Abla Okulları

10 DİJİTAL TÜRKİYE PLATFORMU

Hikâye Bu Ya...

Koray Özer

koray.ozertdbd.org.tr

Haydar otuz, **otuz bir** yaşında genç bir yazılım mühendisidir. **Nefes nefese** teslim edeceği bir yazılım projesi üzerinde çalışırken telefonu çalar. Arayan eşi **Hatun**'dur. Eşi, hemen eve gelmesini söyler. Çünkü **çırıl çıplak** soymasına rağmen sevgili oğulları Furkan'ın **ateşi** bir türlü düşmemiştir. **Hatun**, Furkan'ın **ateşli** bir hastalığa yakalanmasından korkmaktadır. **Haydar** acele ofisten ayrılır, sabah satın aldığı ve daha yiyemediği **çıtır** simidi bilgisayarın yanında bırakır.... Ofis eve yakın olduğu için **Haydar** hızlıca caddeye çıkarak eve doğru yürümeye başlar. Yürürken **XX** lisesinin bahçesinde futbol oynayan iki genç **frikik** mi değil mi diye kavgaya tutuşmuşlardır. Arkadaşları, öğretmenler ve **liseli kızlar** bile kavgayı ayıramıyorlardır, belli ki gençler kavganın en **sıcak** bölümündedir. Hatta **sarışın liseli** bir kızın **eteği** yırtılır. **Haydar** gençlerin birbirlerine, "**hayvan, gay**" diye bağırdıklarını duyunca kavgayı ayırmaya karar verir. Çünkü karşıdan **eskortlar** eşliğinde **Beatlesland** Başbakanı geliyordur. Ancak lisenin bekçisi **Haydar**'ın önüne geçer ve "Bahçeye girmek **yasak** hemşerim!" der. **Haydar** bekçiye kızar, "Öyleyse kavgaya Fransız kalma, konuk başbakan gelmeden kavgayı ayır!" deyip, yoluna devam eder. **Homemade** kurabiye satan bir dükkandan ağzını şapurdatarak çıkan **baldızı Nubile**'yi görünce, şaşkınca merhabalaşırlar. Meğer **Nubile** de onlara gidiyormuş ama kurabiyeleri görünce dayanamayıp dükkana girmiş. "Tamam enişte, **itiraf** ediyorum, ben böyle kaçamak yaptığım için **şişmanlıktan** kurtulamıyorum". **Haydar**, "Sen **yetişkinsin**, gelinlik çağına gelmişsin, artık sana akıl veremem," diye cevap verir. Biraz ileride marketin manavı, "Koş vatandaş **yerli** çıkita, üç lira" diye avaz avaz bağıırıyordu. Eve çok az kalmıştır, enişte **baldız** hızlanırlar. **Haydar**'ın gözü köşedeki sinemanın afişlerine takılır. Yakında sinemada **Adrianne** Palicki'nin "**Fire or Partner**" adlı bir filmi oynayacaktır. Gelecek film de 1900'lerin başında, Londra'da bir terzinin yanında ütücü olarak çalışan bir büyücünün hayatının anlatıldığı, adı Türkçe'ye "**Büyütücü**" olarak çevrilen fantastik bir filmidir. Sinemanın önündeki güzel bir kız ellerine iki broşür tutuşturur: "İlk içki **free**, Crazy **Girls** Show, **Pic-teen** Bar." **Haydar** broşürü kıza geri verir. Koşa koşa evinin bulunduğu sokağa sapar. **Nubile** de cebinden çıkardığı çikolatayı ısıra ısıra top gibi yuvarlanarak eniştesinin arkasından koşar...

İnternette içinde "oyun" sözcüğü geçen sayfaları veya alan adlarını yasaklamağa/filtre etmeye kalktığınızda büyük olasılıkla "koyun" ve "boyun" sözcükleriyle ilgili sayfa ve alan adları da bu uygulamanıza kurban gider. Sözcük yasaklamak veya filtrelemek iki ucu keskin bir bıçak gibidir; çünkü bir sözcüğün genellikle birden çok anlamı vardır ve bir sözcük başka bir sözcüğün içinde bire bir yer alabilir... Yukarıda okuduğunuz paragrafı TİB'in (Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı) servis sağlayıcı şirketlere gönderdiği yasaklı sözcüklerin üzerinde düşünürken yazdım. Kalın karakterlerle yazılan sözcükler yasaklı olanlar... Keşke "kaş yapmayı" yasaklama yollarına sapmadan gerçekleştirebilsek...

Bu sayımızda birbirinden ilginç konulara yer verdik. ÖSYM eski başkanı Prof. Dr. Ünal Yarımağan, Bilişim Dergisi için YGS'deki kopya olaylarını değerlendirdi ve bu sınavın iptal edilmesinin neden gerekli olduğunu anlattı... Ünal Hoca'nın yazısının ilgiyle okunacağını düşünüyoruz.

7-10 Nisan 2011'de Kıbrıs'ta yapılan BİMY Semineri'ne, içeriği ve sosyal ortamları anlatabilmek için dergide altmış sayfa yer verdik. Umarım 2011 BİMY Seminerinin coşkusu elektronik ortama taşıyabilmişizdir...

Mayıs ayındaki dosya konumuz yazılımların patentle mi yoksa telifle mi korunması gerektiği üstüne oldu. İki karşıt görüş ve Türk Patent Enstitüsü başkanı Prof. Dr. Habip Asan'la yapılan söyleşi bu konudaki soruların yanıtlarını verir nitelikte... İyi okumalar diliyorum.

Saygı ve sevgilerimle

Koray Özer

Geleceğin Türkiye'sinin
Dijital Vizyonu için
Bilişimde Güç Birliği Platformu

Aslıhan Bozkurt

aslihanbozkurt@tbd.org.tr

Geleceğin dijital Türkiye'si için, platform kuruldu

TBD, TBV, TÜBİSAD, TESİD ve ECİD,
“Dijital Türkiye” vizyonu ile güç birliğine gidip platform kurdular.

DIGITALEUROPE üyesi olan dernekler; Türkiye Bilişim Sanayicileri Derneği (TÜBİSAD), Türk Elektronik Sanayicileri Derneği (TESİD) ve Elektronik Cihazlar İmalatçıları Derneği (ECİD) yanlarına Türkiye Bilişim Derneği (TBD) ve Türkiye Bilişim Vakfı'nı (TBV) da alarak “Dijital Türkiye Platformu”nu oluşturdular. Türkiye’de bilgi, iletişim ve elektronik dünyasını temsil eden otuza yakın STK olduğu, bunların sektörün ortak sorunlarıyla ilgili konularda bile söylem ve fikir birliği olmadan ilgili kurumlarla iletişime geçtiği ve bu durumun sorunlara yönelip odaklanarak çözüm bulunulmasını engellediğine dikkat çekiliyor. Digital Europe 2020 vizyonu ile Türkiye’nin 2023 hedeflerini aynı paralelde yürüterek “Dijital Türkiye’yi yaratmak üzere kurulan platform, Türkiye’de bilgi, iletişim ve elektronik dünyasının gelişimi ve sorunlarına yönelik olarak ortak amaçlar doğrultusunda hareket edilmesi planlıyor.

Platformun kuruluşu 29 Mart 2011’de Swiss Otel’de yapılan basın toplantısı ile kamuoyuna duyuruldu. Toplantıya katılan sektör sivil toplum kuruluşları (STK) başkanları oluşuma ilişkin görüşlerini açıklayıp bir basın bildirisi yayınladılar. Toplantıda, TBV Yönetim Kurulu Başkanı Faruk Eczacıbaşı, TÜBİSAD Yönetim Kurulu Başkanı Turgut Gürsoy, TBD Başkanı Turhan Menteş, TESİD Yönetim Kurulu Başkanı Müjdat Altay, ECİD Başkan Vekili ve DIGITALEUROPE Yönetim Kurulu Üyesi Turan Erdoğan birer konuşma yaptı.

“Dijital Türkiye Platformu”nda, Platforma katılan tüzel kişilerin birleşerek ayrı bir tüzel kişilik oluşturması yerine, Platformun içerisinde yer alan kurumların kendi iç bağımsızlıklarını koruyarak adreslenen konu ve gelişmeler özelinde ortak hareket edecekleri bir mekanizma ve işleyiş çerçevesi oluşturulması sağlandı.

“Dijital Türkiye Platformu” çatısı altında bir araya yapının tüzel bir kişiliği yok. Platform içinde yer alan dernekler kendi iç bağımsızlıklarını korurken belirlenen konularda ortak hareket edecekler. Platform, Türkiye’nin 2023 hedefleri olarak belirlediği “İlk 10 ekonomi arasında yer alan, 500 milyar dolar ihracat yapan, 160 milyar dolar bilişim sektörü büyüklüğüne ulaşmış, 1 milyon bilişim çalışanı istihdam eden” bir Türkiye için “Dijital Türkiye” hedefine ulaşılması gerektiğini düşünüyor. Bu kapsamda öncelikli hedefin ise bilgi, iletişim ve elektronik dünyasının “Stratejik Sektör” olarak tanımlanması gerektiği vurgulanıyor.

Yapılanma ve hedefler açısından “Digital Europe” yapılanması paralelinde kurulan “Dijital Türkiye”, Avrupa Birliği’nde (AB) bir çatı kuruluş olarak ortaya çıkan “DIGITALEUROPE”un hazırladığı ve “Avrupa İçin Dijital Ajanda (gündem)” girişiminin esasını oluşturan 2020 Vizyonu ile Türkiye’nin 2023 hedeflerinin aynı paralelde yürütülmesini hedefliyor. Platform ile bilgi, iletişim ve elektronik alanlarında aynı konuların farklı derneklerce farklı platformlarda değerlendirilmesiyle ortaya çıkan enerji, zaman ve kaynak kaybının önüne geçmeyi amaçlıyor. Böylece ortak konuların, tek platformda, ortak etkinlikler ve işbirliği içinde organize edilmesi sağlanabilecek.

Söz konusu alanlarda faaliyet gösteren STK’larca dile getirilen, kamuoyu ve ilgili kamu kurumları nezdinde bilgi, iletişim ve elektronik dünyasının “muhataplık” ve “iletişim etkinliği” sorunsallarına önemli ölçüde çözüm getirmeyi, ayrıca ilgili kurumlar arasında oluşacak sinerji, ortak ajanda ve çalışma kültürünün ilerleyen dönemlerde bu kurumların hukuksal olarak da tek bir çatı altında örgütlenmesi için gerekli olan çıktıları sunmaya hazırlanıyor.

“Dijital Türkiye Platformu”nun amaçları

- Geleceğin Dijital Türkiye’sinin yaratılması,
- Avrupa Birliği Dijital Ajandasının esasını oluşturan DIGITALEUROPE 2020 vizyonu ile Türkiye’nin 2023 hedeflerinin aynı paralelde yürütülmesi,
- Bilgi, İletişim ve Elektronik dünyasının gelişimi ve dünya pazarlarında rekabetçi bir duruma gelmesi için strateji ve politika önerileri oluşturulması,
- Bilgi, İletişim ve Elektronik dünyasının ortak sorunları hakkında çözüm önerileri geliştirilmesi,
- Türkiye’deki Bilgi, İletişim ve Elektronik dünyasını ilgilendiren düzenlemeler ve gelişmeler konusunda ortak görüş ve hareket stratejisi belirlenmesi ve uygulanması,
- Bilgi, İletişim ve Elektronik dünyasının gelişimine, önemine ve sorunlarına dikkat çekmek için farkındalık aktivitelerinde bulunulması,
- Kamu kurum ve kuruluşları ile siyasi iradeye, Türkiye’nin Bilgi, İletişim ve Elektronik sorunları ve öncelikleri hakkında bilgilendirme yapılması,
- “Dijital Türkiye” Platformu’nun ilgili paydaşlar tarafından Bilgi, İletişim ve Elektronik dünyasının temsilcisi olarak görülmesini ve dikkate alınmasının sağlanması,
- Uluslararası kurumlar ile Türkiye’nin Bilgi, İletişim ve Elektronik dünyasının Temsilcisi sıfatıyla işbirliklerini geliştirmesi.

Geleceğin Türkiye’sinin Dijital Vizyonu İçin Bilişimde Güç Birliği Platformu

“Avrupa İçin Dijital Ajanda”

Avrupa Birliği’nde (AB) bir çatı kuruluş olarak ortaya çıkan DIGITALEUROPE, yeni Avrupa Komisyonu’nun, Avrupa Parlamentosu’nun ve üye devletlerin göz önünde bulundurmaları için öneriler sunuyor. “Avrupa İçin Dijital Ajanda (gündem)” girişimi 2010 Mayıs’ında devreye soktu. “Dijital Gündem”, akıllı, sürdürülebilir ve kapsamlı büyüme için Avrupa 2020 stratejisi altındaki önde gelen yedi girişimden ilkinin oluşturuyor. “Dijital Ajanda”, hızlı İnternet ve birlikte işleyen uygulamalarla dijital bir pazar oluşturmak ve bu pazar sayesinde sosyal yarar ve sürdürülebilir bir ekonomik sistem geliştirmeyi amaçlıyor. Dijital Ajanda’nın açıklanan 101 eylemi, Avrupa Komisyonu için sadece bir “yapacaklar listesi” değil, aynı zamanda herkesin katılmasını istedikleri bir hareket planı olarak değerlendiriliyor. Gündeme getirilen öneriler ise şöyle sıralanıyor:

ICT altyapısını geliştirme

- Avrupa’nın hedefi, yüzde 100’e yakın geniş bant kapsama sunarak, kullanıcıya en az 2Mb/sn hizmet vererek, en az yüzde 30’u fiber bazlı olmak üzere ICT altyapısında 2015’e kadar küresel liderliğini sağlamak olmalı.

ICT Ar-Ge’yi güçlendirme

- Avrupa, AB ve ulusal seviyelerde artırılan fonun, parçalanmayı önlemek için sunulan düzenleyici reformlarla birleşmesi yoluyla ICT Araştırma ve Yenilik için en cazip bölge haline gelmeli. Ar-Ge’nin ticari ürünlere ve hizmetlere dönüşmesine daha çok önem verilmeli.

21. yüzyıl becerileri

- 21. yüzyıl becerileri olarak, e-Becerileri Teşvik Etme uyumluluğu sağlanmalı yetişmiş iş gücü yaratılması desteklenmeli.
- e-Beceriler ve rekabet gücü arasındaki yüzde 85’lik korelasyon düşünüldüğünde; Avrupa çocuk, öğretmen, yönetici ve yaşlı vatandaşlarının becerilerini artırmak için hızla harekete geçmeli.
- Çalışma yaşında olan tüm yetişkinlerin, e-Beceriler eğitimine erişim şansı olmalı.

ABD Başkanından Facebook'a ziyaret

Facebook binasına Başkan Obama'nın yaptığı ziyaret, bir ilk.

ABD Başkanı Barack Obama, 21 Nisan 2011'de sosyal paylaşım sitesi Facebook'un 26 yaşındaki genç patronu Marc Zuckerberg ile şirket merkezinde buluştu. Dünyada bilgisayar gelişiminin merkezlerinden San Francisco Silikon Vadisi'nde bulunan Facebook binasında çalışanlarla vakit geçiren Başkan Obama, daha sonra ise ünlü sosyal ağın CEO'su ile özel bir röportaj yaptı. Yeşil teknolojilerin öneminden, inovasyon çalışmalarına verilen desteğe kadar birçok önemli konuda açıklamalar yapan Obama'yı canlı yayında Facebook'un milyonlarca üyesi izledi. Sitenin çalışanlarının sağlık reformuyla ilgili eleştirilerini dinleyen Obama, teknolojik yatırımlara tam destek vereceğini de yeniden anımsattı.

Geçtiğimiz aylarda Obama, Facebook CEO'su Zuckerberg ile özel olarak görüşmüş ve siteye her türlü desteği göstereceğine dair söz vermişti. Facebook'un geçtiğimiz aylarda açtığı canlı yayın servisi ilk olarak eski ABD Başkanı George W. Bush'u konuk etmişti.

Palo Alto'daki buluşma üzerine açıklamada bulunan siyasal bilim profesörü Jon Krosnick, Başkan Obama'nının Facebook merkezine gelmesi ve Facebook'un kurucusu Zuckerberg ile görüşmesinin gençlere yönelik siyasal gelişimde büyük yararları olacağını belirtti.

Obama, dünyada son 64 yılda yarı iletken transistör-bilgisayar yongalarını geliştirme temelinde kurulan Silikon Vadisi'nin kalbi Palo Alto'nun, belediye meclisi salonunda 1,4 trilyon dolarlık ABD bütçesi açığının azaltılması yolları üzerine konferans verecek.

İlk Resmî Gazete de sanal ortamda

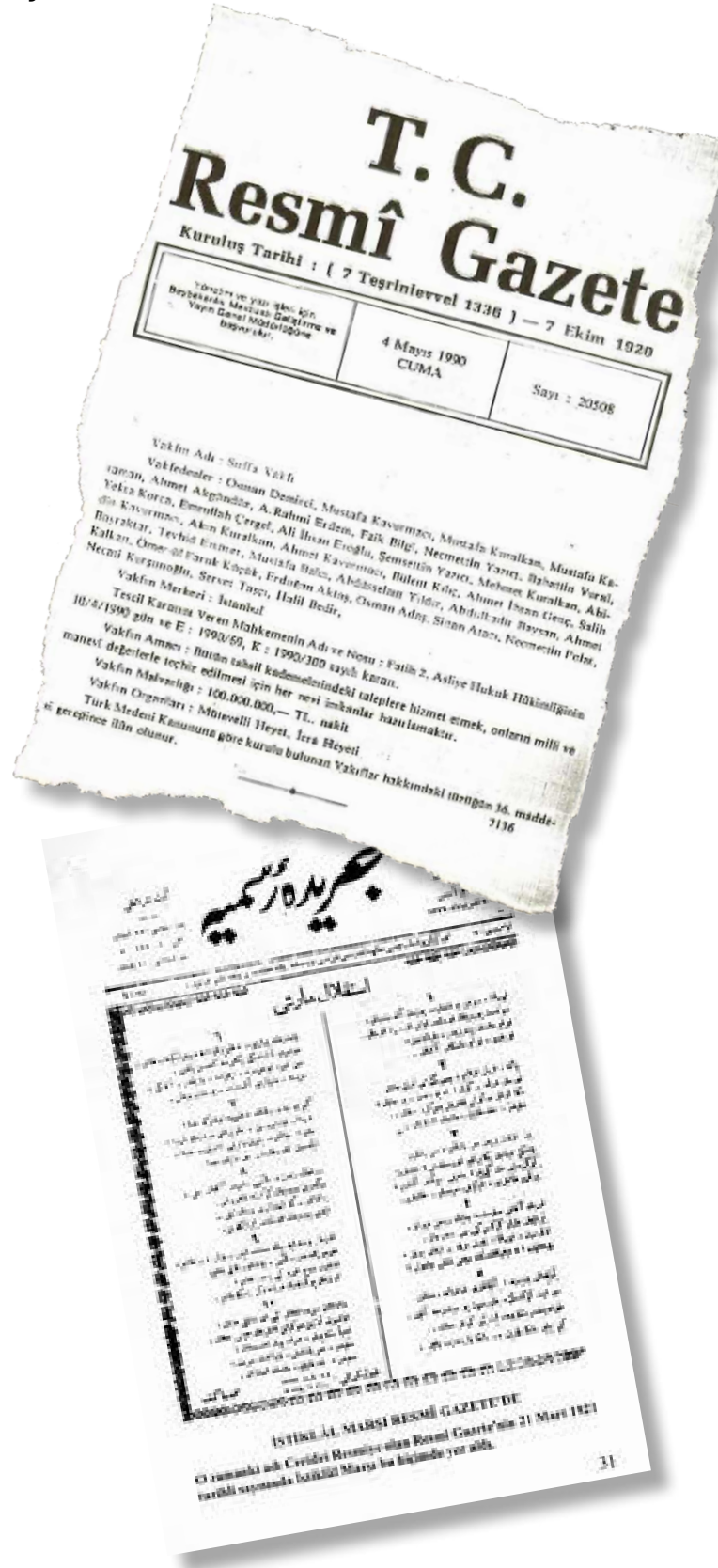
90 yıl önce yayınlanan Resmi Gazete, ilk sayısından itibaren elektronik ortama aktarıldı.

Başbakanlığa bağlı Mevzuat Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanıp yayınlanan Resmî Gazete'nin ilk sayısı da artık İnternet'te. Hükümet, meclis, cumhurbaşkanı ve başbakan tarafından çıkan kararname, yasa, yönetmelik, genelge gibi kararları yayınlamayı amaçlayan ve Başbakanlığa bağlı Mevzuat Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Resmî Gazete, Bilgi İşlem Başkanlığı'nın teknik desteği 2000 yılında faaliyete giren Resmî Gazete Bilgi Sistemi'nce eş zamanlı olarak İnternet ortamına aktarılıyor.

Türkiye Cumhuriyeti'nin 7 Ekim 1920'den itibaren çıkmaya başlayan gazete, ilk kurulduğu zamanlar Ceride-i Resmiye adıyla yayınlandı. 10 Eylül 1923'ten itibaren Resmi Ceride adıyla yayınlanmaya devam eden gazetenin yayını bazı dönemlerde aksadı. Bakanlar Kurulu'nun Mayıs 1341 tarih ve 1970 sayılı kararnamesi ile yürürlüğe konulan Resmi Ceridenin Sureti Muntazamada Neşir ve Muamelatının Tarzı İcrası hakkındaki talimatnamenin kabulüyle birlikte sürekli yayına geçildi. 17 Aralık 1927'deki 763. sayıdan itibaren de Türkiye Cumhuriyeti Resmî Gazete adıyla yayın hayatına devam ediyor.

1999 yılından itibaren basbakanlik.gov.tr adresinden sunulan Mevzuat Bilgi Sistemi (Kanunlar, KH.K, Mülga Kanun, Tüzükler, Yönetmelikler, Geçici Tüzükler) kapsamında ücretli abonelikle hizmet veren bu bilgi bankası, 29 Ağustos 2003'ten itibaren ücretsiz olarak aynı İnternet üzerinden halka açıldı.

Ayrıca İnternet bağlantısı olmayan, fakat sözü edilen bilgi sisteminden faydalanmak isteyen vatandaşlara, boş bir CD ile Başbakanlık Bilgi İşlem Başkanlığı'na müracaat etmeleri halinde istedikleri bilgiler ücretsiz olarak veriliyor.

İnternet'ten yurtdışı alışverişe sınırlama

Yurtdışından getirilen eşyalardaki vergi muafiyeti, suiistimal edildiği gerekçesiyle sınırlanıyor.

İnternet yoluyla yurt dışından yoğun bir şekilde getirilen gıda takviyeleri, sporcu gıdaları ve kozmetik ürünlerdeki 150 Avro vergi muafiyetinin suiistimal edildiği belirlendi. Devlet Bakanı Hayati Yazıcı, muafiyetlerin suiistimalinden kaynaklı şikâyetlerin artması üzerine yaptıkları düzenlemeyle, kargo ve posta yoluyla yurt dışından getirilen eşyalarda vergi muafiyeti hükümlerinden artık sadece gerçek kişilerin yararlanacağını açıkladı.

Bakan Yazıcı, vergi muafiyetinin suiistimali ve sağlığa aykırı ürünlerin bu yolla ülkeye girdiğinin saptanması nedeniyle, e-ticaretin elektronik altyapısı ve ilgili mevzuatın hazırlanması yönünde çalışmalarının yapıldığını kaydetti. Gümrük Müsteşarlığı'na talimat

vererek bir çalışmayapılmasını istediğini anlatan Bakan Yazıcı, Gümrük Müsteşarlığının da sektörel bir inceleme başlattığını belirtti. E-ticaretin kontrol altına alınması, takip edilebilir ve izlenebilir olması için teknik altyapı hazırlandığını anlatan Yazıcı, şunları söyledi:

"E-ticarete konu eşyanın gümrük işlemlerinin elektronik ortamda yapılabilmesi, eşya ve sahiplerinin izlenebilmesi, muafiyet amacı dışında ticari amaçla yapılan ithalatların takip edilebiliyor olması açısından oluşturulan Elektronik Ticaret Gümrük Beyannamesi (ETGB) programı hazırlanarak 7 Mart 2011 tarihinden itibaren fiilen kullanılmaya başlanmıştır. Bu program ile suiistimali önleyecek ve gerekli denetim ve risk analizlerinin yapılmasına imkân verecek yeni bir uygulamaya geçilmiş oldu. Bu uygulama ile ön beyan ve risk analizi kapsamında yapılacak gümrük kontrolleri daha etkin olacak, gelen ve giden gönderinin miktarı, mali boyutu ve türleri konusunda istatistik üretilebilecek. Diğer taraftan, konunun hukuki altyapısının hazırlanması çalışmaları da tamamlandı."

Söz konusu muafiyetten, sürekli aynı kişinin yararlandığının tespit edilmesi halinde, muafiyetin kullanımına da sınırlama getirildi. 150 Avro'nun altında olan kozmetik ürünleri ile tedavi amaçlı olmayan gıda takviyeleri ve sporcu gıdaları gümrük vergisinden muaf tutuluyordu, yeni düzenlemede bu ürünlere 150 Avro'nun altında olsa bile vergi uygulanacak. Önceki düzenlemede muafiyet hakkının kullanımında süre sınırlaması yokken yeni düzenlemede 2 ay içinde en fazla 1, yılda en fazla 5 şeklinde bu haktan yararlanılabilecek.

Resmi Gazete'nin web site adresi <http://rega.basbakanlik.gov.tr>

TİB, “yasak” demeyi, yasakladı!

Servis sağlayıcı ve hosting firmalarına gönderilen “yasaklı sözcükler” listesiyle, günlük hayatta sıklıkla kullanılan 138 sözcüğün kullanımı yasaklandı.

İnternette özgürlük bakımından sicili gittikçe kötüleşen Türkiye’de, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK), Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı (TİB), 27 Nisan 2011’de “yasaklı sözcükler” listesi yayınladı. TİB’den servis sağlayıcılara ve hosting firmalarına yapılan bildirimde göre, bu sözcükleri içeren alan adı tahsis edilemeyecek, kullanılamayacak, mevcut olanlara erişim de kapatılacak.

TİB’den gönderilen ve gönderici hanesinde yersaglayici@tib.gov.tr adresinin yer aldığı tebligatta, günlük yaşamda sıklıkla

kullandığımız pek çok “sıradan” kelimeler de içeren yasak listesi bulunuyor. Bunlardan bazıları şöyle:

31, Adrienne, Animal, Hayvan, Baldiz, Beat, Buyutucu, Ciplak, Citir, Escort, Etek, Fire, Girl (İngilizce’de ‘kız’ demek), Ateşli, Frikik, Free, Gey, Gay, Gizli, Got (İngilizce ‘get’ fiilinin geçmiş zaman ya da geçişli hali), Hatun, Haydar, Hikâye, Homemade (ev yapımı demek), Hot (İngilizce’de ‘sıcak’ anlamında geliyor), İtiraf, Liseli, Nefes, Nubile (?), Partner, Pic (İngilizce’de ‘picture’ın (resim, fotoğraf) kısaltması), Sarisin, Sıcak, Sisman, Teen (İngilizce’de 13-19 yaş grubunda genç), Yasak, Yerli, Yetiskin, Xn, XX...

Yönetmeliğin iletildiği TİB mektubu şöyle:

“Sayın YETKİLİ,

Bilindiği üzere, 04/05/2007 tarih ve 5651 sayılı “İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun”a dayanılarak çıkarılan “Telekomünikasyon Kurumu Tarafından Erişim Sağlayıcılara ve Yer Sağlayıcılara Faaliyet Belgesi Verilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”, 24 Ekim 2007 tarihli ve 26680 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

İnternete açık hizmet ve içerikleri barındıran sistemleri sağlayan/işleten gerçek veya tüzel kişiler yer sağlayıcıdır. Yer Sağlayıcılığı hizmetini ticari olarak yapmasa bile web sitelerini kendi sunucularında barındıran gerçek veya tüzel kişilerin Yönetmelik gereğince Yer Sağlayıcılığı Faaliyet Belgesi almaları gerekmektedir. İlgili Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında; “26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yer alan; İntihara yönlendirme (madde 84), Çocukların cinsel istismarı (madde 103, birinci fıkra), Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma (madde 190), Sağlık için tehlikeli madde temini (madde 194), Müstehcenlik (madde 226), Fuhuş (madde 227), Kumar oynanması için yer ve imkân sağlama (madde 228) suçları ile 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanunda yer alan suçlar,” erişimin engellenmesi konusu olabilecek suçlar olarak katalog halinde sayılmıştır. İlgili Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında ise;

Yayınlar; a) İnsan onuruna, temel hak ve hürriyetlere saygılı olmalıdır. b) Gençlerin ve çocukların fiziksel, zihinsel ve ahlakî gelişimini zedeleyecek türden içeriklere yer vermemelidir. c) Ailenin huzur ve refahını sağlayan hususlara zarar verecek nitelikte olmamalıdır. ç) Kişileri, uyuşturucu madde bağımlılığı, fuhuş, müstehcenlik ve kumar gibi kötü alışkanlıklara teşvik edici olmamalıdır.

şeklindedir.

Buna göre barındırdığınız alan adlarında ilgili kanun ve yönetmeliğe aykırı içeriklerin bulunmaması gerekmektedir. Aşağıda ilgili kanun ve yönetmeliğe aykırı içerik bağlamında değerlendirilebilecek kelime grupları verilmiştir. Bu kelime gruplarını barındıran içeriklerin çıkarılması ile ilgili alan adlarının hizmetine son verilmesi ve son durumun mail ile tarafımıza iletilmesi gerekmektedir. Bu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda ilgili CEZAİ müeyyideler ile karşı karşıya kalınabileceği unutulmamalıdır.

Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı”

Akdeniz: “Adrienne” ve “Haydar” isimleri neden listeye eklendi?

“Yasaklılar” listesine ilişkin tebligatla ilgili olarak Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Görevlisi Doç. Dr. Yaman Akdeniz, TİB İnternet Dairesi’ne bilgi edinme hakkı başvurusunda bulundu. 138 kelimelik, üç bölümden oluşan bu listenin hazırlanması ile ilgili bütün bilgi ve belgelerin 4982 Sayılı Kanun kapsamında tarafına gönderilmesini talep eden Akdeniz’in TİB’den bilgi istedi iki konu şu:

* Tebliğ edilen yazıda listelenmiş olan ve alan adlarında kullanılması yasaklanmış olan 138 kelimeden II Numaralı Kelime Grubunda yer alan “Adrienne” ve gene II Numaralı Kelime Grubunda yer alan “Haydar” isimlerinin neden bu listeye eklendi?

* II Numaralı Kelime Grubunda yer alan “Adrienne” ve “Haydar” isimleri kime ait?

“Digital oyun kültürü” projesine TÜBİTAK desteği

2011 başarı ödülleri kapsamında desteklenen projeler arasında, ilk kez, dijital oyun kültürüyle ilgili bir çalışma da yer aldı.

2005-2010 yılları arasında TÜBİTAK tarafından desteklenen projelerden en başarılı olanların sözlü ve poster sunumları, 20 Nisan 2011’de yapıldı. Etkinlikte yer alan projelerden birisi de sosyal bilimler alanında desteklenen “Türkiye’de Gençliğin Dijital Oyun Kültürü ve İnternet Kafelerde Oyun Oynama Pratiği” adlı etnografik alan çalışmasıydı. Çalışma kapsamında Türkiye’de profesyonel oyuncularla akademik bir çalışma kapsamında görüşme yapıldı ve profesyonel oyunculuk olgusu ilk kez incelendi.

Proje Başkent Üniversitesi İletişim Fakültesinde çalışan öğretim üyeleri Prof.Dr. Mutlu Binark ve Dr. Günseli Bayraktutan-Sütcü tarafından 16 ay süre ile gerçekleştirildi. Proje kapsamında, Türkiye’de ilk kez dijital oyun endüstrisi tüm bileşenleri ile (oyun geliştiriciler, yayıncı ve dağıtımıcılar, Teknokentler, oyun dergileri ve profesyonel oyuncular ile İnternet kafe işletmecileri)

birlikte ele alınarak, oyun endüstrisinin haritası ortaya çıkarıldı ve Türkiye’de dijital oyun endüstrisinin gelişmesini engelleyen sorunlar saptandı ve çözüm önerileri geliştirildi.

Ayrıca Türkiye’de gençlerin dijital oyunları en çok oynadıkları mekânlardan biri olan İnternet kafeler, Ankara ölçeğinde, hem nitel hem de nicel İnternet kafe kullanım pratikleri araştırması ile incelendi. İnternet kafelerin gençlerin toplumsallaşmasında ve İnternet’e erişimde önemli bir kamusal mekân olduğu

saptandı. İnternet’e erişimi sağlayan bu mekânların kullanımının geliştirilmesine yönelik projede dijital okuryazarlık kavramı temelinde kullanıcı farkındalığını geliştirecek önerilerde bulunuldu.

Dijital oyun geliştirmek isteyenlere rehber

Projede, anaakım medyanın ve kamusal aktörlerin gündemine çoğunlukla oyun içeriğindeki şiddet eylemleri, oyuncunun şiddet eylemine karışması, dahil olması veya şiddet eyleminin kurbanı olması şeklinde gelen dijital oyun kültürüne farklı ve yeni kavramlarla bakıldı.

Proje ile Türkiye’de dijital oyun endüstrisi ekonomi politik kuramın kavramları ile ilk kez, tarihsel bir izlek içerisinde incelendi ve dijital oyun geliştirmek isteyenler için kapsamlı bir rehber hazırlandı. Gençlerin oyun oynama pratiklerinin farklı olduğu, bir başka deyişle oyuncu habitusunun farklı olması nedeniyle ve oyunların da farklı türlerde olmasından dolayı oyunla-oyuncu ilişkisinin de farklı olduğu kapsamlı bir şekilde ilk kez ortaya konuldu.

Gençlere yönelik korumacı ve kollamacı bakış açısı yerine, yurttaş eğitimi temelinde, yeni medya ortamının ve bu çalışma özelinde dijital oyunların dijital okuryazarlığın geliştirilmesi için bir olanak olabileceğini ortaya koyan projenin nihai raporuna ULAKBİM veri tabanında TÜBİTAKdestekli projeler veri tabanından ulaşılabilir.

1. ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D
2. ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D
3. ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D
4. ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D
5. ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D
6. ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D
7. ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D
8. ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D
9. ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D
10. ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D
11. ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D
12. ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D
13. ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D
14. ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D
15. ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D

18. ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D
19. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D
20. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D
21. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D
22. ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D
23. ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D
24. ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D
25. ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D
26. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D
27. ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D
28. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D
29. ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D
30. ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D
31. ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D
32. ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D

ÖSYM ve 2011-YGS ŞKANDALI (!)

Prof.Dr. Ünal Yarımağan
ÖSYM Eski Başkanı

"Sehven de olsa yapıldığı kesin olan şifreleme ve bunun bazı adaylar tarafından bilindiği iddiaları varken, bu kadar kuşkulu bir sınavın geçerli sayılamayacağı görüşündeyim" diyen Yarımağan, kopya olayının bazı adaylara haksız kazanç sağladığı konusunda kesin bir sonuca ulaşılamaması durumunda da sınavın iptal edilmesinin en doğru karar olacağını düşünüyor.

KPSS-2010 Eğitim Bilimleri Sınavı'nın diğer sınavlar gibi ciddiyetle ve güvenlik önlemleri altında yapıldığını ancak "çok örgütlü bir grubun" sınavın güvenliğini kirdiğini ve örgütlü bir hırsızlık yapıldığını anımsatan Yarımağan, adayların sınav saat, kalem, silgi, .. vb. araç-gereç getirmelerinin yasaklanmasını "sınav güvenliği ile çok da ilgisi olmayan, buna karşılık sınav giren adaylara güçlük çıkaran, bir nevi 'fantezi' uygulamalar" olarak değerlendirdi.

ÖSYM tarafından yapılan sınavlarda, diğer birçok sınavda olduğu gibi maalesef yerine başkasını sokmaya çalışan, kopya çekmeye çalışan, kural dışı davranışlarda bulunan adaylar olabiliyor. ÖSYM tarafından öncelikle yapılması gereken, bu olayların olmamasını ya da olabildiğince az sayıda olmasını sağlamak için gerekli önlemleri almaktır.

Ancak ne kadar önlem alırsanız alın, bu kadar

“Her adaya özgü ayrı bir Soru Kitabı oluşturulmasını” pedagojik açıdan yanlış bulan ve adaylar arasında eşitliğin bozulduğuna işaret eden Yarımağan, bir itiraf ya da kesin bir delil ele geçmeden, soru kitaplarının incelenmesi ya da yanıtların üzerinde yapılacak analizlerle bu olayın aydınlatılabileceğini düşünmediğini vurguladı.

çok sayıda adayın girdiği, adaylar için çok büyük önem taşıyan sınavlarda bu olayların hiç olmamasını sağlamak mümkün değil. Bu nedenle ÖSYM'nin, aldığı bütün önlemlere karşın kopya çeken, yerine başkasını sokan, ..vb. kural dışı davranışlarda bulunan adayları tespit etmesi ve sınavlarını geçersiz sayması gerekiyor.

Geçmişten günümüze kopya ve kopya önlemleri
Kurulduğu 1974 yılından beri ÖSYM tarafından hem gerekli önlemlerin alınması, hem de kuraldışı davranışların cezalandırılması konularına önem verilmiş her iki konuda da önemli gelişmeler sağlanmıştır.

Kopyayı önlemek için başvurulan yöntemlerden biri sınavlarda birden çok “Soru Kitabı Türü” kullanılmasıdır. Soruların ve/veya yanıtların sırasını değiştirerek farklı Soru Kitabı Türleri (SKT) oluşturulmakta ve birbirine yakın oturan adaylara farklı türde kitaplar verilerek, yakınındaki adayların cevaplarına bakarak yapılan kopya, önlenmeye çalışılmaktadır. 70’li yıllarda 2 farklı SKT kullanılmış; bunun yetersiz olduğu görüldükten sonra 80’li yıllarda

4 SKT kullanılmaya başlanmıştır. ÖSYM tarafından günümüzde yapılan birçok sınavda 4 SKT kullanılmaya devam edilmektedir. Ancak çok kritik olan ÖSS, YGS, LYS gibi sınavlarda yaklaşık 15 yıldan beri 10 SKT kullanılmaktadır. 10 SKT kullanıldığında, aşağıdaki çizimde de görüldüğü gibi, her adaya verilen soru kitabının türünün, çevresindeki adaylarınkinden farklı olması sağlanabilmekte ve çevreden kopya çekme çok büyük oranda önlenmektedir (bunu sağlamak için en az 9 SKT gereklidir).

Son yıllarda yapılan sınavlarda, alınan önlemler sayesinde, görevliler tarafından yakalanan kopya, yerine başkasını sokma, ..vb. kural dışı davranış sayısı son derece azalmıştır.

Kopya olaylarının tümü görevliler tarafından yakalanamamaktadır. Bu nedenle aynı salonda sınava giren adayların sorulara verdikleri yanıtlar ÖSYM’de bilgisayar ortamında incelenmekte ve varsa toplu veya bireysel kopyalar tespit edilerek cezalandırılmaktadır. Bu kapsamdaki toplu ve bireysel kopya uygulamaları, bilgisayar destekli yarı otomatik uygulamalardır. Bilgisayar ortamında aynı salonda sınava giren adayların yanıtları incelenmekte ve yanıtları arasında belirli düzeyde benzerlik bulunan sağlayan aday çiftlerinin bilgileri listelenmektedir. Bilgileri listelenen adayların yanıtları uzmanlar tarafından incelenmekte, uzmanlar tarafından verilen kararlar ise ÖSYM Yürütme Kurulu’nun onayına sunulmaktadır.

Toplu kopya olayları en çok 1978’de olmuştur. 1978 ÖSS’de, binlerce adayın katıldığı organize toplu kopya olayları saptanmış ve sayıları on bine yaklaşan adayın sınavı iptal edilmiştir. Toplu kopya olayları, ya görevlilerin de katıldığı organize olaylar, ya da görevlilerin

yetersizliğinden kaynaklanan münferit olaylardır. 1978’deki olaylar organize bir olay idi. Diğer yıllarda, Türkiye genelinde toplam birkaç yüz adayın katıldığı, daha çok münferit toplu kopya olaylarıyla karşılaşıldı. Sınav sisteminde yapılan iyileştirmeler, görevli seçimindeki titiz çalışmalar, yöre dışı görevlendirmeler..vb. sayesinde toplu kopya olayları giderek azaldı ve son yıllarda tamamen yok oldu. Başka bir deyişle, son yıllarda yapılan sınavlarda hiçbir salonda toplu kopya saptanmadı.

Bireysel kopya, bir adayın bazı soruların yanıtlarını aynı salondaki bir başka adaydan kopya çekmesine verilen addır. Bireysel kopya genellikle birbirinin yakınında oturan birkaç (iki, üç, dört gibi) aday arasında çekilmekte ve kopyaya katılan tüm adaylar cezalandırılmaktadır. On farklı Soru Kitabı Türü uygulaması ve 2008’de uygulamaya konulan Sınav Merkezi Otomasyon Projesi ile bireysel kopya, büyük oranda azaldı. 2008 öncesinde ÖSYM’de sınav yapılan salonların yalnız ad ve kapasite bilgisi tutulmakta idi. Sınav salonunun boyutları, salonda bulunan sıraların boyutları, sıraların yerleşim düzeni, ..vb. bilgiler ÖSYM’de bulunmuyordu. Sınav öncesi salonlardaki oturma yerlerinin numaralanması ve sınav günü 10 farklı Soru Kitabının adaylara uygun biçimde dağıtılması görevlilere bırakılmakta idi. Görevlilerin çoğunluğu tarafından soru kitapları uygun biçimde dağıtılsa bile, az sayıda da olsa bazı salonlarda yan yana ya da arka arkaya oturan adaylara aynı tür soru kitabı verilebiliyordu. Sınav Merkezi Otomasyon Projesi ile her salonun boyutları, ışık ve ısıtma durumları ile sıraların boyutları ve yerleşim düzeni gibi bilgiler bilgisayar ortamına aktarıldı; oturma yerlerinin numaralanması ve soru kitaplarının dağıtımı bilgisayar ortamında yapılarak sınav güvenliği açısından optimizasyon sağlandı. Diğer taraftan, bu proje sayesinde, az sayıda adayın katıldığı, bu nedenle de tüm salonların kullanılmadığı sınavlarda, en uygun salonlar kullanılarak hem adayların daha rahat ortamlarda sınava girmeleri sağlanmış, hem de sınav güvenliği artırılmıştır.

Bu gelişmeler bireysel kopyanın azalmasına

yol açtı, ancak bireysel kopyanın toplu kopya gibi tamamen yok olmasını sağlayamadı. 2010 YGS'de saptanan toplam bireysel kopya sayısı 69 (aday x test)'tir. YGS'de 4 test bulunduğu, bazı adayların birden çok testte kopya çekmiş olabileceği ve 69 sayısının hem kopya çeken hem de kendisinden kopya çekilen adayı içerdiği düşünüldüğünde, kopya çeken sayısının çok düşük olduğu anlaşılmaktadır. 2010-LYS'de ise 11 testte saptanan toplam bireysel kopya sayısı 233 (aday x test)'tir.

2010 KPSS skandalı (!)

1974'ten beri kazanılan deneyim ve yapılan iyileştirmeler sayesinde, 2010 yılında ÖSYM tarafından uygulanan sınav sistemi iyi çalışan, güvenli, kopya ve kural dışı davranışları bulup cezalandıran bir sınav sistemi niteliği kazanmıştır. 2010-YGS ve 2010-LYS sınavları ile yerleştirme işlemleri başarılı bir şekilde, hiçbir tartışmaya konu olmadan yürütülmüştür. Ancak 2010 yılında KPSS'de sorunlar yaşanmıştır. Eğitim sendikası tarafından Eğitim Bilimleri Sınavı sorularının sınavdan önce elde edildiği iddia edilmiş ve sınavdan önce belirli adaylar tarafından elde edildiği iddia edilen sorular, sendika yetkilileri tarafından sınavdan sonra kamuoyuna açıklanmıştır. Sınav sonuçları incelendiğinde de bu iddianın doğru olabileceği yönünde bulgular elde edilmiştir. Puan dağılımları incelendiğinde, genel çan eğrisi dışında, 2-3 bin kişinin yer aldığı ikinci bir çan eğrisi görülmüştür. Sendikanın açıkladığı sorular ile puan dağılımları birlikte incelendiğinde oluşan kanaat şu şekilde özetlenebilir:

"Sorular sınavdan önce, büyük olasılıkla ses kaydı alınarak veya uzaktan dinleme yoluyla elde edilmiş ve 2-3 bin kişilik bir gruba sınavdan önce, örneğin bir deneme sınavında ulaştırılmış olabilir. Bu adayların tümü sınavda aynı yanıtları vermemiştir. Ancak sınavdan önce soruları çözdükleri için, diğer adaylara göre daha başarılı olmuşlardır." Olayın kesin bu şekilde olduğu tabii ki söylenemez. Ayrıca soruların sınavdan önce elde edildiği de kesin söylenemez. Ancak bulgular ciddi kuşku uyandıracak niteliktedir. Eğer sorular sınavdan önce elde edilmişse, büyük olasılıkla dinleme yoluyla elde edilmiş, başka bir deyişle çalınmıştır. Soruları çalan kişiler ÖSYM dışından profesyonel kişilerdir. Ancak bu kişilerin ÖSYM içinden işbirlikçileri de olabilir. Sınavdan önce soruları gören ve sayılarının 2-3 bin dolayında olduğu tahmin edilen adayların da ağız çok sıkı kişiler olduğu anlaşılmaktadır. Sınav yapıldıktan 9-10 ay geçmesine rağmen bu adaylar arasından pişman olan, itirafta ya da ihbarda bulunan çıkmamıştır. Kısaca gerek

kopya olayını organize eden kişilerin, gerekse soruları sınavdan önce gören adayların çok örgütlü oldukları söylenebilir. Basın tarafından "KPSS Skandalı" diye adlandırılan olay, kanımca örgütlü bir hırsızlık olayıdır. ÖSYM yönetiminin ve çalışanlarının bu olayda belirgin bir kusuru yoktur. Kurum 1974'ten beri yüzlerce sınav yapmıştır. KPSS-2010 Eğitim Bilimleri Sınavı da diğer sınavlar gibi, aynı ciddiyetle, aynı güvenlik önlemleri altında yapılmıştır. Ancak çok örgütlü bir grup bu sınavın güvenliğini kırmıştır. Bunu yaparken, belki de ÖSYM içindeki bir-iki kişiden yardım almıştır. "KPSS Skandalı" diye adlandırılan olay budur. Dikkat edilecek olursa olayın sınavda kullanılan Soru Kitabı Türü sayısı; adayların saatleri, kalemeleri, silgileri vb. ile bir ilişkisi yoktur. Yani sınırlı sayıda Soru Kitabı Türü kullanıldığı; adaylar kendi kalemeleri, silgileri, saatleri ile sınava girdiği için bir

güvenlik yetersizliği oluşmamıştır. Ama bütün bunlar yönetimin sorumluluğunu yok edemez. Bu bilinçle kurumun başkanı ve bir numaralı sorumlusu olarak, yaşanan bu olaylar üzerine ben ÖSYM Başkanlığı'ndan istifa etmemin doğru davranış olacağını düşündüm ve kurumun daha fazla yıpranmasını önlemek için istifa ettim.

2011 YGS skandalı (!)

Gelelim 2011-YGS olaylarına. Bu olayları ben de basından izliyorum. Dolayısıyla basında çıkan ve herkes tarafından bilinenler dışında hiçbir bilgiye sahip değilim. Ancak kurumda çok uzun süre görev yapmış biri olarak olayları daha kolay yorumlayabiliyorum. Bu bağlamda, basında YGS Skandalı olarak adlandırılan olaylarla ilgili görüşlerimi özetlemeye çalışacağım.

1. Ben görevden ayrıldıktan sonra görevlendirilen kadro (ÖSYM Başkanı, tam zamanlı görev yapan yürütme kurulu

A B C D

A B C D

A B C D

A B C D

A B C D

A B C D

A B C D

A B C D

A B C D

A B C D

A B C D

A B C D

A B C D

A B C D

A B C D

üyeleri ve diğerleri), tam güvenli sınav yapacaklarını dile getirerek, adayların sınav saat, kalem, silgi vb. araç-gereç getirmelerini yasaklamıştır. Kanımca bu yasaklar sınav güvenliği ile çok da ilgisi olmayan, buna karşılık sınav giren adaylara güçlük çıkaran, bir nevi “fantazi” uygulamalardır.

2. Yeni ÖSYM yönetiminin bir diğer uygulaması ise “Adaya özel Soru Kitabı” olmuştur. Bu bağlamda matbaanın dijital baskı olanakları kullanılarak her soru kitabının üzerine ayrı bir numara basılmıştır. Ancak kitabın üzerinde “biricik” bir id numarası basılmasının ötesinde acaba her kitapta soruların sırası ve/veya seçeneklerin sırası da farklı mıdır? Bu yapılmış olsaydı kanımca adaylar açısından çok olumsuz bir durum oluşmuş olurdu. Ancak sanıyorum bu yapılmamıştır. Söylentilere göre, 200-300 kadar farklı soru kitabı oluşturulmuş ve her kitabın üzerine soru kitabının türünü gösteren örneğin 1-300 arasında bir sayı yazmak yerine, her soru kitabının üzerine “biricik” bir id numarası yazılmıştır. Bunun gerekçesini tam olarak anlayamıyorum. Ancak bunun sınav güvenliğinin artmasına katkısı olacağı düşünülmektedir (!) yapıldığı sanıyorum.

3. “Adaya özel Soru Kitabı” uygulaması bence “fantazi” bir uygulamadır. Çünkü adayların sınav girdiği salonların kapasitesi ortalama 20’dir. Yani her salonda ortalama 20 aday sınav girmektedir. En büyük salonda sınav giren aday sayısı ise yanılmıyorsam 150’dir. Buna göre aynı salonda sınav giren tüm adayların Soru Kitabı Türlerinin birbirinden farklı olması sağlanmak isteniyorsa 150 farklı Soru Kitabı Türü oluşturulması yeterlidir (ki bunun da sakıncalarını açıklayacağım). Dolayısıyla “Adaya özel Soru Kitabı” oluşturulmasa bile, sanki oluşturulmuş izlenimi verilmesi ve kitapların üzerine “biricik” id numarası yazılmasının sınav güvenliği açısından ek bir katkısının olduğunu düşünmüyorum.

4. “Adaya özel Soru Kitabı” adlandırmasının sınav güvenliğine katkısı (!) olur düşüncesiyle yapıldığını; aslında örneğin 250 Soru Kitabı Türü oluşturulduğunu düşünelim. 250 sayısı söylentilerde geçen, ÖSYM tarafından açıklanmayan yaklaşık bir sayıdır. Bir an için bunun doğru olduğunu varsayalım. YGS sınavında 4 test vardır. Her testte ise birkaç dersten soru sorulmaktadır.

Örneğin Fen Bilimleri Testi’nde fizik, kimya ve biyoloji soruları yer almaktadır. Fen Bilimleri Testi’nde toplam 10 biyoloji sorusunun yer aldığını varsayalım. Bu sorular, dersin belli üniteleri ile ilgilidir. Ünitelerin de birbiriyle ilişkileri vardır. Diğer taraftan soruların zorluk dereceleri bulunmaktadır. Soruların ünitelerin işleniş sırasında, aynı üniteyle ilgili soruların arka arkaya, mümkünse kolaydan zora sıralanmasında yarar vardır. Seçeneklerin sırasına gelince, sayısal seçeneklerin büyükten küçüğe ya da küçükten büyüğe sıralı olarak,

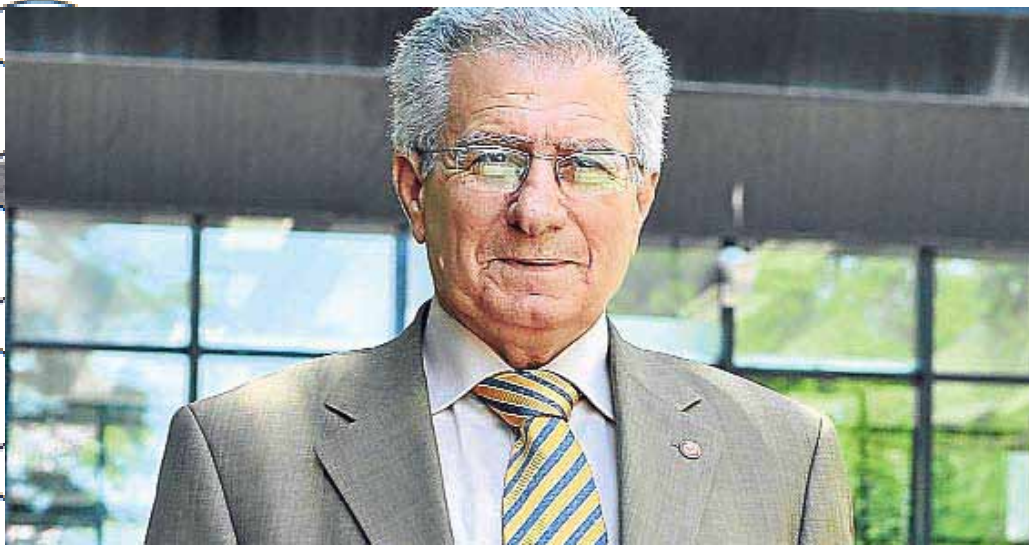
adaya özgü ayrı bir Soru Kitabı oluşturulması kesinlikle mümkün olmadığı gibi 200-300 gibi çok sayıda farklı Soru Kitabı Türü oluşturulması da mümkün değildir. Her adaya özgü ayrı bir Soru Kitabı oluşturulmasını bir tarafa bırakalım, 200-300 farklı Soru Kitabı Türü oluşturulmuş olsa bile, bence pedagojik açıdan yanlış yapılmış, adaylar arasında eşitlik bozulmuştur.

5. 2010 yılına kadar, hazırlanan soruların ana kopyasından 10 farklı Soru Kitabı Türü oluşturulması uzmanlar tarafından yapılmakta idi. Çünkü hangi soruların yer değiştirebileceği, seçeneklerin nasıl sıralanabileceği gibi konular uzmanlık gerektiren konulardır. Sınavlarda kullanılan salonların kapasite ortalamasının 20 dolaylarında, en büyük salon kapasitesinin ise 150 dolaylarında olduğu düşünülürse, çok sayıda farklı Soru Kitabı Türü oluşturulmasına zaten gerek yoktur. Kanımca 10 farklı tür oluşturulması yeterlidir. Eğer çok isteniyorsa bu sayı bir miktar artırılabilir, örneğin 20 Soru Kitabı Türü hazırlanabilir. Daha çok sayıda Soru Kitabı Türü hazırlanması adaylar arasında eşitliğin bozulmasına yol açacağı gibi, bunun sınav güvenliğinin artmasına bir katkısı da olmayacaktır.

sözel seçeneklerin ise konuya göre değişen tutarlı bir sırada olmasında yarar vardır. Bu hususlara dikkat etmeden oluşturulacak soru/seçenek sıraları adaylar arasında sağlanması gereken eşitliği bozar. Bazı adaylar soruları anlamak ve/veya doğru seçeneği bulmak için diğerlerinden daha az ya da daha çok zaman harcamak durumunda kalırlar. Bu ilkelere uyarak, örneğin 10 biyoloji sorusunun ve/veya seçeneklerinin sırasını değiştirerek, her

6. Son yıllarda gerek salon görevlileri gerekse güvenlik görevlileri tarafından yakalanan ve çoğu adaylara dışardan SMS yoluyla gönderilen kopya iletileri incelendiğinde, kopyanın soru numarasıyla değil, anahtar sözcüklerle gönderildiği anlaşılmaktadır. Kopya iletilerinde “17. sorunun yanıtı C seçeneğidir” bilgisi yerine örneğin “kuyu sorusunun yanıtı 60 dakikadır” bilgisi yer almaktadır. Bu nedenle de Soru Kitabı Türü sayısını arttırmanın kopyayı

önlemede çok da etkili olmadığı görülmektedir.

7. Güvenli bir sınav yapılabilmesi için sağlanması gereken koşulların en önemlileri aşağıdaki gibi sıralanabilir:

a) Sınav ortamının uygun olması (oturma yerleri arasında belirli aralıkların bulunması, adayların cevap kâğıtlarının yakınındaki adaylar tarafından görülememesi, ..vb).

b) Yeterli sayıda Soru Kitabı Türü oluşturulması ve soru kitaplarının salon içinde uygun düzende dağıtılması..

c) Salon görevlilerinin sınav süresince adayları sürekli gözetlemesi ve kural dışı davranışlara izin vermemesi. Özellikle salon dışından SMS yoluyla gelebilecek kopyaya karşı gerekli önlemlerin alınması.

8. Bu yıl YGS'de yaşanan ve kısaca "YGS şifre skandalı" olarak adlandırılan olaya gelince. Basında

yer alan haberlere göre olayları aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

Her aday için farklı bir soru kitabı sloganı altında, aslında 200-300 gibi çok sayıda Soru Kitabı Türü hazırlanmak istenmiş ancak matbaada bunu yapan yazılımlardaki hata (!) nedeniyle istem dışı (!) bir şifreleme oluşmuştur. Kısaca "mod-medyan" diye adlandırılan bu şifrelemeye göre birçok sorunun yanıtı kolayca ("en büyük seçeneğin sağındaki seçenek" gibi çok kolay bir yöntemle) bulunabilmektedir. ÖSYM yönetimi istem dışı oluşan bu şifrelemenin hiçbir adaya haksız kazanç sağlamadığını açıklamıştır. Ancak diğer taraftan sınavdan önce "mod-medyan" sözcüklerinin adaylar arasında dolaştığı, çok sayıda aday tarafından bu sözcüklerin anlamlarının araştırıldığı söylenmektedir. Televizyon programlarında dersane yetkilileri bu sözcükleri sınavdan önce kendilerinin de duyduğunu, ancak sınavda mod-medyan konularında soru sorulacağını sandıklarını söylemişlerdir.

9. Basında çıkan haberlere göre:

(1) İstem dışı bir şifreleme yapılmıştır.

(2) Sınavdan önce belirli çevrelerde mod-medyan sözcükleri dolaşmıştır.

Sorun, bu iki kesin olayın birbiriyle bağlantılı olup olmadığıdır. ÖSYM yönetiminin açıklamasında, hiçbir adayın şifrelemeden haksız kazanç elde etmediğini belirtilerek iki olayın birbirinden bağımsız olduğu söylenmeye çalışılmıştır. Ancak bu doğru olmayabilir. Kanımca mod-medyan gibi ilgisiz sözcükler sınavdan önce durup dururken etrafa yayılmaz. Mod-medyan şifrelemenin kısa adı, anahtarı olabilir. Sınavda doğru seçeneği kolayca bulmayı sağlayan anahtarın açılımının da örneğin "En büyük seçeneğin sağındaki seçenek doğru seçenektir" olduğu, sınavdan önce belirli adaylara ulaşmış olabilir. Bazı adaylar itirafta bulunursa bu kesinleşir. Ancak KPSS örneğinde olduğu gibi YGS olayı da örgütlü bir olay ise, hiçbir aday itirafta bulunmayacaktır. Bir itiraf olmadan ya da kesin bir delil ele geçmeden de, soru kitaplarının incelenmesi ya da yanıtların üzerinde yapılacak analizlerle bu olayın aydınlatılabileceğini düşünüyorum.

10. Sonuç olarak, kesin olan bir şifreleme olayı ile şifrelemeden bazı adayların haksız kazanç elde ettiği yönünde bir iddia bulunmaktadır. Eğer bazı adaylar itirafta bulunursa ya da savcılık şifrelemeden bazı adayların haksız kazanç elde ettiğinin kesin belgesini elde ederse sorun çözülür ve sınav iptal edilir.

Ancak bu yönde bir açıklık olmaması durumunda, "sınav geçerlidir" anlamı çıkarılamayacağını düşünüyorum. Başka bir deyişle, ortada sehven de olsa yapıldığı kesin olan bir şifreleme ve sınavdan önce adaylar arasında dolaştığı kesin olan bir "mod-medyan" anahtarı varken, "şifrelemeden kesin olarak hiçbir adayın haksız kazanç elde etmediği"nin kanıtlanması mümkün değildir. Sehven de olsaydı kesin olan şifreleme, sınavdan önce adaylar arasında dolaştığı kesin olan "mod-medyan" anahtarı ile bu anahtarın açılımının bazı adaylar tarafından bilindiği idiaları varken, bu kadar kuşkulu bir sınavın geçerli sayılamayacağı görüşündeyim. Bu nedenle, kopya olayının bazı adaylara haksız kazanç sağladığı konusunda kesin bir sonuca ulaşamaması durumunda da sınavın iptal edilmesinin en doğru karar olacağını düşünüyorum.

TÜBİDER'den mesleki standart ve sertifikasyon

VOC Test Merkezleri'nde donanım bakım teknisyeni ve ağ teknolojileri uzmanlığı için ölçme ve değerlendirmeden geçenler, sertifikalarıyla bilişim sektöründe meslek sahibi olabilecekler.

Türkiye Bilişim Sektörü Derneği (TÜBİDER), bilişim sektöründe çalışanlara mesleki yeterlilik sertifikası verme yetkisine sahip oldu. Bu sertifikalar, 200 Euro ödenip Mesleki Bilgi ve Beceri Sınav ve Belgelendirme Merkezleri'nden (VOC-Test Merkezleri) alınabilecek. TÜBİDER'in oluşturduğu VOC-Test Merkezleri, ölçme ve değerlendirmeden geçen bilişim sektörü çalışanlarına, bu mesleği yapmaya hak kazandıklarını gösteren belgeleri verilecek. TÜBİDER, iki yıl sürecek projenin sonunda "Donanım Bakım Teknisyeni" ve "Ağ Teknolojileri" bilişim meslek dallarına ait ikişer seviyede meslek standartlarını, yeterliliklerini belirleyerek, sertifikasyon için bir test merkezi açacak. 380 bin Avro bütçeli projenin 300 bin Avrosu, Avrupa Birliği (AB) Genel Sekreterliği Merkezi İhale ve Finans Birimi (MIFB) tarafından hibe edilecek. AB projesi olan uygulamanın çalışmaları, 2009'da başladı. Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK), projeyi hayata geçirecek kurumun TÜBİDER olabileceği kararı verirken VOC-Test Merkezleri, MIFB tarafından da kabul edildi.

TÜBİDER, Türkiye'nin farklı bölgelerinde bulunan merkezlerinde proje için özel test merkezleri kuracak. Bu merkezlerde TOEFL sınavı benzeri İnternet tabanlı test sistemleri oluşturacak ve kişiler bu merkezlerde özel hazırlanmış bir sınava tabi tutulacak. İlk etapta donanım bakım teknisyeni ve ağ teknolojileri uzmanlarının yeterliliğini kanıtlayan akreditasyon, ileride bilişim sektöründe yer alan daha fazla sayıdaki mesleğe yayılacak. VOC Test Merkezleri'nin MYK tarafından belirlenen meslek standartları ve yeterlilikleri çerçevesinde mesleki sertifikasyon sağlanması amacı ile 11 sektörde kurulması planlanıyor.

12 Nisan 2011'de bir basın toplantısı düzenlenerek yeni proje tanıtıldı. Basın toplantısına TÜBİDER Yönetim Kurulu Başkanı Erkin Fındık, TÜBİFED Yönetim Kurulu Başkanı Rüştü Arseven ve Projenin Koordinatörü olarak görev alacak olan Çizgi-TAGEM Direktörü Niyazi Saral katıldılar.

İnternet Tabanlı Test (İnternet Based Test- İBT) teknolojisini uygulayacak olan VOC Test Merkezleri'nin yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşu olabilmeleri için TS EN ISO/IEC 17024 standardına göre akredite olmaları gerekiyor. Anadolu'da açılması hedeflenen test merkezi sayısının ise 8 ila 12 arasında olacağı belirtiliyor. Projeyi, Çizgi-Tagem koordine edecek.

Türk basınının iPad'le imtihanı

Melih Bayram Dede
mbd@melihbayramdede.com

Apple'ın tablet bilgisayarı iPad, her ne kadar teknik özellikler açısından büyük ekranlı bir iPhone'u andırsa da, bu platforma özel geliştirilen uygulamalar, onu eşsiz bir medya tüketim cihazı olarak tüm dünyanın gündemine soktu. iPad'in sadece basit bir eğlence cihaz olmadığı, dergi, gazete, kitap, radyo ve TV mecralarının da ciddi bir taşıyıcısı olduğu çok geçmeden anlaşıldı.

Medyanın büyük ilgisi, kâğıdın en büyük alternatifi gösterilen tablet bilgisayarları, iPad özelinde yılın en önemli teknolojik gelişmesi haline getirdi. Birçok gazete, dergi ve televizyon iPad'e özel uygulamalar geliştirip teknolojiye

meraklı, yüksek gelir düzeyine sahip kullanıcı kitlesinin gündemine girmeyi hedeflerken, medya devi Rupert Murdoch'un The Daily adlı sadece iPad'de yayınlanan ilk gazeteyi çıkarmasıyla işin ciddiyeti iyice anlaşıldı. Bu dönemde Türkiye'de Nurcan Akad yönetiminde Zete adlı Türkiye'nin ilk tablet gazetesi yayına başlarken, Zete'nin The Daily kadar ses getirdiğini ve o kadar başarılı olduğunu söylemek maalesef mümkün değil. Türk basınında ise başta cesur adımlar görülürken, iPad'e olan ilgi zamanla temkinli yaklaşıma dönüştü. Örneğin büyük heves ve heyecanla iPad platformunda yayınlanmaya başlanan ve gazete tasarımıyla okuyabildiğimiz Habertürk gazetesi, tirajlara olumsuz etkisi olduğu iddiasıyla apar topar iPad'den çekildi. Bu talihsiz gelişme sonrasında şu anda Habertürk'ü ücretini vermeye razı olsanız bile iPad'de okuma şansınız yok. Tirajın düşüklüğü gerekçeyse, bunun makul yolu, gazeteyi belli bir abonelik bedeliyle okura sunmak olabilirdi. Şu an Apple'ın uygulama

mağazası App Store'a baktığımızda, Habertürk'ün iPad için sadece televizyon uygulamasının bulunduğunu ve canlı TV yayını izlemek dışında bir fonksiyonu olmadığını görüyoruz.

Habertürk gazetesinin iPad'den çekilmesi Türk basınındaki yöneticiler için de olumsuz örnek oldu. Bu sürecin devam etmesi, diğer yöneticiler için de olumlu bir örnek ve teşvik unsuru olacakken, gazeteciliğin iPad boyutu bir nebze olsun soğumaya bırakıldı.

Diğer medya gruplarına baktığımızda ise, Habertürk'in geri çekilmesinin aksine, gazete tasarımıyla gazeteleri iPad okuruna ulaştırma çabasının devam ettiğini, Hürriyet, Sabah, Radikal gibi gazeteleri, gazete kâğıdına yansıdığı tasarımıyla ücretli ya da ücretsiz okuyabildiğimizi görüyoruz. Medyanın tiraj kaygısı ve çekincelerinden bahsetmişken, doğru metodun içeriklerin okura

ücretsiz sunulması, reklama dayalı bir gelir modeli oluşturulmasından geçtiğini düşünüyorum. Çünkü içerikleri ücretlendirdiğinizde ulaştığınız okur sayısı ve ziyaret edilme oranınız düşecek, bu da reklam gelirlerinizi olumsuz etkileyecektir. Bu arada içeriklerini ücretli sunanlara da saygı duymak dışında yapabileceğimiz bir şey yok. Sadece anlaşılabilir, ücretini ödeme koşuluyla bile okuma imkânı sunulmayan yayınların tavırları. Buna biraz önce Habertürk'ü örnek göstermişim.

Türk gazetelerinin iPad'de yer almasının bir diğer yolu da tahmin edeceğimiz gibi, gazete tasarımıyla gazeteleri İnternet'e aktarmak yerine, kendi web sitelerini bu ortama taşımak olarak karşımıza çıkıyor. Tirajlarının olumsuz etkilendiğini düşünen gazetelerin, basılı gazeteyi kullanıcıların bayiden almalarını sağlamak için, sadece web sitelerini iPad'e bir uygulama yaparak taşıdıklarını görüyoruz. Baktığımızda bir tarafta gazeteleri kâğıda yansıdığı şekliyle iPad'in getirdiği interaktiviteyi kullanmaksızın aynen bu platforma taşıyanlar ve web sitelerini iPad'e taşıyanlar olarak iki farklı metot görüyoruz. Aslında bu iki metot da iPad platformunun ruhuna uygun değil. iPad'de yazı, fotoğraf ve videonun birlikte yer aldığı bu platformun tüm teknolojik imkânlarını kullanan, okurla interaktif iletişimin kurulduğu farklı uygulamalara ihtiyaç var. Bu konuda gazete yöneticilerinin, "İnternet, tirajımızı düşürüyor" yanılgısı, iPad platformunda gelir modeli sağlam kurulmuş örnek bir girişimin hâlâ olmaması ilerlemeyi engelliyor.

Sonuç olarak, gazetelerin iPad'i de bir medya taşıyıcısı olarak görmesi, ürettikleri içeriklerin dağıtımında kâğıdı, web sitelerini, mobil siteleri, iPhone gibi mobil uygulamaları, nasıl farklı platformlar olarak kullanıyorlarsa, iPad'e de farklı bir kanal olarak bakması ve bu platformda yer almaktan çekinmemeleri gerekiyor. Çünkü tablet bilgisayarların kullanımının hızla artması bu tarafta da ciddi fırsatlar barındırıyor.

BİMY'de, “BT ve sektörel etkileşim” tartışıldı

TBD organizasyonuyla 7-10 Nisan tarihlerinde KKTC'de bir araya gelen 700 BİM yöneticisi, sektördeki son gelişmeleri irdeleyip bilgi paylaşımında bulundu.

Aslıhan Bozkurt

Türkiye Bilişim Derneği'nin (TBD) her yıl düzenlediği geleneksel etkinliklerinden ilki olan Bilgi İşlem Merkezi Yöneticileri Semineri (BİMY'18), 700 kişinin katılımıyla Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Acapulco Resort & Convention & SPA Hotel'de yapıldı. “Bilişim teknolojileri ve sektörel etkileşim” temasıyla 7-10 Nisan 2011'de Turkcell'in ana sponsorluğunda gerçekleştirilen BİMY bu yıl, Ulaştırma Bakanlığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK), Türkiye Bilişim Vakfı (TBV) ve Türkiye Bilişim Sanayicileri Derneği (TÜBİSAD) tarafından da desteklendi.

Seminerin açılış konuşmalarını TBD Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Turhan Menteş, Turkcell Kurumsal Strateji ve Regülasyon sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Tayfun Çataltepe, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Başkanı Dr. Tayfun Acarer, KKTC Ulaştırma Bakanı Hamza Ersan Saner ve KKTC Başkanı İrsen Küçük yaptı. Sektörde çalışan üst ve orta düzey yöneticilerin mesleki gelişimi ve dayanışmalarını artırmayı amaçlayan BİMY'18 seminerinde açılış oturumunun dışında 4 panel ve 3 davetli konuşma kapsamında 28 kişi, görüş ve değerlendirmelerini katılımcılarla paylaştı.

Bilgi işlem merkezi yöneticilerinin sektörde meydana gelen gelişmeleri irdeleyip bilgi alış-verişinde bulunduğu seminerde, panel ve çağrılı konuşmalarla eş zamanlı olarak IBM Yazılım Grubu'ndan Taha Ermiş, “Kamu kurumlarında performans yönetimi”, Oracle Teknoloji Satış Yöneticisi Faruk Özer ise “Bilişime yön veren çözümler” başlıklı sunumlarını gerçekleştirdiler.

BİMY'18

Bilgi İşlem Merkezi Yöneticileri Semineri
07-10 Nisan 2011 Acapulco Resort & Convention KKTC

BİMY'18

Bilgi İşlem Merkezi Yöneticileri Semineri
07-10 Nisan 2011 Acapulco Resort & Convention KKTC

Etkinliğin Gala gecesi IBM sponsorluğunda düzenlenirken BNN katılım sponsoru; Birikim, BI (Bright Innovation) Fujitsu, Net App, Pardus, Probil ve Profelis ürün hizmet sponsorları oldu. Check Point, Cisco, Microsoft, Mutlusan, Oracle, Software, UyumSoft ve ZyXel ise etkinliği destekleyen sponsorlar arasında yer aldı.

yapılanma olmalı? ” sorusuna yanıt aradıklarını, arama konferansı yaptıklarını ve çalışmayı tamamladıklarını anımsatan Menteş, “Sürdürdüğümüz çalışmalar sonucunda e-devlet üst yönetimindeki örgütlenmenin bakanlık düzeyinde olmasını belirledik. Önümüzdeki dönemde bu çalışmayı tüm siyasi gruplarla paylaşmayı planlıyoruz” dedi.

Türkiye’nin gündeminin seçim olduğuna değinen Menteş, TBD olarak üzerlerine düşeni yapmak istediklerini, “siyasi partilerin programlarına girebilecek” proje ve önerileri geliştirip bunu isteyen tüm partilerle paylaşacaklarını bildirdi. Daha sonra etkinliğin içeriğine ilişkin bilgiler veren Menteş, TBD’nin çalışmalarının “durumdan vazife çıkarma” ile başladığını ve “sonuç alıncaya kadar” devam ettiğinin altını çizdi.

Turkcell Genel Müdür Yardımcısı Çataltepe, bilgi işlemin hayatımıza nasıl girdiğine ilişkin bir anekdot anlatarak başladığı konuşmasında sürdürülebilir yatırımın önemini vurguladı. Bilgi işlemin iletişim teknolojileriyle birlikte hayatı hızla ve tümüyle değiştirdiğini belirten Çataltepe, “Sadece iş yapışımızla ilgili değişiklikler olmuyor, teknolojiye dolayı artık dünyada ülkeler de politikalar da değişiyor. Artık mobil İnternet fırsat eşitliği sağlıyor, fırsat eşitliği sadece iş dünyasını değil Kuzey Afrika ülkelerinde gördüğümüz gibi ülkelerin sosyo ekonomik yapılarını da değiştirebilir konuma geldi” diye konuştu.

Türkiye’de 1.5 yılda mobil datanın 24 kat artmasına karşılık birim fiyatta 10 kat azaldığına işaret eden Çataltepe, sürdürülebilir bir verimlilik içinde sağlıklı bir yatırım için sağlıklı rekabet ortamının gerekliliğinin altını çizdi.

Türkiye’nin 3 yıl içinde şebekelerde kullanılan temel teknolojilerde değişiklik yapmak zorunda olduğuna dikkat çeken Çataltepe, yeni teknolojik gelişmeler, Turkcell’in çalışma ve projeleri hakkında da bilgi verdi. Çataltepe, “İyi niyetle, ilime, bilime ve teknolojiye yatırım yapan bir şirketiz” diyerek sözlerini tamamladı.

“e-devlet üst yönetimindeki örgütlenme Bakanlık olmalı”

Konuşmasında 1971 yılında kurulan derneğin kısa bir tarihçesini anlatan TBD Başkanı Menteş, ülkenin gelişmesinde önemli bir role sahip olduklarını belirtti. “Türkiye’de bilişimin gelişmesi, bilişim kültürünün yaygınlaşmasını için inanılmaz bir çaba gösterdiklerini” bildiren Menteş, katılımcı sayısının artmasının TBD etkinliklerine olan inancın artması olarak değerlendirdi. 40 yıldır TBD’nin Türkiye gündemine taşıdığı konuların daha sonraları yaşamın bir parçası olduğuna dikkat çeken Menteş, kış sonrası gerçekleştirilen ve sosyal iletişim ortamı sunan yılın bu ilk toplantısında yine gelecek öngörülerinin ele alınacağını söyledi. KKTC’nin tercih edilme nedenlerini anlatan Menteş, Kıbrıs’taki bilişimin gelişmesiyle yakın bir işbirliği içinde olmayı hedeflediklerini vurguladı.

Dernek olarak uzun süredir “E-devlet üst yönetimindeki örgütlenmeler konusunda nasıl bir

BİMY'18

Bilgi İşlem Merkezi Yöneticileri Semineri
07-10 Nisan 2011 Acapulco Resort & Convention KKTC

İnternet Kurulu'ndan site kapatmalarayeni düzenleme

BTK Başkanı Acarer, bilişim teknolojilerinin tarihi gelişimi hakkında bilgiler sundu. Son 30-40 yıl içinde bilgi teknolojilerinin özellikle de IT kısmının çok hızlı bir şekilde geliştiğini anlatan Acarer, bu sürecin doğal olarak IT yöneticilerinin sorumluluk ve önemini giderek artırdığını söyledi. Son yıllarda ICT sektöründe Türkiye'de çok ciddi gelişmeler yaşandığını bildiren Acarer, bu sektörün ihracattaki payının en az yüzde 2'ye çıkarılmasının hedeflendiğini anımsattı. "ICT sektörüne gerçekten bir ivme kazandırdığınız takdirde 2023 hedefi olan 160 milyar dolarlık ciroya (bilişim sektörü büyüklüğüne) ulaşmamız çok da zor olmayacak" diyen Acarer, konuşmasında kurumun 2011-2012'de yapacağı çalışmaları anlattı. IPv6'ya geçişin artık bir seçenek değil zorunluluk olduğunu belirten Acarer, bunun için bir karar destek yapısı oluşturulduğunu söyledi.

Acarer, ihtilaflı "tr" alan adlarına ilişkin ulusal sağlıklı bir çözüm mekanizmasının kurulması ve uzlaşmazlık çözüm hizmet sağlayıcılarıyla ilgili olarak hazırlanan tebliğin kamuoyu görüşüne açılacağını duyurdu.

Türkiye'de erişimi engellenen İnternet sitelerine ilişkin de

açıklamalarda bulunan Acarer, site kapatma kararının BTK tarafından değil, bağımsız mahkemelerce alındığını anımsattı. Acarer, sansasyon yaratan erişimin engellenmesi (kapatma) kararlarının kesinlikle BTK ile ilgisi olmadığını, blog servisi Blogger'ın kapatıldığından gazeteciler kendisini arayınca haberi olduğunu söyledi. İnternet Kurulu'nun sitelerin kapatılması ile ilgili mahkeme süreçlerine yeni bir düzenleme hazırladığını, en kısa sürede bir yasa değişikliği önerisinde bulunacağını bildirdi.

KKTC, BİT alanında Türkiye'yi örnek alıyor

KKTC Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanı Hamza Ersan Saner, diğer ada ülkelerinde olduğu gibi KKTC'de de ekonominin "bacasız sanayi" olarak ifade edilen turizm, eğitim ve iletişim sektörleriyle gelişebileceğine

işaret ederek bu kapsamda bilişim sektöründe meydana gelen gelişmelere büyük önem verdiklerini kaydetti. Bilişim teknolojilerinin doğru bir şekilde kullanılmasıyla önemli istihdam olanakları yaratıldığının altını çizen Saner, doğru iletişim modelleri geliştirilmemesi halinde dünyayı yakalamanın mümkün olmayacağını söyledi. KKTC'nin bu alanda kendine Türkiye'yi örnek ülke olarak aldığını bildiren Saner, Türkiye'nin bilgi iletişim alanında dünya genelinde hatırı sayılır derecede önemli bir konumda bulunmasından gurur duyduklarını dile getirdi.

Kıbrıs'ta nitelikli işgücünü geliştirmeyi, istihdamı artırmayı

ve beyin göçünü geri çevirmeyi istediklerini vurgulayan Saner, bilgi birikiminin ekonomik değerlere dönüşmesine katkı sağlamak, girişimciliği teşvik etmek ve desteklemek üzere sanayi-üniversite işbirliğine önem verdiklerini söyledi. Saner, genç ve okur-yazar oranının yüksek olduğu Kıbrıs'ta bilişim alanında ciddi potansiyel bulunduğunu kaydederek "Yabancı sermayenin ülkeye girişini hızlandırmak, teknolojik bilgiyi ticarileştirmek, ulusal ve uluslararası projeleri mümkün hale getirmek bizlerin ana hedefleri arasındadır" dedi.

KKTC'de yürütülen önemli bilişim projelerinden de söz eden Saner, Avrupa Birliği (AB) ile eş zamanlı olarak telekomünikasyon altyapısı ile yasal mevzuatların çağa uygun geliştirilmesi için çalışmalar yürüttüklerini, AB muktesabatına uyumlu elektronik haberleşme yasasının meclis alt komitesinde beklediğini ve kısa süre sonra yasallaşacağını söyledi. Türkiye'nin Kıbrıs'ın telekom altyapısı ve fiber

optik teknolojisine sahip olma yönünde kendilerin büyük destek verdiğini anlatan Saner, yeni haberleşme yasası ile tam liberalleşmeye geçeceklerini belirterek "Bilişim, sınır tanımaz. Bilişimde küresel düşünemezsek hiçbir yere varmamız mümkün değil. İşte bu noktada kamu ve özel sektör mutlak bir şekilde birlikte çalışmak zorundadır. Artık kamu ile özel sektörün birbirlerine ikiz kardeş gibi sarılarak ülkenin önünü açacak bir şekilde çalışma yapması gerekiyor" diye konuştu.

"İzolasyon paradigması bilişim yatırımlarıyla kolay hale gelecek"

KKTC Başbakanı Küçük ise hükümet olarak bilişim sektörünün gelişmesinin ülke gelişimine önemli katma değerler sağlayacağını bilincinde olduklarını ifade ederek bu alanda attıkları adımların en büyük destekçisinin Türkiye ile Türk bilişim sektörü yöneticileri olduğunu kaydetti.

Türkiye'nin global rekabette güçlü bir oyuncu olarak yer almasından gurur duyduklarını söyleyen Küçük, KKTC'nin her alanda olduğu gibi teknolojik altyapıları ve mevzuat konularında da Anavatan Türkiye'den destek aldığı ve bilişim KKTC için ayrı bir önem taşıdığını belirtti.

Türk Telekom'un katkıları ile İskele-Samandağ arasına çekilen yeni deniz fiber optik hattın karadaki bölümünün iki ay içerisinde tamamlanacağını bildiren Başbakan Küçük, telekomünikasyon altyapısını yeni nesil şebeke altyapısına uygun olarak kurulmaya başlandığını aktardı. Küçük, kamu görevlilerinin bu süreçten olumsuz etkilenmeyeceğini, bu bağlamda bir bağımsız düzenleyici kurul oluşturmayı planladıklarını açıkladı.

"Genç, nitelikli ve teknolojiye yatkın bir nüfusumuz nedeniyle laboratuvar olmaya müsait alanlarımız var" diyen Başbakan Küçük, Kıbrıs'ın inovasyon yatırımları açısından önemli avantajlara sahip olduklarını vurgulayıp yatırımcıları KKTC'ye yatırım yapmaya davet etti. Küçük, "KKTC'nin yıllardır maruz kaldığı izolasyon paradigması bilişim alanındaki yatırımlarla daha kolay hale gelecektir" dedi.

Küçük, hükümetin istihdam olanaklarıyla alanlarının artırılması ve beyin göçünün tersine çevrilmesi yönünde çalıştığını anlatıp bilişim sektörünün geliştirilmesine büyük önem verdiklerini belirterek konuşmasını bitirdi.

Açılış konuşmalarının ardından TBD Başkanı Menteş'in yönettiği "Bilişim teknolojilerinin sektörel etkisi ve gelecek öngörüler" başlıklı panelle TBV Başkanı Faruk Eczacıbaşı, TÜBİSAD Başkanı Turgut Gürsoy ve Orhan Göksal katıldı.

Mutluluğun formülü: Çalışmak, iyilik etmek ve şükretmek

İlk gün öğleden sonra, davranış bilimleri konusunda eğitim veren, eğitim ve danışmanlık faaliyetlerini sürdüren Mehmet Auf, davetli konuşmacı olarak keyifli bir söyleşi gerçekleştirdi. Auf, "Bu malzeme yeter mi? Yaşamda kalite..." başlıklı sunumunda, daha huzurlu ve mutlu yaşamayı başaranların uyguladıkları stresle başa çıkabilme için uygulanan teknik ve formüller üzerine konuştu.

Bir alışkanlığın zaman içinde sürekli tekrarlanırsa edinilebileceği ve mutluluğun da öğrenilebileceğine işaret eden Auf, gerçekçi tutum sahibi olanların huzuru bulduğunu, hayata

bakışın da öğrenilebileceğini vurguladı. Başımıza gelen olumsuzlukları "dış mihrakların bir oyunu" olarak değil de elimizdeki malzeme olarak bakılmasını, beynin tek bir olaya odaklandığını bu nedenle söylenmek yerine çözüme odaklanılması gerektiğinin altını çizdi.

Ülkenin geleceğini ve fark yaratacağı bir kesimi olarak tanımladığı bilişimcilere "Söylenerek hayatta başarıya ulaşmış kimse yok" diye seslendi. Sadece iyi niyetli olup çözüme odaklanmanın yetmeyeceğini belirten Auf, bilgi ve deneyimin çok önemli olduğunu belirterek "Fani dünyada en kritik olgu artık bilgi. Ne kadar çok öğrenirseniz, bilgi alırsanız mutlu olursunuz" dedi.

Auf, mutluluğun formülünü ise "Çalışmak, karşılıksız iyilik etmek ve mevcut durum için şükretmek" şeklinde açıkladı.

İlk gün öğleden sonra RTÜK Üyesi Prof. Dr. Korkmaz Alemdar'ın yönettiği "Sosyal paylaşım ağlarının gücü ve yeni iş modelleri" oturumunda, İnternet strateji uzmanı Atıf Ünal, Turkcell Sosyal Ağ Servisleri Ürün Yöneticisi Sertaç Pıçakçı ve TBD Hukuk çalışma grubu başkanı Mehmet Ali Köksal görüşlerini aktardı. Bu panelde, sosyal paylaşım ağlarının gelişimiyle ortaya çıkan çeşitli riskler, kazanımlar tartışıldı ve sosyal paylaşım ağlarıyla etkinliği artırılan İnternet'teki yeni iş modelleri incelendi.

2011'de 50, 2015'te ise 242 milyon tablet bilgisayar satılacak

İkinci gün sabah, konuk konuşmacı mSolve Partners LLC'den Dr. Mehmet Ünsoy, "Mobil teknolojisindeki son gelişmeler ve bilişim yöneticilerine etkileri" adlı sunumunu gerçekleştirdi. Ünsoy, CEO'lar için mobil endüstrideki son gelişmeleri aktarırken çıkarımlarda bulundu. Günümüzde IT sektöründe wireless ve mobil teknolojilerin büyük etkisi olduğunu belirten Ünsoy, girişimciler için anahtar trend ve çıkarımları, 5 başlık altında şöyle sıraladı:

1-Clouds mimari: Mobil genişband büyüyor, cihazlar küçülüyor, gecikmeler azalıyor. Mobil bulut mimarisi daha verimli ve ekonomik hale geliyor. Basın, STK ve enstitüler, mobil bulut mimarisini kullanıyor.

2-Akıllı telefonlar: Gün geçtikçe yeni özelliklerle pek çok akıllı telefon piyasa çıkıyor, kamera çözünürlüğü, işlemci hızı artıyor, görüntülerde üç boyutluluk söz konusu oluyor. Ve akıllı telefonlarla sosyal medya sitelerine daha kolay ulaşıyor. Ayrıca bu telefonların işletim sistemlerinde

çeşitlilikler (Linux, Android vb.) görünüyor, boyutlar küçülüyor, telefon fiyatları düşüyor.

3-Tablet bilgisayarlar: 2011'de 50 milyon, 2015'te ise, 242.3 milyon tablet bilgisayar

satılacağı öngörülüyor. 64 üretici, 100'ün üstünde yeni model anons etti. 2010'da 9 ayda, 15 milyonun üstünde iPad satıldı. iPad sahiplerinin kullanacakları uygulamaların sayısı 60 bin civarında. Android işletim sistemi, ilk kez Motorola Xoom'da tablet bilgisayarda kullanıldı. Pazarda ayrıca Blackberry Playbook, HP Touchpad, Samsung Galaxy Tabs 7, 8.9, 10.1, LG G-Slate (İlk üç boyutlu gösteren tablet)... Bu yıl satılan PC'lerin 525'i tablet bilgisayar olacak. Bu yıl 5 milyon tablet bilgisayar parakende ve sağlık sektöründe kullanılmaya başlanacak. Deloitte'nin tahminine göre 2011'de 390 milyon PC, laptop ve netbook; 375 milyon akıllı telefon, 55 milyon tablet PC satılacak. PC satışlarında tablet PC lehine yüzde 20-30 arasında azalma bekleniyor. Dahası SAP ve Oracle gibi devler, yazılımlarını tablet PC'ler ve akıllı telefonlarda çalışacak biçimde geliştiriyorlar.

4-Sosyal network: Mobil dünyada sosyal ağların payı gittikçe artıyor, 2014'te 170 milyon kişinin sosyal ağlarda (Twitter, facebook LinkedIn) olması bekleniyor.

5- Mobil uygulama programları

(Apps): 2010'da, 6.2 milyar dolar olan pazarda, 4.5 milyar uygulama programı cep telefonlarına indirildi. Mobil operatörler, para yerine kullanılacak mobil ödeme seçenekleri geliştiriyor. Akıllı telefonlarda banka uygulama yazılımları var ve bunlar artık kullanılıyor. 2040'da mobil ödeme miktarının 72 trilyon olacağı öngörülüyor.

Ünsoy, sektörlerdeki diğer gelişmeler konusunda da şu değerlendirmelerde bulundu:

-Bankacılık: Mobil para transferinde havale ücretlerini azalacak. Gelişmiş ülkelerde hala banka hesabı olmayan önemli bir toplum kesimi mobil bankacılıkla birlikte bankacılık sistemine girecek.

-Sağlık: Mobil cihazlarla yapılabilen tahlillerin sayısı artacak ve bu tahlil sonuçları mobil

cihazlar yardımıyla ilgili hasta veri tabanlarına işlenecek... Mobil cihazlarla kontrol edilebilir robotlar, Bluetooth'un daha yaygınlaşması, mobil cihazlarla ilaç takipleri, yaşlıların/bebeklerin kontrolü, konuşma ve dinleme özürllülere mobil asistanlık hizmetleri, kişiye özel ilaç hazırlama gibi pek çok araştırma geliştirme çalışması yapılıyor...

-Makineden makineye (Machine to Machine- M2M) iletişim: Ericsson CEO'su Hans Vestberg, 2020 yılında 50 milyar cihazın İnternet üstünden (sağlık, enerji, tüketim cihazlar, ulaşım, devlet, kişi vs...) birbirleriyle konuşacağını söylüyor.

Mobil endüstri için de Ünsoy, şu öngörülerini dile getirdi:

- a. Tabletler, 2012-13'te laptop'ları sayı olarak geçecek.
- b. Akıllı telefonlar 100 doların altına düşecek.
- c. Coğrafi bilgi sistemleri pek çok alanda kullanılmaya başlayacak.
- d. HD standartlarında video görüntüleri, mobil cihaz ve tabletlerde de görülecek.
- e. Şirketler sosyal medyaya yayılacak.
- f. Mantıklı olan her şey İnternet üstünden haberleşecek.
- g. Yazılım ve donanımda tek şirket devri bitecek.

"IPv6 geçişine ne kadar hazırız?" konulu paneli, BTK Başkan Yardımcısı Mustafa Alkan yönetti. Panele BTK Daire Başkanı (IPv6 Projesi Eş Başkanı) Mustafa Ünver, ULAKBİM Müdür Yardımcısı Serkan Orcan, ODTÜ Ağ Yöneticisi Hüsnü Demir ve Turkcell Altyapı Operasyon Planlama Bölüm Başkanı Eyüp Dilaverler katıldı. Panelde kamu ve özel sektörün IPv6'ya geçişinin hangi noktada olduğu bilgisi paylaşıldı.

“Mesleğinizi ayakta tutan şey yazılım”

Öğleden sonra ise davetli konuşmacı Said Nurhan, “Türkiye küresel pazarda pay alabilecek mi? Yazılım mühendisliğinde en son gelişmeler” konulu bir sunum gerçekleştirdi. Nurhan, sunumunda ABD’nin önde gelen düşünce havuzlarından biri olan Carnegie Mellon Üniversitesi’nde geliştirilen ve günümüzde en başarılı yazılım yöntemleri olarak ortaya çıkan “Garantili Yazılım Çağı”nı başlatan konuları anlattı.

Bilişimcileri “Türkiye’nin yarınlarını çizen kişiler” şeklinde tanımlayan Nurhan, konuşmasının başında Bilişim Dergisi’nin Ocak sayısında kapak yazıları olarak yayınlanan 2011 öngörülerinde Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım’ın şu açıklamasına yer verdi:

“Genç ve dinamik bir nüfusa sahip olan Türkiye’nin, dünyanın sayılı yazılım şirketlerine sahip olması hiç de uzak bir ihtimal değil. Halen yurtdışı pazarlarda da aranan Türk yazılım şirketleri var. Bunların artması, yurt içinde de desteklenmeleri ile yakından ilgilidir. İdare olarak bu konuda her türlü teşvik ve desteği veriyoruz.

Ancak, Türkiye’de bilişim sektörü, hâlâ ağırlıklı olarak donanım işi olarak görülüyor. Oysa birçok şirket 100 liralık donanımının 20 liralık kısmını kullanabiliyor. Bu nedenle, yazılım konusu çok önemli. Öncelikli olarak bilişim ekibinin eğitilmiş olması gerekiyor.”

“Mesleğinizi ayakta tutan şey yazılım ve yazılım şu anda dünyada korkunç bir durumda” diyen Nurhan, Blanco Trevino’nun geliştirdiği “hatasız yazılım”dan söz etti. 1927’de kurulan ve 1980’lere değin dünyanın pek çok yöresini kapsayan bir havayolu ağına sahip ABD merkezli eski havayolu şirketi Pan American World Airways (kısa adı Pan Am) örneğini veren Nurhan, 20. yüzyılın kültür ikonlarından biri olan PanAm’ın binasının şimdi Metlife ait olduğuna dikkat çekti. Nurhan, daha sonra 1982’de kurulan ve halen 30 ofisiyle 6 binden fazla ortağıyla BT odaklı çözümler geliştiren global sağlayıcı olan Softtek örneğine değindi.

“Türkiye olarak fırsat elden kaçmadan devlet ve üniversiteler işbirliği yaparak hatasız yazılım geliştirelim” diyen Nurhan, Türkiye’de şirket büyümelerinin yeni olduğunu, büyüme ile birlikte bürokrasinin iyi oturtulması, bürokrasi ve inovasyonu birleştiren organizasyonlara ihtiyaç olduğunun altını çizdi.

Bugünkü sistemlerin çok kompleks, hatta yazılım mühendisliğinin yeni yeni açılmaya başladığına işaret eden Nurhan, Team Software Process (TSP) projelerden söz etti. Dünyanın her yerinde TPS’ye çok büyük bir ilgi gösterildiğini anlatan Nurhan, bu tür bir üretimde çok yüksek kaliteli ürünler geliştirildiğini, verimliliğin eğitimle arttığına dikkat çekti.

Seminerin son etkinliği olan “İzleyin, ölçün, düzeltin, yükselin: Standartlar” panelini TPAO Bilgi Teknolojileri Daire Başkanı Levent Özkaban yönetti. Panelde Savunma Sanayi Dış İlişkiler Daire Başkanı Lütfi Varoğlu, Türk Standartları Enstitüsü (TSE) İhtisas Komisyonu Başkanı Gökhan Şengül, TBD Yönetim Kurulu Üyesi ve Key Danışmanlık Genel Müdürü Serdar Bilecen, Bilgi Teknolojileri Hizmet Yönetişim Derneği (btHYD) Başkanı Yalçın Gerek ve Miron Yazılım Proje Yöneticisi Mehmet Çakır konuştu.

Bu son panel ile, standartların gelişmesi için TSE’nin geliştirme ve uyumlulaştırma çalışmaları içinde yer almak gerektiği ve başarılı projeler üretebilmek için standartları bilmek ve kullanmanın vazgeçilmez olduğu üzerinde duruldu.

BİMY’18 semineri katılımcı ve sponsorlara plaket verildiği Gala yemeği ile sona erdi.

10 yıla kadar bilgisayarlar, insan beyni kapasitesini yakalayacak

2015'te 5 milyar bağlantılı cihaz olacağı tahmin edilirken, 2020'lerde bilgisayarların kapasitesinin, insan beyni kapasitesine ulaşacağı öngörülüyor. Şu anda 140 bin çalışanın bulunduğu bilgi ve iletişim sektöründe, 520 bin nitelikli çalışana ihtiyaç duyulacağı bildirildi.

BİMY'18 etkinliğinin açılış oturumunun ardından seminerin de ana teması olan "Bilişim Teknolojilerinin Sektörel Etkisi ve Gelecek Öngörüler" başlıklı paneli TBD Başkanı Turhan Mentesh yönetti. Panele, TBV Başkanı Faruk Eczacıbaşı ve TÜBİSAD Başkanı Turgut Gürsoy ile TÜBİSAD eski Başkanlarından Orhan Göksal katıldılar.

Panelin ilk konuşmacısı olan Eczacıbaşı, son aylarda sektör STK'larının gündeminde olan Digital Türkiye Platformu'nun amacı ve hedeflerini anlattı. 2008 krizinin biraz da BT, simülasyon teorileri ile bilgisayar ve iletişim kapasitesinin etkisi olarak ortaya çıktığını söyleyen Eczacıbaşı, dünyadaki değişimin temel noktasının aslında bilgi ve iletişim teknolojilerindeki (BİT) gelişmelerden kaynaklandığına işaret etti. 2011'nin ilk aylarında Kuzey Afrika'da yaşanan ayaklanmaları, sosyal ağların tetiklediğine değinen Eczacıbaşı, sözlerine şöyle devam etti: "BİT sayesinde gittikçe artan kırılma noktaları bolluğu yaşıyoruz ve bu artan boyutlarda devam edecek. Bu gelişmeler hem bir tehlike yaratıyor hem de fırsat sunuyor. Konunun fırsat boyutları içinde yer alabilmeyi diliyoruz. Tehlike, toplum olarak değişken olmayı başaramayanlar için geçerli. Biz kriz dönemlerinde belli bir dinamizm yaşıyor ve hakikaten krizi teğet geçmeyi başarıyoruz."

BT ile ilgili 30'a yakın STK bulunduğunu anımsatan Eczacıbaşı, yeterli güce ve vizyona sahip olunduğuna inandığını ancak vizyonun yeterince aktarılamadığını söyledi. "Digital Türkiye Platformu" ile sektör STK'larının gücünü daha etkin ve efektif hale getirmeyi hedeflediğini vurgulayan Eczacıbaşı, "Türkiye olarak bu yapıyı oluşturup gerek AB, gerek kamu ve gerekse kamuoyu çerçevesinde yapıyı sağlamlaştırmak, sıkılaştırmak ve tek bir ağızdan hareket etmenin doğru olacağını düşündük. Hem kendimizi anlatmamız, hem doğru modeller oluşturmamız hem de gerekli mercilere ilgili konuları aktarmamız için çalışmalarımızı daha konsantre, odaklanmış bir şekilde devam ettirmek istiyoruz" dedi.

Mobil dünya, sosyal ağlarda katalizör görevi görüyor

Digital medya konusundaki gelişmeleri yakından izlediğini belirten Göksal, yaptığı sunumda sosyal ağlara ilişkin bilgiler verdi. Facebook'un Şubat 2011 itibarıyla 650 milyon kullanıcısı olduğu, 30 milyar içerik parçacığı bulunduğu ve 70 ayrı dilde çevirisinin yapıldığına işaret eden Göksal, Türkiye'nin iddialı bir ülke olduğunu vurguladı. Dünyada kişi başında Facebook'ta en çok zamanı Türklerin harcadığını belirten Mobil dünyanın sosyal ağlar üzerinde katalizör görevi gördüğüne değinen Göksal, gelecek öngörülerinde 2015 yılında 5 milyar bağlantılı cihaz olacağını tahmin edildiğini, bağlantılı cihazların gelişinin medyayı konvansiyonel yapısından bugün bilmediğimiz şekilde digitalleşmeye götüreceğini bildirdi. Göksal, televizyon ortamının gelişip değişeceğini, ABD'de 2011'den itibaren inanılmaz bir şekilde video patlaması beklendiğini, medyanın TV ve video versiyonunun Facebook gibi şekil değiştirmiş hallerinin görüleceğini söyledi.

2100 yılına kadar yapılan projeksiyonlarda bugün aklımızın alamayacağı bazı dönemlere girileceği, bunun da medya üzerindeki etkisinin inanılmaz boyutlarda olacağını altını çizen Göksal, "ABD'de 2030'da, 130 milyon işin 110 milyonun makineler, endüstriyel otomasyon ve yapay zekâ tarafından yapılacağı öngörülüyor. Bu arada beyin gücü daha fazla tasarıma kayıyor. Gelecekte özellikle 2020'lerde rahatlıkla bilgisayarın kapasitesinin bir insan beyni kapasitesine geldiğini göreceğiz. İnovasyonlar çok hızlı hayata geçiyor. Ama Türkiye olarak bu gelişmelerden ekonomik olarak çok iyi yararlanamıyoruz" diye konuştu. Göksal, "Nasıl bir dijital gelecek?" sorusunun yanıtlarını da şöyle sıraladı:

- Dijitalleşme, değerlerin iletilmesindeki güç olacak. Değer ise, yazılımdaki bilgi ve tecrübeye.
 - Dijital dünya, iş modellerini değiştiriyor. Buna göre pozisyon almalıyız. Sosyal medya, pazarlama, satış, müşteri ve çalışan memnuniyetinin yeni iş modeli olarak yükseliyor.
 - Yazılım ihtiyaçlarını tüketicinin belirlediği ve işletmeleri zorlayan yeni bir dönem başlıyor.
 - Hizmet artık çok daha ön plana çıkıyor. Sunduğumuz değer verdiğimiz hizmet ile ölçülüyor. Müşteriler de şirketleri verilen hizmete göre değerlendiriyor.
 - Müşterilerimizin bilgisi ve kullanıcıların etkileşimi daha da artacak.
 - Yazılım firmalarının rakipleri, artık İnternet servis sağlayıcıları, e-ticaret firmaları, süreç yönetimi danışmanlık firmaları olacak.
- BIT harcamalarının GSYİH içindeki payının ekonominin büyümesinde önemli katkısı olduğuna işaret eden Göksal, Kore'de yüzde 9 olan bu oranın, Türkiye'de yüzde 4,5 olduğunu bildirdi. Göksal yapılması gerekenleri ise şöyle açıkladı:

Table 6: Relative GDP per capita levels in PPP terms (US = 100)

	2009	2030	2050
US	100	100	100
Japan	71	78	79
Germany	79	80	82
UK	81	83	87
France	76	79	83
Italy	71	74	74
Canada	84	83	83
China	14	33	45
India	7	15	28
Brazil	22	31	41
Russia	42	67	74
Indonesia	9	16	22
Mexico	31	43	54
Turkey	30	43	57

Source: World Bank, PwC model estimates for 2050

- Avrupa da ilk 25'e dünyada ilk 100'e girecek yazılım firması yaratmamız gerekiyor.
- Avrupa da 25. yazılım firmasının cirosu 133 milyon, dünyada 100. yazılım firmasının cirosu ise 176 milyon dolar.
- Türkiye bunu başarabilir. Devlet, bir markayı destekleyip ilk 100 e girmesini sağlamalı.

İş modelleri değişecek, yazılımlar tüketicinin isteğine göre oluşacak

"Digital geleceğe inanan bilişim sermayesi (şirketler) ve kurumlar, 2010'lara geldiğinde dönüşümün ne kadar önemli olduğunu ortaya koydu. Bu dönüşümle alakalı olarak önümüzdeki dönemde farklı trendler olacağını düşünüyoruz" diyen TÜBİSAD Başkanı Gürsoy, bu trendlerden söz etti.

Gürsoy, önümüzdeki dönemde digital ortamın insanlara bir yaşam ve iş yapma platformu sunacağını, iş modellerinin değişeceğini ve artık yazılımların tüketicinin isteğine göre oluşacağını bildirdi. Buluşu destekleyen bir ortam olmadığından yakının Gürsoy, "Genç nüfusumuz var ama nitelikli genç nüfusumuz yok. Şu andaki eğitim sistemimizle buna çözüm bulmamız mümkün değil. Burada radikal değişikliklere gitmediğimiz sürece yol alamayız. Önümüzdeki dönemde buna çözüm bulamazsak sıkıntılar yaşayacağımıza dikkat çekmek istiyorum" diye konuştu.

Şu anda 140 bin çalışanın olduğu bilgi ve iletişim sektöründe 2020-2023'lerde 520 bin nitelikli çalışana ihtiyaç duyulacağına dikkat çeken Gürsoy, sözlerini şöyle tamamladı:

"Artık istihdam, buluş ve büyüme çok önemli. Bunu olabilmesi için de bilgi ve iletişim teknolojilerinin kamuda tüm sektörlerde kullanmak zorundayız. Bunun stratejik sektör olması ve devlet politikası haline gelmesi zorunluluğu var. Bunun için;

-Kamuda tek muhatap gerekiyor.

-Çevresel koşullar ve talebin artırılmalı. (Sağlıklı rekabet koşullarının bir an önce oluşturulmasını, kuralları ve çizgileri belli düzgün bir sahada top oynamak istiyoruz)

-Girişim sermayesinin oluşturulmasını (Facebook, Google vb. arkasındaki sermaye benzeri bir uygulamayı) istiyoruz. Gençlerimiz anne-baba sermayesi (ABS) ile bir şeyler yapıyorlar ama bir eleme mekanizması ve model yok. Kamu ve özel sektörün yarı yarıya karşılayacağı bir fon kurmasını ve fon aracılığıyla şirketlerin desteklenmesini öneriyoruz.

-Rekabetçi ortam sağlanmalı.

-Genişband yaygınlaştırılmalı, vergi kesinlikle indirilmeli ve yazılımda sıfırlanmalı."

“Kum tanelerine bile versek, IPv6 adresi bitmez”

80 kurum ve 300 kişinin IPv6 eğitimine 18 Nisan 2011’de başlanacağı açıklanırken, IPv6 günü ilan edilen 8 Haziran 2011’de Türkiye’de de bir kutlama yapılacağı bildirildi.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Başkan Yardımcısı Doç. Dr. Mustafa Alkan’ın yönettiği “IPv6 geçişine ne kadar hazırız?” konulu panele BTK Daire Başkanı (IPv6 Projesi Eş Başkanı) Mustafa Ünver, ULAKBİM Müdür Yardımcısı Serkan Orcan, ODTÜ Ağ Yöneticisi Hüsnü Demir ve Turkcell Altyapı Operasyon Planlama Bölüm Başkanı Eyüp Dilaverler katıldı. Panelde kamu ve özel sektörün IPv6’ya geçişinin hangi noktada olduğuna ilişkin bilgiler paylaşıldı.

Alkan, paneli açarken IPv6 konusunun önemine değinirken panelin ilk konuşmacısı olan ULAKBİM Müdür Yardımcısı Orcan, IPv6’nın 8 değişik şekilde söylendiğine belirtti. Bilgisayarlar dışındaki şeyleri de birbiriyle bağlama düşüncesiyle geliştirilen IPv6 teriminin 1992’de çıktığını anımsatan Orcan, dünyada ve Türkiye’de yaşanan süreci anlattı. Türkiye’nin IPv6’ya geçiş konusunda çok başarılı olduğunu bildiren Orcan, “Bu konuda artık diğer ülkeler ‘Türkiye ne yapıyor?’ diye bakıyor” dedi.

Kurumların IPv6’ya geçiş için ya personel alması ya da personelini eğitimden geçirmesi gerektiğinin altını çizen Orcan, 3G’de bir zorunluluk olmayan ama 4G ve Uzun Vadeli Dönüşüm (Long-Term Evolution -LTE) teknolojisinde bir zorunluluk olan IPv6’nın kablosuz cihazlara daha uygun olduğunu söyledi. Orcan, Başbakanlık genelgesinde de yer alan 80 kurum ve 300 kişinin eğitimine 18 Nisan 2011’de başlayacaklarını açıkladı.

BTK Daire Başkanı (IPv6 Projesi Eş Başkanı) Ünver de IPv6’ya geçiş, yapılan ve yapılacak çalışmalara ilişkin bilgi verdi. Proje kapsamında geliştirilen yazılımların www.ipv6.gov.tr adresinde herkese açılacağını bildiren Ünver, 30 Mart 2011 itibarıyla Türkiye’de IPv6 adresi alan kuruluş sayısının 36 olduğunu söyledi. Farkındalık çalışmalarına devam ettiklerini söyleyen Ünver, IPv6 günü ilan edilen 8 Haziran 2011’de bir kutlama yapacaklarını duyurdu. Ünver, yol haritasının izlenmesi görevini üstlendiklerinden genelgenin uygulama süresini etkin bir şekilde izleyeceklerini, bilgileri toparlayıp raporlayacaklarını ve seviyelendirme yapacaklarını bildirdi.

Turkcell Altyapı Operasyon Planlama Bölüm Başkanı Dilaverler ise şirketin bu konuda yaptığı çalışmaları aktardı. Ciddi bir şekilde IP tüketildiğini ve 2011'de geçişin hızlanacağını, IPv6'nın içerik, altyapı ve terminal bileşenlerinin önem taşıdığını vurgulayan Dilaverler, altyapı konusunda ciddi bir sorun olmadığını ancak içerik ve terminallerde sıkıntı yaşandığına dikkat çekti.

Birçok terminal üreticisinin IPv6 protokolünü desteklemediğini bildiren Dilaverler, 2011'de durumun değişmesini beklediğini söyledi. Turkcell ve bir Turkcell Grup şirketi olan Superonline'ın IPv6 çalışmalarındaki olgunluk düzeyleri ile RIPE NCC'den 4 üzerinden 4 yıldız alan Türkiye'deki ilk iki şirket olduğunu anımsatan Dilaverler, Türkiye'de bankalar dahil kurumların yüzde 70'inin bu konuda farkındalığa sahip olmadığını kaydetti. İnternet Numara Atama Dairesi'nde (Assigned Numbers Authority-IANA), "Kum tanelerine bile versek IPv6 adresi bitmez" denildiğini açıklayan Dilaver, IPv6'yı desteklemeyen terminallerin alınmamasını önerdi. Günümüzde sadece insandan insana ve insandan makineye değil, makineden makineye (Machine to Machine -M2M) olan iletişimin de son derece kritik bir öneme sahip olmaya başladığına tanıklık edildiğine değinen Dilaverler, 2020'de 50 milyar nesne ya da cihazın birbirine yüksek bant genişlikleriyle bağlanacağını öngördüğünü söyledi. Dilaverler, M2M teknolojilerinde sübvansiyon yapmayı düşündüklerini bildirdi.

ODTÜ Ağ Yöneticisi Demir ise panelde konunun teknik yönü ile ilgili bir sunum yaptı ve ODTÜ'nün IPv6'ya geçiş planından söz etti. Çalışmaların 2003'te 6 Bone ile başladığını belirten Demir, ODTÜ'nün IPv4'te bir sıkıntısının olmadığını bildirdi. IPv6'ya geçişte kullandıkları yöntemi anlatan Demir, yönlendirici sayısını azaltmayı düşündüklerini söyledi. Demir, adres dağıtım ve yönetim merkezleri olduğunu, tecrübelerini web sitesinde aktaracaklarını bildirirken güvenlik kavramının çok önemli olduğunu vurguladı.

“Sosyal ağlardaki oyunlar, gerçek ortamlarda da oynanacak”

İnsanların videoya olan ilgilerinin artacağı ve RTÜK'ün yakında Over the top TV için bir yönetmelik çıkarmak durumunda kalacağına dikkat çekilirken TV yayınları için ciddi bir rakip olacak sosyal oyun pazarının 2014'te 15 milyar dolarlık gelir beklediği bildirildi.

Radyo Televizyon Üst Kurul (RTÜK) Üyesi Prof. Dr. Korkmaz Alemdar'ın yönettiği “Sosyal Paylaşım Ağlarının Gücü ve Yeni İş Modelleri” adlı panelde de İnternet Stratejisi Uzmanı Atif

Ünaldı, Turkcell Sosyal Ağ Servisleri Ürün Yöneticisi Sertaç Pıçakçı ve TBD Hukuk Çalışma Grubu Başkanı Mehmet Ali Köksal birer konuşma yaptı. Bu panelde, sosyal paylaşım ağlarının gelişimiyle ortaya çıkan çeşitli riskler, kazanımlar tartışılacak ve sosyal paylaşım ağlarıyla etkinliği artırılan İnternet'teki yeni iş modelleri incelendi.

Panel yöneticisi Alemdar, yüzyıllar boyunca gelişen teknoloji ve meslekler ilişkisine değinirken teknoloji beraberinde getirdiği olanakların yanı sıra sıkıntılara da dikkat çekti. Bilişimcilere “Siz bugün rahat gözüyorsunuz ama gelecekte ne gibi sağlık sorunları yaşayacağınızı hep birlikte göreceğiz” diyen Alemdar, gelecek toplantılara doktor ve sağlıkçıların da çağrılmasını ve

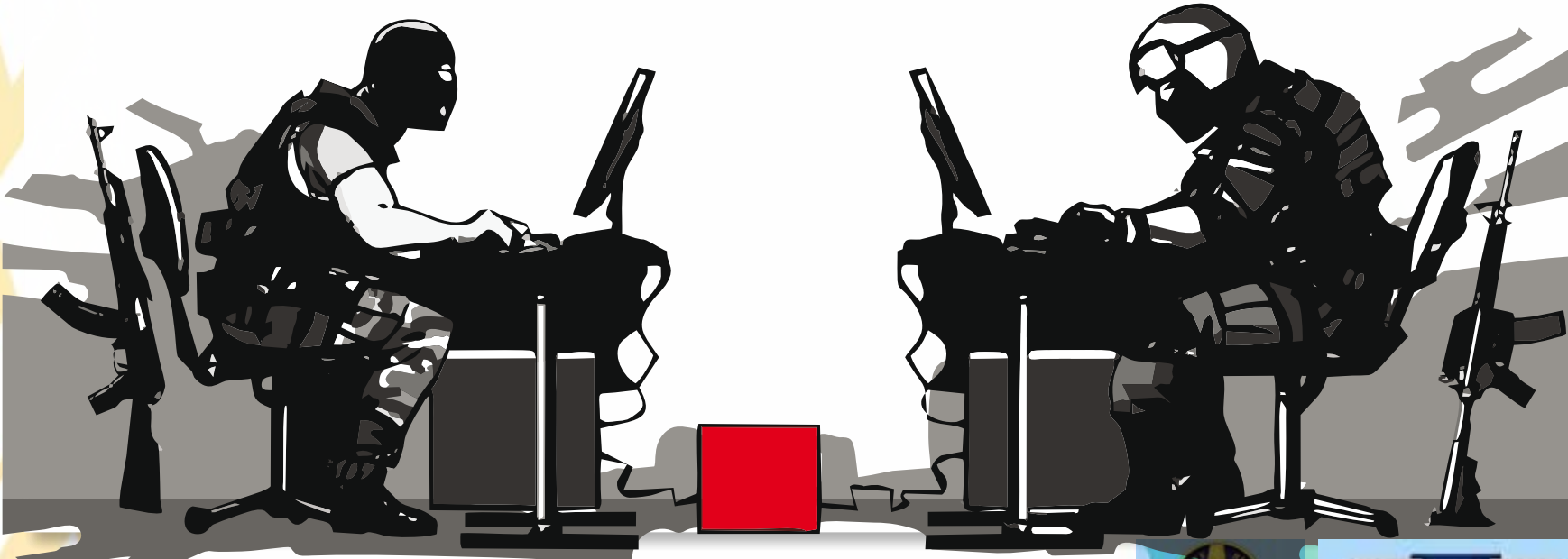

onların muhtemel sağlık sorunları hakkında bilgi vermesini önerdi. Çağın farklı bir evreye girdiğini, burada durmak ya da bunu durdurmanın kimsenin elinde olmadığını vurgulayan Alemdar, Türklerin teknolojik gelişmelere kolay adapte olduğunu yeni bilişim teknolojilerinin hızlayacağını ancak hukuk sisteminin geri kaldığını, bireyi önemseyen ve koruyan bir sistemin oluşturulması gerektiğine dikkat çekti.

Sektördeki gelişme, değişme ve iş olanaklarından söz eden Ünaldı, MedyaSa grubunu ve yapılan çalışmaları anlattı. Ünaldı, interaktiflik yoksa bir TV kanalının devam etmesinin mümkün olmayacağını belirtti ve IPTV hakkında bilgi verdi. IPTV ile birlikte interaktivitenin başladığını söyleyen Ünaldı, reyting raporlarının anlık tutulabileceğini, interaktiflikten yararlanan televizyonculuğun pozisyon anlamında değişeceğini, Facebook'tan gelen bir mesajın TV ekranından görülebileceğini bildirdi. Connettik TV'den söz eden Ünaldı, “İnsanların videoya olan ilgileri OTT'ye olan ihtiyacı ortaya çıkaracak ve önümüzdeki dönemde IPTV için yönetmelik çıkaran RTÜK, yakında Over the top TV (OTT) için de ayrı bir yönetmelik çıkarmak durumunda kalacak” dedi.

Turkcell Sosyal Ağ Servisleri Ürün Yöneticisi Pıçakçı, sosyal ağların büyüklüğü ve etkileri hakkında konuşurken Turkcell'in sosyal ağlara yönelik projelerini anlattı. 4 milyar dolara ulaşan pazarın yüzde 10'luk kısmının sosyal oyunlar olduğunu bildiren Pıçakçı, Turkcell'in Pixofun ile geliştirdiği Footbo City oyununa ilişkin bilgiler verdi. Footbo City'nin dünyada en çok oynanan 5. Futbol temalı sosyal oyun olduğuna işaret eden Pıçakçı, önümüzdeki dönemlerdeki oyun modellerinin nasıl olacağı konusundaki öngörülerini de aktardı.

“Önümüzdeki 3-5 yıl içerisinde sosyal ağlarda oynanan oyunların sanal ortamda oynanmasının yanı sıra gerçek ortamlarda da oynandığını göreceğiz” diyen Pıçakçı, bunun için lokasyon ve mükemmel oyun içeriğinin bir şekilde birleştirilmesi gerektiğinin altını çizdi. Sosyal oyunların TV yayınları için ciddi bir rakip olduğunu bildiren Pıçakçı, bu pazarda 2014'te 15 milyar dolarlık gelir beklendiğini söyledi. TBD Hukuk Çalışma Grubu Başkanı Köksal ise sosyal ağlar, dönüşüm ve hukuk içerikli kısa bir konuşma yaptı. Hukukun işinin taraflar arasındaki dengeyi oluşturmak olduğunu söyleyen Köksal, sosyal ağlarda kişilerin nerede, kimlerle birlikte olduğunun anında izlendiğini belirtti. Köksal, “Özel hayatımızı korumaya özen göstermeliyiz ki, teknoloji bize daha yararlı olanaklar sunsun” dedi.

Standartlarınız yoksa hayat çok, çok ZOR...

CMMI konusunda, bir regülasyon ve denetleyici makama ihtiyaç duyulduğu bildirilirken TBD'nin yaptığı çalışmaya göre, Türkiye'de bilişim ve iletişim alanında 254 standart kullanılıyor.

BİMY'18 seminerinin son paneli, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) Bilgi Teknolojileri Daire Başkanı Levent Özkaban'ın yönettiği "İzleyin, Ölçün, Düzeltin, Yükselin: Standartlar" adlı panel oldu. Etkinliğin bu son panelinde TBD Yönetim Kurulu Üyesi ve Savunma Sanayi Müsteşarlığı (SSM) Dış İlişkiler Daire Başkanı Lütfi Varoğlu, Türk Standartları Enstitüsü (TSE) İhtisas Komisyonu Başkanı Gökhan Şengül, TBD Yönetim Kurulu Üyesi ve Key Danışmanlık Genel Müdürü Serdar Bilecen, Bilgi Teknolojileri Hizmet Yönetişim Derneği (btHYD) Başkanı Yalçın Gerek ve Miron Yazılım Proje Yöneticisi Mehmet Çakır sunum konuştular.

Yazılım sektöründeki son gelişmeler ve savunma sanayindeki projelerden söz eden Varoğlu, projeleri kapsamında edindikleri bilgi birikimlerini isteyen kurumlarla paylaşmaya hazır olduklarını bildirdi. Kurumların yazılım süreçlerinin (yazılım planlama, geliştirme, yapılandırma vb.) olgunluğunu değerlendirme modeli olan

Yetenek Olgunluk Model Entegrasyonu (Capability Maturity Model Integration- CMMI), konusunda bir regülasyon ve denetleyici makama ihtiyaç duyulduğunu belirten Varoğlu, Türkiye'de 8 tane 3 seviyesinde kamu kurumu bulunduğunu bildirdi.

Standartlara ağırlık ve önem verilmesini isteyen Varoğlu, outsourcing'den (dış kaynak) ümidini kestiğini söyledi. Varoğlu, kamuda ürün bazlı sistematik çözümler üreten modellerin kazandırdığını vurguladı.

"Standartlarınız yoksa hayat çok, çok zor geçiyor" diyen Bilecen, TBD'nin 75 şirket ve denek üzerinde yaptığı çalışmayı aktardı. Araştırmanın veri toplama, katkı almak ve altyapı oluşturma olmak üzere 3 temel amacı olduğunu söyleyen Bilecen, Türkiye'de bilişim ve iletişim alanında 254 standardın kullanımda olduğunu söyledi.

Standart olması için, verinin "Kayıt altında" ve "Ölçülebilir" olması gerektiğine dikkat çeken Bilecen, "Duygular, zevkler gibi bireysel değerlendirmeler dışında her şey bir standarda bağlıdır" dedi.

Bir standardın yaklaşık 6 ayda hazırlandığını belirten Şengül, TSE'nin yaptığı çalışmaların bilgitek.hg@tse.org.tr Internet adresinden izlenebileceğini bildirdi.

Son zamanlarda Türkiye'de de terimler üzerinde çalıştıklarına değinen Gerçek ise, dünyada karşılaşılan pratikler hakkında bilgi verdi. Bilgi teknolojileriyle ilgili uluslar arası standartlarda farklı düzenlemelerin gündemde olduğuna işaret eden Gerçek, süreci, plan yapılması, uygulanması, kontrol edilmesi ve önlem alınması şeklinde sıraladı.

"Yazılım sektörü olarak belki çok iyi yazılım üretmiyor olabiliriz ama yine de iyiyiz" diyen Gerçek, oyunun kurallarını bilmekte sıkıntı yaşandığına dikkat çekti. Mehmet Çakır ise TÜBİTAK ULAKBİM'deki çalışmalardan söz etti ve kamu kriteriyasını anlattı.

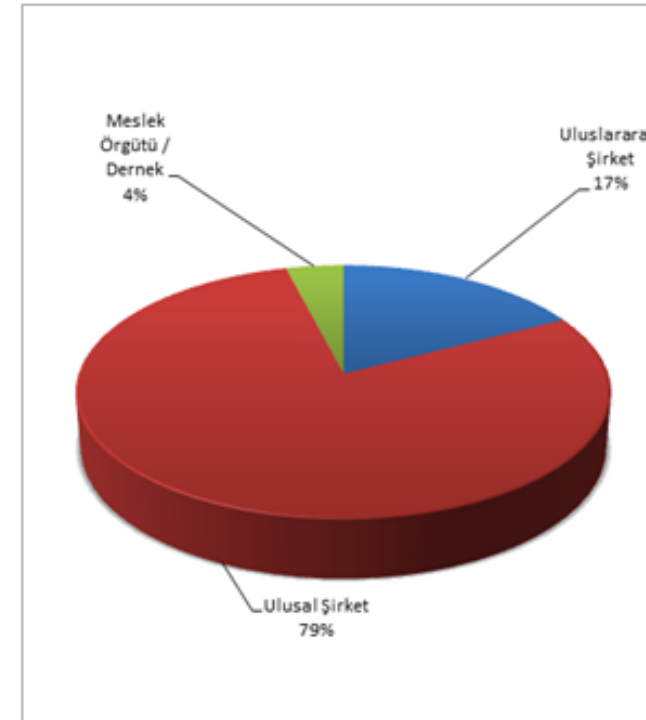
TSE'nin çalışmalarına sektörün destek sağlaması, sektör yararına

Standart geliştirme ve uyumlaştırma çalışmalarına destek vermek isteyenlerin sanal ortamda bir araya gelmesinin gerekliliği vurgulanıyor.

Türkiye Bilgi Teknolojileri ve İletişim Standartları Araştırması'nın amacı:

- ▶ Bilgi teknolojileri konusunda sektör paydaşlarının önceliklerinin belirlenmesi için sektörün üretim yapan organizasyonlarından, firmalarından, kurumlarından ve kuruluşlarından veri toplanması,
- ▶ TSE'nin standartların uyumlaştırma ve geliştirilmesi çalışmalarına bilişim sektöründen katkı alınması,
- ▶ TSE'nin ve standartların önemi konusunda bilinçlendirme çalışmalarına altyapı oluşturulması.

Veri Toplama

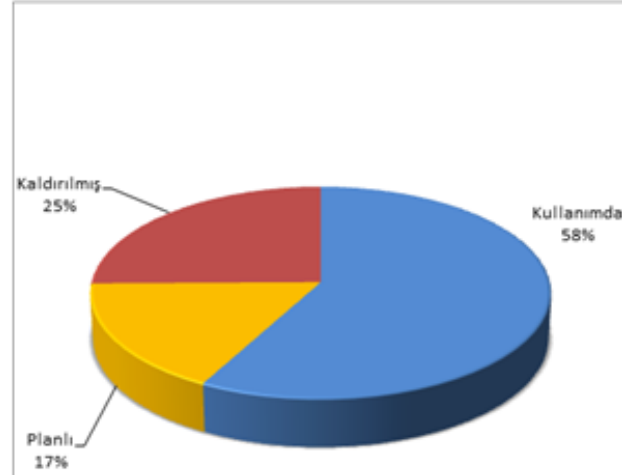

75 şirket ve dernek

- Uluslararası Şirket : 13 adet
- Ulusal Şirket : 59 adet
- Sektörel Dernek : 3 adet

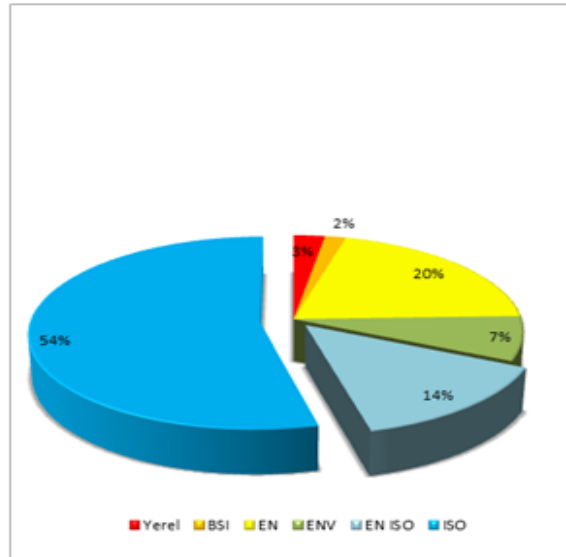
TSE Bilişim ve İletişim Standartları

Kullanımda olan 254 adet bilişim ve iletişim standardı

toplam 32686 adet TSE standardı içinde bilişim ve iletişim %1'den az

Kullanımdaki Standartların Kaynakları

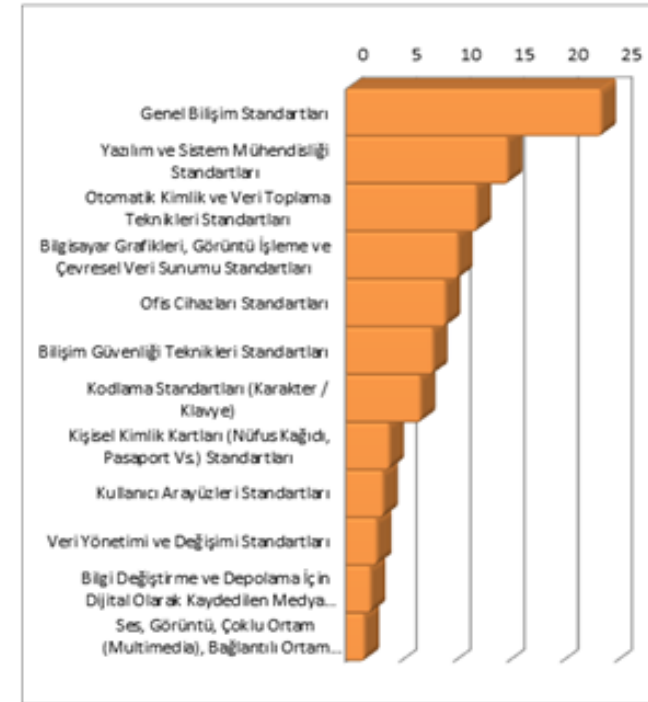

6 ulusal
248 uyumlaştırılmış

genellikle International Standards Organization standartları

TSE markası, yüzde 100 biliniyor ve çalışmalarından yüzde 80 oranında bir farkındalık bulunuyor.

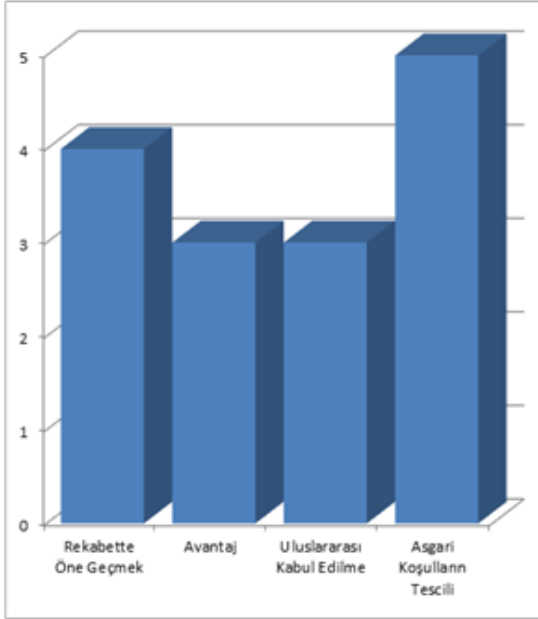
TSE Bilişim ve İletişim Standartları

Kullanımdaki standartların konu başlıklarına göre (ISO kategorileri) dağılımında öncelik

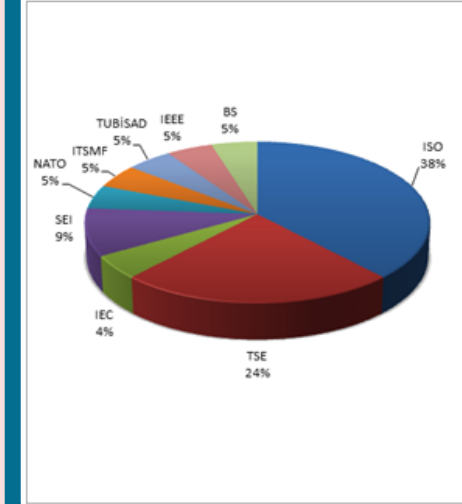
- «genel»,
- «yazılım ve sistem mühendisliği»
- ve
- «kimlik ve veri toplama»

Standartların Kullanılma Nedeni

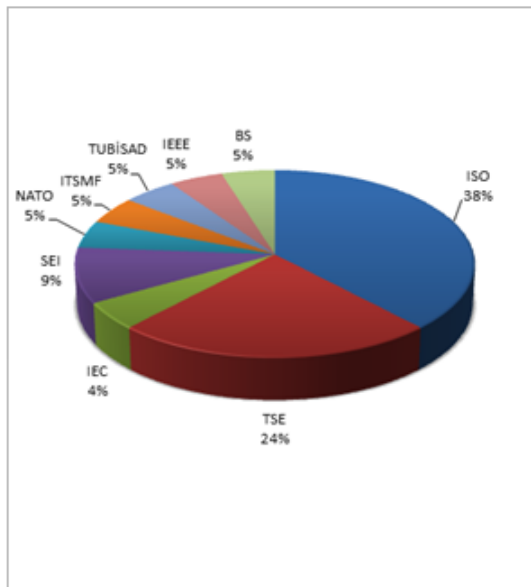
- rakiplerin / diğerlerinin önüne geçmek,
- üretimde avantaj elde etmek,
- uluslararası pazarda kabul edilir ürünler vermek, hizmetler sunmak,
- asgari koşulların sağlandığının tescil edilmesi

Faydalanılan Standart Organizasyonları

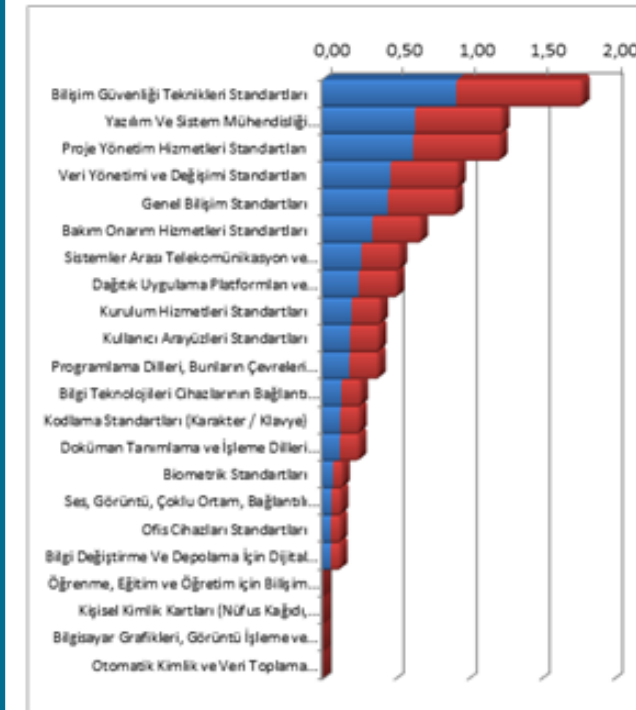
Sektör üreticileri / servis sağlayıcıları en çok ISO sonra TSE'nin standartlarını kullanıyor

Faydalanılan Standart Organizasyonları

Sektör üreticileri / servis sağlayıcıları en çok ISO sonra TSE'nin standartlarını kullanıyor

Bilişim ve İletişim Sektörü Standart Öncelikleri

Uyumlaştırma ve geliştirme çalışmaları için öncelik sıralaması

1. Bilgi Güvenliği Teknikleri Standartları
2. Yazılım ve Sistem Mühendisliği Standartları
3. Proje Yönetim Hizmetleri Standartları
4. Veri Yönetimi ve Değişimi Standartları
5. Genel Bilişim Standartları
6. Bakım Onarım Hizmetleri Standartları
7. Sistemler Arası Telekomünikasyon ve Bilgi Değişimi Standartları
8. Dağıtık Uygulama Platformları ve Servisleri Standartları

Sektör Tarafından Yapılan Önceliklendirme Listesi	Mevcut Standartların Dağılımı Listesi
1. Bilişim Güvenliği Teknikleri Standartları	1. Genel Bilişim Standartları
2. Yazılım ve Sistem Mühendisliği Standartları	2. Yazılım ve Sistem Mühendisliği Standartları
3. Proje Yönetim Hizmetleri Standartları	3. Otomatik Kimlik ve Veri Toplama Teknikleri Standartları
4. Veri Yönetimi ve Değişimi Standartları	4. Bilgisayar Grafikleri, Görüntü İşleme ve Çevresel Veri Sunumu Standartları
5. Genel Bilişim Standartları	5. Ofis Cihazları Standartları
6. Bakım Onarım Hizmetleri Standartları	6. Bilişim Güvenliği Teknikleri Standartları
7. Sistemler Arası Telekomünikasyon ve Bilgi Değişimi Standartları	7. Kodlama Standartları (Karakter / Klavye)
8. Dağıtık Uygulama Platformları ve Servisleri Standartları	8. Kişisel Kimlik Kartları (Nüfus Kağıdı, Pasaport Vs.) Standartları

Öneriler

- Bilişim ve İletişim sektöründe mal ve hizmet üretimi faaliyetlerinde bulunanlara yönelik olarak standartların önemi konusunda anlatımlar yapılmalıdır.
- Bilişim ve iletişim sektöründen standart geliştirme ve uyumlaştırma çalışmalarına destek vermek isteyen bireyler, firmalar ve toplumsal örgütlerinin bir sanal ortamda bir araya gelmesi gereklidir.
- TSE'nin özellikle önce toplumsal örgütler ve önce firmalar ile zaman zaman bir araya gelerek bu örgüt ve firmalar tarafından geliştirilmiş standartların ülke standardı olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceğini araştırması gereklidir.
- TSE'nin standart uyumlaştırma ve geliştirme çalışmalarına sektörün destek sağlaması sektör yararına olacaktır.

BimY'18

Bilgi İşlem Merkezi Yöneticileri Semineri
07-10 Nisan 2011 Acapulco Resort & Convention KKTC

BimY'18

Bilgi İşlem Merkezi Yöneticileri Semineri
07-10 Nisan 2011 Acapulco Resort & Convention KKTC

BİMY'18

Bilgi İşlem Merkezi Yöneticileri Semineri
07-10 Nisan 2011 Acapulco Resort & Convention KKTC

BİMY'18

Bilgi İşlem Merkezi Yöneticileri Semineri
07-10 Nisan 2011 Acapulco Resort & Convention KKTC

BİMY'18

Bilgi İşlem Merkezi Yöneticileri Semineri
07-10 Nisan 2011 Acapulco Resort & Convention KKTC

soru

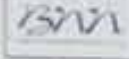
BİMY'18

Bilgi İşlem Merkezi Yöneticileri Semineri
07-10 Nisan 2011 Acapulco Resort & Convention KKTC
"Bilişim Teknolojileri ve Sektörel Etkileşim"

ANA SPONSOR

TURKCELL

KATILIM SPONSORU

ÜRÜN HİZMET SPONSORLARI

Gala Sponsoru

BimY'18

Bilgi İşlem Merkezi Yöneticileri Semineri
07-10 Nisan 2011 Acapulco Resort & Convention KKTC

BİMY'18

Bilgi İşlem Merkezi Yöneticileri Semineri
07-10 Nisan 2011 Acapulco Resort & Convention KKTC

BİMY'18

Bilgi İşlem Merkezi Yöneticileri Semineri

07-10 Nisan 2011 Acapulco Resort & Convention KKTC

BimY'18

Bilgi İşlem Merkezi Yöneticileri Semineri
07-10 Nisan 2011 Acapulco Resort & Convention KKTC

BimY'18

Bilgi İşlem Merkezi Yöneticileri Semineri
07-10 Nisan 2011 Acapulco Resort & Convention KKTC

BİMY'18

Bilgi İşlem Merkezi Yöneticileri Semineri
07-10 Nisan 2011 Acapulco Resort & Convention KKTC

BİMY'18

Bilgi İşlem Merkezi Yöneticileri Semineri
07-10 Nisan 2011 Acapulco Resort & Convention KKTC

İnternet sansüründe “puan”ımız 45’e çıktı!

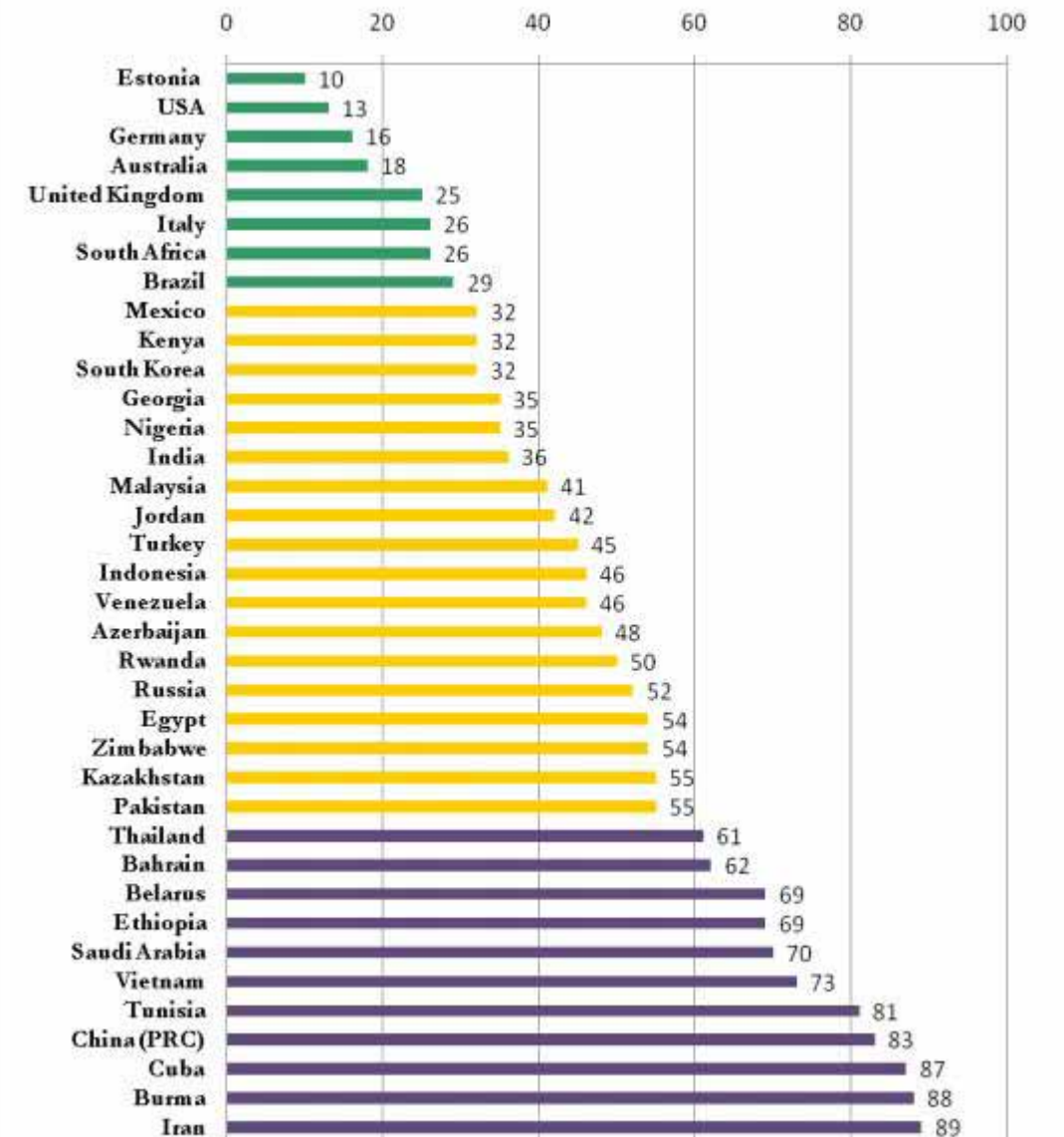
BM’nin desteğiyle hazırlanan İnternette Özgürlük raporuna göre Türkiye, 42 olan “kötü puan”ını 45’e çıkarıp 37 ülke arasında 17. oldu.

Birleşmiş Milletler Demokrasi Fonu (United Nations Democracy Fund-UNDEF), 37 ülkenin İnternet özgürlüğünü araştırdığı raporu açıkladı. Freedom House düşünce kuruluşunun Birleşmiş Milletler için hazırladığı “İnternette Özgürlük” raporuna göre Türkiye, 45 puanla 17. olarak Kenya, Nijerya ve Malezya’nın gerisinde kaldı.

Çalışmaya göre, Estonya İnternetin en özgür olduğu ülkeler arasında ilk sırada yer alıyor. Estonya’yı ABD, Almanya, Avustralya ve İngiltere izliyor. Türkiye, “kısmen özgürler” listesinde Malezya, Hindistan ve Ürdün gibi ülkelerden sonra 17. sırada yer alıyor. Listenin sonunda İnternet erişimi birçok siteye koyduğu sansürle bilinen İran yer alıyor.

Bazı ülkelerin kısaca İnternet geçmişlerinin de yansıtıldığı raporda, İnternet özgürlüğünü kısıtlayıcı uygulamalarda 2009 yılında 42 kötü puan alan Türkiye’nin, 2011’de 45 puan alarak “dikkate değer gerileme” gösterdiğine işaret edildi. 2001’den bu yana hükümetin, bazı siyasi içerikler de dahil olmak üzere, İnternet erişimine sınır getirecek önemli yasal adımlar attığı belirtilen raporda, 2008 yılından 2010 Temmuz ayına kadar yaklaşık 5 bin İnternet sitesinin sansürlenmesinin, ilk kez yürüyüş eylemine yol açtığı da anımsatılıyor.

Raporda 37 ülkeden 23’ünde, bir blogger ya da İnternet kullanıcısının yazdığı içerikten dolayı tutuklandığı da raporda belirtiliyor. 2009-2010 arasında sosyal veya siyasi konular nedeniyle sansür uygulayan ülkeler Bahreyn, Beyaz Rusya, Çin, Birmanya, Küba, Etiyopya, İran, Kazakistan, Pakistan, Suudi Arabistan, Güney Kore, Tayland, Tunus, Türkiye, Vietnam olarak sıralanıyor.

BİMY ve Atasözlerimiz

Nezih KULEYİN
nezih@semor.com.tr

BİMY için söyleyeceklerimi artık bu etkinlik için aksakallı (yaşlı) sayılabileceğimi düşünerek atasözleri ile anlatmaya çalıştım. Amacım akılda kalacak bir şeyleri bu etkinliği bizden sonra da yıllarca sürdürecektir olan yeni kuşaklara aktarmak.

BİMY'ye iki açıdan bakmak istedim. Biri bu etkinliği düzenleyenlerin dikkat etmesi gereken noktalar açısından diğeri ise bu etkinliğin alıcısı konumundaki bilgi işlem merkezi yöneticileri, çalışanları ve özel sektörden gelen izleyiciler açısından. Seminere katılan yedi yüz kişinin birçoğunun seminerleri izlemediklerini gözledim. Atalarımız onlar için şöyle demişler. "Bir bilersen bile yine de bir bilen dinle. Belki onun bildiği bir senin bildiğin arasında yoktur" ya da bir başka atasözümüzde şöyle: "Bir mih bir nal kurtarır, bir nal bir at kurtarır." Öğreneceğimiz çok küçük şeylerin bile yeri geldiğinde bize neler sağlayacağını artık anlatmamıza gerek yok sanıyorum. Bu arkadaşlarımız için sosyal tarafını çok daha öne çıkarmış olabilirler, hatta bazılarında "Ben zaten kafa dinlemeye gidiyorum abi" gibi açıklamalar duymuyor değilim ama işin bu yanının çok fazla ön plana çıkartıldığı zaman ne gibi sonuçlar doğuracağını yine atalarımızdan dinleyelim diyorlar ki; "Ana gezer kız gezer bu çeyizi kim düzer".

Unutmamamız gereken şey çok önemli bir sorumluluğu üzerimizde taşıyor olmamızdır o da gelişen dünya da ülkemizde zengin ve onurlu bir biçimde yaşamının yükünün hepimizin omuzlarında olduğudur.

Doğallıkla tüm eleştirileri izleyicilere yapmak haksızlık olur bence içerik olarak belirli bir ilgi düzeyini yakalayamamamızın arkasında belki de gerçekten ilgi çekmeyi başaran bir içerik yaratmayı başaramamış olmamız yatıyor olabilir. Bu konu ile ilgili olarak atalarımız diyorlar ki; "Sepette balın varsa Bağdat'tan arı gelir". Arılar Bağdat'tan gelip bizim sepetin yanına uğramadan kendilerini kırlara atıyorlarsa o zaman balın tadındaki eksikliğin ne olduğunu düşünmemizde yarar var.

Yakın çevremde belirli konularda çok uzman olduklarını bildiğim bazı arkadaşlarımla sanırım, "O bizden konuşturmasak da önemsemez, onun yerine tanımadık insanları konuşturalım" gibi bir görüşten midir bilmem ama sanırım içeriği hazırlayan arkadaşlarımız atalarımızın belirttiği gibi "Evdeki buzağı öküz olmaz" diye düşünerek onları içeriğe katmamayı yeğlemişler. Ama o zaman bu arkadaşlarımız "Yere düşmekle cevher sakıt olmaz kadr ü kıymetten" diyen atalarımızın kendilerini avutmak için bu sözleri söylemiş olduğunu düşünebilirler ama bizim yarattığımız değerleri parlatmak gibi de bir görevimiz olduğunu unutmamamız gerekmektedir.

Bazı uygulama eksikliklerin atalarımızın önerisi üzerine "O kadar hata kadı kızında da olur" sözü çerçevesinde değerlendirmek istiyorum ama onları hep kadı kızı mı yapıyor yoksa nasıl olsa hatayı sonunda kadı kızına yıkarlar bize bir eleştiri getiren olmaz mı diye düşünüyoruz onu tam anlayamadığım için yorum yapmıyorum.

Unutmamak gerekir atalarımız "Doğru söyleyenin tepesi delik olur" demişler. Ama yinede "Doğru söyleyen dokuz köyden kovulacağı için" onuncu köyün beklide ilk dokuzdan daha iyi olma olasılığının oldukça yüksek olacağıdır.

PROTOKOL KURALLARINDA GİYİM

Dr. Bülent Marancı

Geçen ay Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü tarafından düzenlenen "Protokol Yönetimi" seminerine çalışma arkadaşlarımızla katıldım. İfade etmek isterim ki son zamanlarda katıldığım en güzel eğitimlerden biriydi. Bu itibarla, bu ayki yazım "Protokol Kurallarında Giyim" ile ilgili olacak.

"PROTOKOL; KAMUSAL YAŞAMDA TÖRENSEL VE BİÇİMSEL DAVRANIŞ KURALLARI BÜTÜNÜDÜR."

- PROTOKOL VE SOSYAL DAVRANIŞ KURALLARININ AMACI BİREYSEL, KURUMSAL VE ULUSAL ONURU VE SAYGINLIĞI KORUMAKTIR.
- PROTOKOL VE SOSYAL DAVRANIŞ KURALLARINA KURALLARINA UYmayan KİŞİ, KAMUSAL VE SOSYAL YAŞAMDA ÖNCE KENDİSİNİN, SONRA TAŞIDIĞI UNVANIN VE ÇALIŞTIĞI KURUMUN; TEMSİL ETTİĞİ MAKAMIN; YURT DIŞINDA VE YABANCI LARA KARŞI MİLLETİN VE DEVLETİN ONURUNU VE İTİBARINI DÜŞÜRÜR.

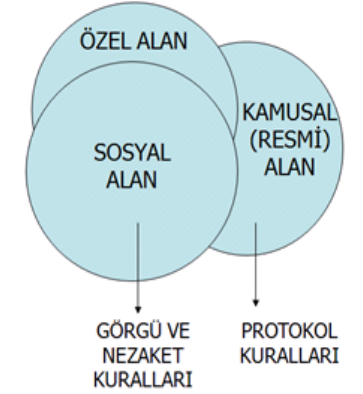
* Yönetici işiyle, söz ve hareketleriyle olduğu gibi, giymiyle de kurumunu temsil eden , örnek ve önder olan kişidir. Temsil niteliği en çok giyimle ortaya çıkar. Örneğin, resmi ortamda spor giyinen bir yöneticinin temsil niteliği yok demektir. Kamusal yaşamda temsil niteliği olmayan bir kişi yönetici olamaz; olmuşsa yönetimde fazla kalamaz.

BİR YÖNETİCİNİN BAŞARISINI;

- %33 KİŞİLİĞİ
- %33 İŞİ (BİLGİ VE BECERİSİ)
- %34 PROTOKOL (TEMSİL NİTELİĞİ) OLUŞTURUR.

BAŞARI PROTOKOLDE GİZLİDİR.

YAŞAM ALANIMIZ

SOSYAL ALANDA GÖRGÜ VE NEZAKET KURALLARI;
KAMUSAL ALANDA PROTOKOL KURALLARI UYGULANIR.

Türkiye’de kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan personelin kılık ve kıyafeti. Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulan, 25.10.1982 tarihli, 17849 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan, “Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Çalışan Personelin Kılık ve Kıyafetine dair Yönetmelik” ile düzenlenmiştir. Söz konusu yönetmelik hükümlerini kamusal alanda çalışanlar bilirler bu yüzden burada bunlara tekrar değinmeyeceğim. Ancak hatırlamak isteyenler, ilgili tarih de yayımlanan Resmi Gazete’den yönetmeliğe ulaşabilirler.

*Giyilen kıyafet. Kamusal ve toplumsal yaşamda iyi ilişkilerin kurulmasında ve kişinin saygınlığının artmasında önemli bir etkidir. Çünkü, giyim kişinin imajıdır.

*Giyim, kişinin görgüsünü, kültürünü, statüsünü, maddi ve sosyal durumunu, eğitimi ve mesleğini yansıtır. İyi giyinen bir kişi, her şeyden önce kendine ve başkalarına saygısı olan kişidir. Bu yüzden, iyi giyinen bir kişi, başkalarıyla olan ilişki ve iletişime daima artı puanla başlar. Bu nedendir ki, “İnsanlar dış görünüşleriyle (kılık kıyafetleriyle) karşılanır; şahsiyetleriyle uğurlanırlar” denir.

*İnsanlar kendilerini niyetlerine göre değerlendirirler ama, başkalarını daima görünüşlerine (kılık kıyafetine) göre değerlendirirler. Bu yüzden, iyi bir kıyafet her zaman kişinin olumlu bir imajı ve iyi bir tavsiye mektubudur. İyi bir kıyafet, kişiye güven duygusu verdiği gibi, başkalarının gözünde ve toplum içinde o kişiye saygınlık kazandırır. Bu nedenle, bütün a daima iyi giyinmelidirler. Çünkü , herkesin gözü yöneticinin üzerindedir.

Giyim, kişinin kartvizitidir.
(Ş.Duru Özaltın)

1.Hanımların ve Erkeklerin Giyiminde Genel Kurallar

Kamusal yaşamda (resmi hayatta ve iş ortamında) hanımların ve erkeklerin kıyafetlerinde uymaları gereken kurallar aşağıda belirtilmiştir:

- Kamusal yaşamda devlet ve hükümet adamlarıyla, yabancı konuklarla ve üst yöneticilerle olan ilişkilerde, resmi ziyaretlerde ve görüşmelerde; toplantılarda, törenlerde ve törensel etkinliklerde; davet ve ziyafetlerde (resmi yemek, resepsiyon ve kokteyllerde) erkek kamu görevlileri koyu lacivert, füme ya da siyah takım elbise, manşetli düz beyaz gömlek, bordo ipek kravat , siyah ipek çorap ile altı kösele, bağcıklı, siyah deri ayakkabı giymelidirler. Ayakkabı yeni boyalı, pantolon ve gömlek ütülü olmalı; erkekler alyansa, kravat iğnesi, koldüğmesi rozet ve saat dışında aksesuar kullanmamalıdır. Hanım kamu görevlileri de takım etek-ceklet ya da kumaş pantolon-ceklet; ten rengi külotlu çorap; burnu kapalı, orta topuklu deri ayakkabı giymeli; ayakkabıya uygun deri çanta taşımalarıdır.

- Törenlerde , davet ve ziyafetlerde davetiyede belirtilen kıyafet giyilmelidir. Kıyafet belirtilmemişse, koyu renk takım elbise giyilmelidir.

- Evli çift olan hanım ve erkek; renk ve tarz olarak daima uygun ve uyumlu giyinmelidirler. Örneğin, erkeğin smokinli olarak katıldığı bir akşam davetine eşi uzun etek (tuvalet) ile katılmalıdır.

- Erkek takım elbise giydiğinde, eşi de uygun renkte tayyör, döpiyes, etek-ceklet , kumaş pantolon-ceklet, elbise-ceklet giymelidir. Giyimde hanımın eşine uyması daha kolaydır. Çünkü, her hanımın gardırobu zengindir

- Resmi bir davetiyede kıyafet "smokin" yazıyor ise, erkek mutlaka smokin giymeli ve siyah papyon takmalıdır. Erkeğin smokini yoksa siyah, füme veya koyu lacivert kruvaze ya da üç düğmeli takım elbise, altına da manşetli beyaz gömlek ve düz renk lacivert/siyah bir kravat takmalı, ipek siyah çorap ve bağcıklı siyah rugan ayakkabı giymeli, eşi de koyu renk tayyör giymelidir.

Bir hanımı takısı, çantası ve ayakkabısı; Bir erkeği saati, kravatı ve ayakkabısı temsil eder. (N. A.)

- Kamusal yaşamda doğru, uygun ve güzel(şık) giyinmek için; giyilen kıyafet, temsil edilen kuruma, maksada mesleğe, ve mevkiye, mekana ve ortama yaşa ve vücuda mevsime ve zamana, gece veya gündüze, topluma ve topluluğa, gidilen yere, biraz da modaya ve zevke, maddi olanak ve koşullara uygun; en önemlisi temiz, düzgün, ütülü, uyumlu olmalı ve kişiye yakışmalıdır. Bu amaçla hanımlar tuvaleti ve tayyörü erkekler siyah, füme ya da koyu lacivert kruvaze takım elbiseyi terzide diktirmeli; elbisenin ceplerine hiçbir şey koymamalı ve elbiseyi daima askıda tutmalıdır.
- Kamusal ve toplumsal yaşamda. Doğru, uygun ve güzel (şık) giyinmek için kıyafette üç renk esastır. Ayrıca, şık bir giyim için deride, kumaşta ve takıda (aksesuarda) uyum şarttır. Örneğin metal aksesuar (takılar)ya hepsi sarı ya hepsi beyaz;deri olarak ayakkabı, pantolon kemeri,saatin kayışı ve çanta hepsi siyah veya kahverengi veya bordo olmalı; kumaş ise daima uyumlu üç renk olmalıdır. Ancak, hanımlara tek renk resmi, iki renk yarı resmi üç renk sosyaldır. Erkeklerde ise resmi kıyafet iki renktir (frank ve smokin iki renktir: siyah ve beyaz); yarı resmi kıyafet ise üç renktir kıyafette üçten fazla rengin hem uyumu zorlaşır hem olumsuz dikkat çeker.

Giyilen kıyafetin renginin anlamı vardır.

- Örneğin, lacivert takım elbise inandırıcı ve etkileyicidir. Polisler, bürokratlar, politikacılar bu yüzden lacivert elbise giyerler.
- Siyah asaletin, gücün, tutkunun ve olgunluğun rengidir. Siyah takım elbise insanlar arasına mesafe koyar; resmiyet ve ciddiyet sağlar. Bu yüzden, devlet adamları siyah elbise giyerler.
- Hanım yöneticiler de güçlü ve etkili görünmek için daima siyah elbise giyerler. Ayrıca, matem simgesi olarak cenaze törenlerinde de siyah elbise giyilir.
- Kahverengi giyinmek pasif olmak ve gizlenmek demektir. Kahverengi giyen bir kişi toplan-

tıda fark edilemez. Bu nedenle iş görüşmelerinde, resmi toplantı ve törenlerde kahverengi elbise giymek doğru değildir.

- Genel olarak koyu renkler geceleri ve kış mevsiminde; açık renkler gündüzleri, bahar ve yaz mevsimlerinde giyilmelidir.
- Kamusal yaşamda düzenlenen törenlere ve törensel etkinliklere, davet ve ziyafetlere katılan yöneticilerin eşleri de yöneticinin statüsünü taşırlar. Bu nedenle bir eş, kamusal bir etkinlikte makam sahibi eşiyile birlikte olduğu zaman, kılık-kıyafet ve davranış yönünden Kamusal kurallara uymak zorundadır. Ayrıca bir eş Kamusal veya toplumsal ortamda eşinin unvanın kullandığında (Dışişleri Bakanı Eşi, Emniyet Müdürü Eşi) eşinin unvan ve statüsüne uygun giyinmeli ve uygun davranmalıdır.
- İş ortamında ve sosyal yaşamda hiçbir zaman kirli, lekeli, ütüsüz, düğmesi kopuk, fermuarı bozuk, frapan; vücuda, ortama, topluma, kuruma uymayan ve yakışmayan kıyafet giyilmemeli; daima temiz, düzgün sade, ütülü, uygun ve uyumlu giyinmelidir. Çünkü giyilen kıyafet hem kişinin imajı hem de kendisine ve başkalarına olan saygısının bir ifadesidir.
- Takım elbise ve ayakkabı en çok iki gün giyilmeli, en az bir gün askıda/kalıpta dinlendirilmelidir. Gömlek, iç çamaşırı ve çorap ise her gün değiştirilmelidir.

KAYNAK:

- Nihat AYTÜRK, PROTOKOL YÖNETİMİ - Kamusal Yaşamda Protokol Kuralları, 2009, 5. Baskı, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayını, Ankara

Mutluluk: Çalış, İyilik Yap, Şükret

Simge

İ. İlker Tabak*
ilker.tabak@bilisim.com.tr

Yöneticiler, hem de bilgi işlem merkezi yöneticileri, bilişimciler, hepimiz on sekizinci buluşma için Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne gittik. Yavru vatan KKTC'nin üst düzey yöneticilerinin ve siyasilerinin de katılımıyla TBD BIMY'18 etkinliğini gerçekleştirdik. BIMY Etkinlikleri bilişim sektörünü kış uykusundan uyandırmanın simgesi olmuştur hep.

KKTC Başbakanı Sayın İhsan Küçük konuşmasında TBD'ye KKTC'yi seçtiği için teşekkür etti. KKTC Ulaştırma Bakanı Sayın Hamza Ersan Soner de, bacasız sanayilere önem verdiklerini, teknoparklara avantajlar sağladıklarını, ve bilgi otobanları yapacaklarını anlattı.

TBD olarak KKTC'ye ilk gidişimiz değildi. KKTC Bilişim Derneği'nin kurulmuş olduğunu öğrendiğimizde etkinliğimizde aramızda olmalarını istedik. Bizi kırmadılar ve BIMY'ye katıldılar.

Konuşmacılar ve konuklar güncel konuların yanı sıra gelecek öngörülerini de paylaştılar. Sayın Mehmet Auf mutluluğun formülünü verdi: Çalışmak, İyilik yapmak ve Şükretmek. Unutmak olanaksız.

Carnegie Mellon Üniversitesi öğretim üyesi Said Nurhan sunuşunda yazılım mühendisliğindeki son gelişmeler ışığında Türkiye'nin küresel pazardaki konumunu sorguladı.

Yazılım projelerinin yüzde 70'inin başarısızlıkla sonuçlandığı, sonuçlanan projelerin maliyet ve süre olarak planlanandan çok uzakta gerçekleştiği biliniyor. Yazılım dünyasındaki bu karmaşa ortamında, büyük boyutlu projelerde hatasız yazılım üretmeyi başaranlar ise, kendine Hindistan'ı

rakip alan Meksikalı Softtek firması oldu. Latin Amerika'nın en büyük yazılım firması olan Softtek'te 6 bin uzman çalışıyor. Yazılım üretimini "Team Software Process – TSP (Yazılım Takımı Süreç Yönetimi)" yöntemi ile yaparak, uzmanlarının akşam yemeklerinde evlerinde, aileleri ile birlikte olmalarını sağlamışlardır. Ekiplerini yetiştirerek; onların kendilerini yönetmelerine izin vermişler, proje başarısı için ekibin görüşlerini önemsemişlerdir.

Proje yönetimini bilen, işi baştan sıkı tutan, programlamanın mühendislik olduğunu bilen, eğitilmiş uzmanlara gereksinim olduğu unutulmamalı. Projenin başında doğru yapılmayan işler nedeniyle, sonradan çözüm bulmak 700 kat pahalı oluyor.

Boyacı küpü

Evimizi boyatacağımız zaman danıştığımız, genellikle lise mezunu boyacılarla kısa bir görüşme yaptıktan sonra evimizi boyatmaya başlarız. Yazılım projelerinde, yetenekli beyinlerin "olmaz", "yapılamaz" dedikleri konular ise genellikle yöneticiler tarafından göz ardı edilir.

Yazılım projesi, "boyacı küpü" değildir.

Ülkemizde büyük boyutlu yazılım projelerinin başarısını ölçmek için birçok parametrenin sabit olmasını öngörmek gerekir. Örneğin mevzuatın değişmemesi, kullanıcıların boyacılar gösterdikleri hürmetin bir kısmını beyin gücüne, mühendislere de göstermesi gibi...

Belki yöneticiler, yazılım mühendislerinin proje başarısı için gece gündüz, daha çok çalışmasını sağlayarak mutluluk formülündeki unsurlardan "çalışmak" koşulunu yerine getirmelerini arzulamış olabilirler. Projedeki isteklerin bitmemesi, her istenilenin karşılıksız olarak yerine getirilmesi de "iyilik" koşulunu sağlamakta. Bütün bunlara rağmen, ceza kesilmeden, ek süreler verilerek, ek ödenek sağlanmasa da, projenin tamamlanmış olmasına "şükretmek" gerektiği de ortadadır.

Türkiye'de orta ve büyük boyutlu yazılım projesi yapabilmek, yapmaya niyet edebilmek bile başlı başına MUTLULUK kaynağı haline gelmektedir.

(*) Bs. Müh., Bilişim Ltd. Paz. ve Satış Md.
TBD Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı

Patentle korunmuyor, “özgün” bir koruma da gündemde yok

Bazı ülkelerde “buluş” gibi patentle korunan yazılımlar, Türkiye’de, FSEK’e göre “eser” olarak kabul edilip korunuyor. Ancak kanun, “yazılımdaki tekniğin” korunmasını sağlayamıyor. Ve yazılımlara özgü, bir koruma gündemde bulunmuyor.

Aslıhan Bozkurt

Türkiye Bilişim Derneği’nin (TBD) aylık yayını olan Bilişim Dergisi olarak, Mayıs 2011 sayımızda (132), “Yazılımların Patentlenmesi” konusunu ele aldık.

Yazılım, teknolojinin ve çağdaş endüstrilerin kalbinde yer alıyor. Peki, “Yazılımlar nasıl korunmalı, patentle mi, telifle mi?” Yazılımların koruma konusu, ülkelerin yasalarına göre değişiklik gösteriyor. Amerika Birleşik Devletleri, Japonya ve Kanada gibi bazı ülkelerde bilgisayar yazılımları buluşlar gibi patent ile korunurken Türkiye’de yazılımlar, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (FSEK) hükümlerince “eser” olarak kabul edilip korunuyor. Ayrıca hem Avrupa hem de Türkiye’de, belirli koşullar altında, “teknik bir yönü olan” yazılımların patentle de korunması mümkün.

Konu ile ilgili kimi uzmanlar, yazılım patentlerinin desteklendiği takdirde bunun buluş yapmayı teşvik edeceğini, rekabeti arttırıp yeni iş alanları yaratacağını iddia ediyor. Diğer yandan yazılımın patentleşme hakkının, özgürlükleri önemli derecede azaltıp büyük engeller yaratacağı ve üretken olan gençleri soğutacağı söyleniyor.

Türkiye, 15 Nisan 1994’te imzalanarak 1 Ocak 1995’te yürürlüğe giren Dünya Ticaret Örgütü Anlaşması’na (World Trade Organization-WTO) taraf 126 ülkeden birisi. Taraf ülkelerin tamamında, fikri mülkiyet hakları, “standart” olarak ve “etkin” bir biçimde korunması öngörülüyor. Fikri mülkiyet hakları, Dünya Ticaret Örgütü Kuruluş Anlaşması ve eki Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Hakları Anlaşması’nda (Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights -TRIPS), “kişilerin düşüncelerinin ürünleri üzerine, sahibine belirli bir zaman süresince münhasıran verilen kullanma

Dosya: **Yazılım nasıl korunmalı?**

Patentle mi, telifle mi


```



```

hakları” olarak tanımlanıyor. Anlaşmaya göre bu haklar, iki kategoride değerlendiriliyor: Birincisi, bilgisayar yazılımlarını da içeren telif hakları, ikincisi ise sınai mülkiyet hakları.

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi’nin 27.maddesi hükmüne göre, temel insan hakları arasında yer alan “Fikri ve sınai haklar” üzerindeki koruma, TRIPS Anlaşmasının sonuçlandırılmasıyla birlikte genişletildi ve artırıldı. TRIPS Anlaşması ile bilgisayar programları ve veri tabanları edebi eserler olarak koruma altına alındı. Patent koruması, TRIPS Anlaşması hükümleriyle yeni olma, tekniğin bilinen durumunu aşma ve sanayiye uygulanabilme şartlarını taşıması koşuluyla teknolojinin tüm alanlarındaki her türlü buluşu (ister ürün isterse yöntem bazındaki) kapsayacak şekilde genişletildi. Ve, patent koruması için 20 yıllık evrensel bir süre kabul edildi.

Dosya konumuz kapsamında Türk Patent Enstitüsü Başkanı Prof. Dr. Habip Asan, Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Yardımcı Doçent Dr. Muammer Ketizmen, Ankara Patent Genel Müdürü M. Kaan Dericioğlu ve Muğla Üniversitesi Elektronik ve Bilgisayar Eğitimi. Arş. Gör. Dr. Serdar Biroğul ile görüşüp değerlendirmelerini aldık.

Patent haklarının korunması hakkında düzenlemeler yapılması, 8 Haziran 1995 tarihli ve 4113 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulu’nca 24 Haziran 1995’te kararlaştırıldı. 26 Haziran 2004 tarih ve 25504 sayı ile Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5194 sayılı “Bazı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile değişikliğe gidildi. Değişiklik ile 551 sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, “buluş yapma faaliyetini özendirmek, buluşların sanayiye uygulanması ile teknik, ekonomik ve sosyal ilerlemenin gerçekleştirilmesini sağlamak için buluşlara patent veya faydalı model belgesi vererek” korumayı amaçlıyor. Ve, KHK, “sınai hakkın tesisine uygun buluşlara patent veya faydalı model belgesi verilerek bunların korunması ile ilgili esasları, kuralları ve şartları” kapsıyor.

Patent Verilemeyecek Konular ve Buluşlar

Madde 6 -c - Edebiyat ve sanat eserleri, bilim eserleri, estetik niteliği olan yaratmalar, bilgisayar yazılımları;
d - Bilginin derlenmesi, düzenlenmesi, sunulması ve iletilmesi ile ilgili teknik yönü bulunmayan usuller.

“Fikri” ve “Sınai Mülkiyet” alanındaki gelişmeler

İlk Patent Kanunu, 15. asırda (1474’te) Venedik’te kabul edilmesine karşın sistemin kanunlaşması, yerleşmesi ve gelişmesinde İngiltere belirleyici oldu. 1623’teki İngiliz Tekel Kanunu’na patent, geçici (14 yıl) bir süre için geçerli oldu. İngiltere’de gelişen uygulamalar zamanla kıta Avrupa’sına yayıldı. Osmanlı Devleti’nin 1879 tarihli “İhtira Beratı Kanunu” 1995’e kadar yürürlükte kaldı. 19 yüzyıldaki sanayileşme ve teknolojik buluşlarla konu, ulusal sınırları zorlamaya başladı, uluslar arası işbirliği ve anlaşmalar gündeme geldi. 20. yüzyıl ise küreselleşmenin etkisiyle uluslar üstü kurumlar bu alandaki düzenlemeleri şekillendirdi.

1883 Paris Sözleşmesi, sınai mülkiyet hakları konusundaki ilk uluslar arası sözleşme oldu ve ülkeden ülkeye değişikliklerle 1967’ye kadar geçerliliğini korudu. Edebiyat ve sanat eserlerinin korunmasında uluslar arası işbirliği Bern Sözleşmesi (1886) ile sağlandı. Bern Sözleşmesi, özellikle telif hakları konusunu düzenledi. Paris ve Bern Sözleşmeleri, 1967’de Birleşmiş Milletler (BM) şemsiyesi altında uluslararası örgüt olarak faaliyet gösteren bir uzmanlık kuruluşu olan Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü’nün (World Intellectual Property Organization-WIPO) temel dayanağını oluşturdu. WIPO müktesebatında, fikri mülkiyet haklarının farklı alanlarını düzenleyen toplam 23 anlaşma yer alıyor.

WIPO Anlaşmaları, fikri mülkiyet haklarının ve bu hakların korunması için gereken hukuki altyapının uluslar arası boyuttaki genel ve teknik çerçevesini çiziyor. WIPO’nun mevcut anlaşmalarla belirlenen alanların yanı sıra, gelişmelere bağlı olarak ortaya yeni çıkan konulara ilişkin çalışmaları da var. Örneğin Internet adreslerinde (domain names) yer alan isimlerin, haksız kullanıldığı tespit edilirse konu, WIPO Hakemlik ve Arabuluculuk Merkezi’ne götürülebiliyor.

1995’te kabul edilen Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Hakları Anlaşması (Trade Related Intellectual Property Rights- TRIPS), bilgisayar programları ile veri tabanlarının hangi şartlar altında telif hakları çerçevesinde korunacağı konusuna açıklık getirdi. Anlaşma ile,

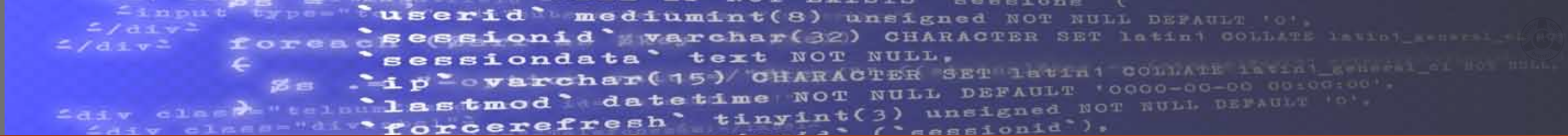
- *Bilgisayar programcılarına ve ses kayıt prodüktörlerine kendi yapıtlarının kamuya kiralama, yasaklayabilme veya izne bağlayabilme hakkı verildi.
- *Marka olarak belli bir korumadan yararlanacak işaret tipleri tanımlandı ve bunlara tanınacak asgari haklar, devir ve lisans verilmesi ile kurallar belirlendi.
- *Endüstriyel tasarım ve modellerin en az on yıllık bir dönem için koruma altına alınması öngörüldü. Korunan hak sahipleri; korunan endüstriyel tasarım veya modelin kopyalarının üretimi, satışı veya ithalatını engelleme hakkına sahip oldu.
- *Bir buluşun patent ile korunabilmesi için aranan kriterler şu şekilde belirlendi: Yenilik, tekniğin bilinen durumunun aşılması ve sanayiye uygulanabilirlik.

“Yazılım nasıl korunmalı? Patentle mi, telifle mi...” sorusunun yanıtını bulma amacıyla Türk Patent Enstitüsü Başkanı Prof. Dr. Habip Asan ile bir söyleşi gerçekleştirdik. Patent, “sanayinin herhangi bir alanındaki sorunların çözümüyle ilgili geliştirilen fikri ürünle ilgili kişiye belirli süreyle verilen bir tekel hak” olarak tanımlayan Asan, buluşların, “Yenilik, tekniğin bilinen durumunun aşılması ve sanayiye uygulanabilirlik” olmak üzere üç kriteri taşıdıkları zaman patentle korunduklarına işaret etti. Asan, sınai mülkiyet haklarının “Ülkesellik prensibi”nin bir sonucu olarak patentlerin, sadece tescil edildikleri ülkelerde geçerli olduğunu bildirdi.

551 sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname'nin 6. maddesi (c) bendi uyarınca bilgisayar yazılımları, "buluş niteliğinde olmadıkları için" patent verilemeyecek konular arasında bulunuyor. Türkiye'nin 1 Kasım 2000'den beri üye olduğu Avrupa Patent Sözleşmesi'ne göre, Avrupa ülkelerinde ve Türkiye'deki mevcut patent yasaları, bilgisayar programlarını, "patent koruması dışında" sayıyor. FSEK'ten bir yazılım kodunun bir bölümünün kopya edilmesi dahil, bir yazılımın tümüyle çoğaltılmasını engellemede yararlanılıyor. Ancak, FSEK ile sağlanan eser koruması, bir sistem ile bir arada çalışan ve teknik bir etki ortaya çıkaran bir yazılımdaki tekniğin korunmasını sağlayamıyor.

Bilgisayar programlarının patentlenememesindeki en önemli sorun, patenti istenen buluşun “teknik katkı” içerip içermediğinin tespiti konusunda yaşanıyor.

Buluşların patentlenebilmesi için üç kritere sahip olması gerekiyor. Bu kriterler, “buluşun yeni olması, tekniğin bilinen durumunu aşması

-Ülkemiz, 1 Ocak 1996'da Patent İşbirliği Antlaşması'na (Patent Cooperation Treaty-PCT) üye oldu ve bu tarih itibariyle de bu anlaşma kapsamında yapılan uluslararası başvuruları kabul etmeye başladı. Bu anlaşma kapsamında, bir tek uluslararası patent başvurusuyla, aynı anda PCT'ye üye ülkelerde başvuru yapılması sağlanıyor. PCT'nin ana amacı, buluş yapan kişilere farklı ülkelerde patent tescil işlemlerine başlama kararının alınmasında yardımcı olmaktır. Başvuru sahibi sadece bir ofiste tek bir dilde başvuru

-Patentle korunacak buluşlarda aranan kriterleri şöyle sıralayabiliriz: Yenilik, tekniğin bilinen durumunun aşılması, sanayiye uygulanabilirlik. Yenilik, “başvuru yapılmadan önce başkaları tarafından yazılı, sözlü ya da uygulanarak açıklanmamış olmak” anlamında mutlak yeniliktir. Tekniğin bilinen durumunun aşılması kriteri ise “konuda uzman bir kişinin kolayca düşünüp uygulamaya koyamayacağı nitelik” anlamındadır. Sanayiye uygulanabilirlik, “buluşun tümüyle kuramsal olmak yerine pratiğe uygulanabilir özellik taşıması” demektir. Bu üç kriteri taşıyan buluşlar patent ile korunurlar.

Buluş niteliğinde olmadıkları için patent kapsamı dışında kalma ve koruma talep

Patent başvurusu hazırlamadan önce mutlaka, "Patent/Faydalı Model Başvuru Kılavuzu"nın dikkatlice okunması gerekir. Kılavuza,


```



```

İnternet sitemizden de ulaşılabilir. Kılavuzdan yararlanılarak hazırlanan başvurular genellikle şekli eksiklik aşamasında problemsiz olarak işlem görür. Şekli açıdan eksiklik bulunan başvurular düzeltilmesi için başvuru sahibine tekrar gönderilir. Bu ise işlem sürecinin uzamasına yol açan bir faktördür.

Türkiye’de ikamet eden başvuru sahipleri için Enstitümüz nezdinde yapılan işlemlerde vekil tutma zorunluluğu yok. Patent ya da faydalı model başvurularını başvuru sahipleri kendileri de hazırlayıp takip edebilir. Ancak, patent başvurusunun yapılması ve daha sonraki sürecin takibi, teknik ve hukuki bilgi gerektirdiğinden, zamanı olmayan başvuru sahipleri için vekil tutmaları tavsiye edilebilir. Burada bahsedilen vekiller, herhangi bir kişi değil, Enstitümüz sicilinde kayıtlı, vekillik sınavında başarılı olmuş kişilerdir ve İnternet sitemizden vekil listesine ulaşılabilir.

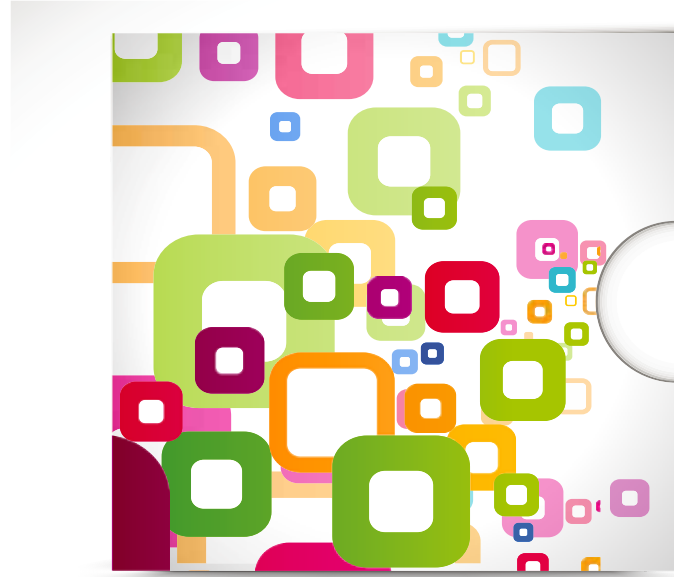
Patent hakkı; “Koruma süresinin dolması”, “Patent sahibinin patent hakkından vazgeçmesi” ve “Yıllık ücretlerin ve ek ücretlerin öngörülen sürelerde ödenmemesi” sebeplerinden birinin gerçekleşmesi ile sona erer.

-Bir ülkede alınan patent, tüm dünyada geçerli midir?

-Sınai mülkiyet haklarının “Ülkesellik prensibi”nin bir sonucu olarak patentler, sadece tescil edildikleri ülkelerde geçerlidir. Yurtdışından da patent almak istenildiğinde, o ülkenin mevzuatına uygun olarak ülkenin yetkili ofisine müracaat edilmesi gerekir. Tüm dünyada geçerli bir patent sistemi mevcut değil. Patentler alındığı ülkeler için hak sahipliği doğurur.

-Dünyada ve Türkiye’de yazılım nasıl korunuyor?

-551 sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname’nin 6. maddesi (c) bendi uyarınca “Edebiyat ve

sanat eserleri, bilim eserleri, estetik niteliği olan yaratmalar, bilgisayar yazılımları” buluş niteliğinde olmadıkları için patent verilemeyecek konular arasında bulunuyor. Ülkemizde bilgisayar programları, 5 Aralık 1951 tarih ve 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (FSEK) ile zaten korunuyor. Bu konu, Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı Telif Hakları ve Sinema Genel Müdürlüğü’nün iştigal alanına giriyor.

-Yazılım, patent yaptırılarak korunabilir mi? Türkiye’de belirli koşullar altında, teknik bir yönü olan yazılımların patentle de korunması mümkün olabilir mi? Bu belirli koşullar nelerdir?

-Bilgisayar yazılımları tek başına patent sistemi ile korunmamakla birlikte, bilgisayarla tümleşik olarak işleyen ve teknik bir katkı içerdiği düşünülen buluşlar için patent alınabiliyor. Bilgisayar programlarının patentlenememesindeki en önemli sorun, patenti istenen buluşun “teknik katkı” içerip içermediğinin tespiti konusunda yaşanıyor.

- Ülkemizde bilişim STK’ları tarafından “kritik sektör” olarak tanımlanan yazılımın

gelişmesi ve özgün yazılımların üretilmesi için “patent mi telif yasası” ile koruma mı daha yararlı olur? Bu noktada Türk Patent Enstitüsü’nün görüşü nedir?

-Bilgisayar programlarının korunmasında sağlanacak hukuki korumanın “patent” yasası ile mi, yoksa “telif hakları” kapsamında mı korunması gerektiği, ülkemiz bilişim sektörü açısından önemli bir konu. Son dönemde özellikle İnternet ve bilişim teknolojilerindeki gelişmeler ve bu alanlardaki gelişmelerin hızla yaygınlaşması, bilgisayarla ilgili ürün ve yöntemlerin yasal korunmasının eser olarak korumasına ek olarak patent koruması tartışmaları gündeme geldi. Bu konuda, “bilgisayar yazılımları” ile “bilgisayar yazılımı destekli buluşlar” arasındaki farkın dikkatle değerlendirilmesi gerekiyor. Bir yandan bilgisayar yazılımları, eser niteliğinde bir fikri ürün olarak değerlendirilebilecektir ki bu durumda, bilgisayar yazılımlarına diğer eser türleri gibi eser sahibinin hayatı süresince ve ölümünden sonra 70 yıl boyunca koruma

tanınacak. Diğer taraftan, bilgisayar yazılımının, teknik bir sistem ile birlikte kullanımı ile doğurduğu sonuçlar, ileri bir teknik etki sağlıyorsa, bu durumda bilgisayar programı ile birlikte çalışan sistem için patent alınması mümkün olacak. Burada bahsedilen teknik bir etki, genellikle teknolojinin ihtiyaç duyulan alanında ortaya çıkan teknolojik bir ilerlemedir. Bir buluşun patentle korunabilmesi için teknik bir özelliğinin olması ön koşul. Buluşun teknik özelliğinin olup olmadığına karar verilebilmesi için, buluşun teknik bir sonuç doğurması, gerçekleştirilmesinin teknik yaklaşımlarla mümkün olması, teknik bir sorunu çözmesi gerekiyor.

Ülkemizin 1 Kasım 2000’den beri Avrupa Patent Sözleşmesi’ne üye olduğu dikkate alındığında, bilgisayar programlarının hangi çerçevede korunacağı hususunda Avrupa Patent Sözleşmesi bağlayıcı bir metin olarak karşımıza çıkıyor. Buna göre, Avrupa ülkelerinde ve Türkiye’de mevcut patent yasaları, bilgisayar programlarını patent koruması dışında sayıyor. Bilgisayar programları, teknik bir etki ortaya koymuyor ise, bu programın kendisi eser olarak korunabiliyor. Dolayısıyla, teknolojiye bir ilerleme göstermediği için buluş olarak nitelendirilemeyen, sadece programın kendisini korumak isteyen hak sahibi, yeterli bir korumadan yararlanabiliyor. Telif hakları yasaları kapsamında sağlanan koruma, genellikle bir düşüncenin belirli bir ifade biçiminin kopya edilmesini engelliyor. Bilgisayar programları ile ilgili olarak, FSEK’ten bir yazılım kodunun bir bölümünün kopya edilmesi dahil, bir yazılımın tümüyle çoğaltılmasını engellemede yararlanılıyor. Sonuç olarak, FSEK ile sağlanan eser koruması, bir sistem ile bir arada çalışan ve teknik bir etki ortaya çıkaran bir yazılımdaki tekniğin korunmasını sağlayamıyor. Ancak, günümüzde bilgisayar


```



```

programı destekli sistemler, teknolojinin ilerlemesi bakımından ticari olarak çok önemli ürünler haline geldi. Bilgisayar programlarının patent yasaları ile korunmasının temel yararı, patent yasaları ile öngörülen koruma gücünden kaynaklanıyor. Bir patentin sahibi, üçüncü kişilerin patentli buluşun kullanımını ya da satışını önleyebilir, dolayısıyla patent koruması, bir sistem ile bir arada çalışan ve teknik bir etki ortaya çıkaran bir yazılımdaki tekniğin de korunmasını sağlayacaktır.

Bir bilgisayar programı için münhasıran koruma talep edilmesi durumunda, bu koruma telif hakları yasaları kapsamında sağlandığı için patent korumasından yararlanamıyor. Ancak, söz konusu bilgisayar programının teknik bir özelliğinin olması durumunda, buluş olarak değerlendiriliyor ve patent korumasından yararlanabiliyor. Bu durum, entegre olduğumuz Avrupa Patent Sistemi'nin bir gereği.

-Türk Patent Enstitüsü'nün yazılım sektörünün gelişmesi için önümüzdeki günlerde uygulamaya koyacağı proje ve çalışmalar var mı?

-Yazılım sektörünün gelişmesi için önemli olduğu düşünülen bilgisayar yazılımlarının patentlenebilirliği konusundaki uluslararası platformda yaşanan gelişmeler, Enstitümüz tarafından yakından takip ediliyor. Dolayısıyla, bu alanda meydana gelen gelişmelerle bağlantılı olarak yazılım sektöründeki patent bilincinin artırılması amacıyla çeşitli faaliyetler gerçekleştiriyoruz. Bu kapsamda Türk Patent Enstitüsü ve Alman Uluslararası Hukuki İşbirliği Vakfı'nca yürütülen Avrupa Birliği Eşleştirme Projesi kapsamında 10 Mart 2011'de İzmir Ticaret Odası'nda; 14 Mart 2011'de İstanbul Teknik Üniversitesi Bilişim Enstitüsü'nde ve 16 Mart 2011'de ODTÜ Teknokent'te "Bilgisayar Buluşlarının Patentlenebilirliği" konulu seminerler düzenlendi. Seminerlerde bilgisayar uygulamalı buluşlar konusu Avrupa Patent Ofisi'nden, Alman Patent Mahkemesi'nden ve Türk Patent Enstitüsü'nden

uzman katılımcılarla ele alındı. Çoğunlukla bilgisayar mühendisleri, yazılım alanında çalışan Ar-Ge personeli ve patent vekillerinin katıldığı seminerlerde işlenen konuların hukuki boyutu ise 15 Mart 2011'de İstanbul Barosu'nda düzenlenen toplantıda ele alındı.

Benzer şekilde, geçtiğimiz yıl, 1-2 Haziran 2010'da "Bilgisayar Uygulamalı Buluşların Patentlenebilirliği" konulu seminer düzenlendi. Türk Patent Enstitüsü uzmanları, ihtisas hâkimleri, akademisyenler, avukatlar, patent vekilleri ve yazılım alanında faaliyet gösteren Ar-Ge firmalarının temsilcilerinden oluşan yaklaşık 90 kişinin katılım sağladığı seminerde, Almanya'daki uygulamaların yanı sıra ABD ve Japonya'nın ulusal uygulamaları hakkında bilgi verildi. Ayrıca Avrupa Patent Ofisi'nin tescil işlemleri, patentlenebilirlik kriterleri ve Avrupa Patent Ofisi Temyiz Kurulu'nun içtihatları hakkında çeşitli sunumlar yapıldı, çeşitli örnekler ile yazılımlar ve bu yazılımlar ile çalıştırılan cihazların patentlenebilirliği konusunda görüş alışverişinde bulunuldu. Türk Patent Enstitüsü tarafından yazılım sektörünün gelişmesi için benzer proje ve çalışmaların önümüzdeki dönemde de sürdürülmesi planlanıyor.

-Faydalı Model Nedir? Yazılım faydalı model olarak değerlendirilebilir mi? Faydalı modelin koruma süresi nedir? Koruma süreleri uzatılabilir mi?

-Faydalı model de tıpkı patent gibi sanayinin herhangi bir alanındaki sorunların çözümüyle ilgili geliştirilen fikri ürünle ilgili kişiye belirli süreyle verilen bir tekel hakkıdır. Bir fikrin yeni ve sanayiye uygulanabilmesi kriterlerini taşıması faydalı model belgesi alabilmesi için yeterlidir. Ancak patent için bu kriterlere ilave olarak "tekniğin bilinen durumunu aşması" koşulunu da sağlaması gerekir.

Bilgisayar programları, 551 sayılı KHK'nın 6. maddesinin c. fıkrası uyarınca, buluş niteliğinde olmadığı için patent verilemeyecek konular arasında yer alıyor. Doğrudan bilgisayar üzerinde çalıştırılan yazılımlar için patent verilmiyor. Ancak bir makine ile birlikte kullanımı ile doğurduğu sonuçlar, ileri bir teknik etki sağlıyorsa, bilgisayar programı ile birlikte çalışan makine için patent ve faydalı model alınması mümkün. (Örneğin X ışınları 'Röntgen ışınları' için doz ayarını otomatik olarak yapan bilgisayar programı, fiziksel bir makine ile birlikte çalışıyor) Faydalı model belgesinin koruma süresi başvuru tarihinden itibaren 10 yıldır ve bu süre uzatılmaz.

-Avrupa Patent Sözleşmesi'nin Türkiye'ye sağladığı yararlar nedir?

-Avrupa Patent Sözleşmesi, tek bir başvuru ile EPC'ye üye 38 ülkede patent elde edilebilmesine olanak sağlıyor. Avrupa Patent'i'nin hangi ülkeleri kapsayacağına başvuru sahibi karar veriyor. Söz konusu sözleşme aracılığı ile Avrupa ülkelerinde daha kısa zamanda ve daha az maliyetle patent koruması elde edilebiliyor.

-Türk araştırmacı ve sanayicilerinin, teknolojik ilerlemenin en önemli araçlarından biri olan teknik bilgiye hızlı ve ücretsiz erişim için Avrupa Patent Ofisi veri tabanına bağlanması mümkün mü? Bu nasıl sağlanıyor?

-Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (World Intellectual Property Organization- WIPO), Avrupa Patent Ofisi (EPO) veya pek çok ulusal ofisin internet sayfalarına doğrudan veya Türk Patent Enstitüsü internet sitesinden linkler aracılığıyla bağlanılabilir. Ücretsiz olarak hizmet veren pek çok veri tabanı bulunuyor.

Patent ve Yazılımlar

Dünya sisteminin sayısal bir düzene geçişi hızla devam etmektedir. Bir durumla ilgili olarak üretilen yazılım, kendinden sonraki gelişmelere temel oluşturmakta ve adım adım üzerine konarak daha farklı uygulama ve daha büyük yazılımlar ortaya çıkmaktadır.

Böylesi bir sanal sistemde yazılımlar, birçok kişi tarafından kopyala/yapıştır metodu ile farklı uygulamalarda kullanılarak yaygınlaşmaktadır. Kod bloğu, algoritma veya bir işlemi en kısa sürede yapan yazılım, yaratıcısının dışında birçok kişi tarafından da kullanılmaktadır. Bu noktada, teknik problemlere çözüm üreten ve bir buluş olarak kabullenebilecek olan teknik yazılımların korunması durumu ortaya çıkmaktadır. Genelde ticari amaçla üretilmiş olan yazılımlar, kapalı kaynak kodlu iken sanal dünyadaki gelişmelerin önünü açmak için bir sürü uygulamaya ait açık kaynak kodlu uygulamalar da bulunmaktadır. Açık kaynak kodlu uygulamalar sayesinde yeni uygulama geliştiren kişilerin bu alana ilgi duyması sağlanmaktadır. Böylelikle dünya çapında yüz binlerce kişi tarafından ileriye yazılımlar ortaya çıkmaktadır. İşte bu durumda yazılımların patentlenmesi durumun gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Temel anlamda “fikri ve sınai mülkiyet hakkı”,

yazılım dışındaki diğer alanları kapsamakta ve insanların fikri çabaları ve emekleri ile ortaya çıkardıkları, normal bir kişinin ortaya çıkaracağından daha fazla nitelik taşıyan ürünler için kendilerine sağlanan haklardır. Fikri ve sınai hak sahipleri hakka konu olan ürünün kendisinin izni olmaksızın başkalarının kullanımını belirli bir süre engelleme hakkına sahiptir. Sınai haklar ise marka, buluş, endüstriyel tasarım, mahreç ve menşe işareti, entegre devre topografyasından oluşur. Fikri haklarda koruma dünya çapındadır. “Sınai haklar” da ise koruma ülkeseldir ve tescil esastır.

“Bir buluşun faydalı model olabilmesi için yeni olması ve sanayiye uygulanabilir olması gerekirken bir buluşun patentlenebilmesi içinse yeni olması, sanayiye uygulanabilir olması ve buluş basamağının olması gerekmektedir. Bu kavramların tanımları yasalarca yapılmıştır.”

Patentleme olgusu içinde bir ürünün “faydalı model” veya patentlenebilir bir ürün olarak değerlendirilmesi gerekir. Faydalı model, yeni olan ve sanayiye uygulanabilen buluşların sahiplerine belirli bir süre bu buluşun ürün olarak üretme ve pazarlama hakkının tanınmasıdır. Faydalı model koruması, patent korumasına oranla daha çabuk ve seri bir işlev görecektir. Faydalı Model Belgesi ile patent arasında belgelendirme, inceleme ve değerlendirme şekli bakımından fark vardır. Faydalı Model Belgesi verilerek sağlanan koruma, patente kıyasla daha kısa sürelidir.

Patent Belgesi ile eğer incelemeli patent belgesi ise buluş 20 yıl süre, incelemesiz patent belgesi ise buluş 7 yıl+13 yıl süresince buluş korunur. Bir ürünün faydalı model veya patentlenebilir bir ürün olduğunun karar verilebilmesi için birtakım kavramlar çerçevesinde değerlendirilmesi gerekir.

“Yenilik” kavramı, 551 Sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin Patent verilebilirlik şartlarının düzenlendiği 2. Bölümdeki 7. Maddesine göre; “Tekniğin bilinen durumuna dahil olmayan buluş yenidir” şeklinde açıklanıyor ve şöyle devam ediyor:

Tekniğin bilinen durumu, kamunun erişimine açık olan doğrudan veya dolaylı yazılı veya sözlü bilgi ile kullanılan, üretilen veya satılan ürün olarak tanımlanır. Patent başvurusu tarihinde veya bu tarihten sonra yayımlanmış olan ve patent başvurusu tarihinden önceki tarihli ulusal patent ve faydalı model başvurularının ilk içeriklerinin de tekniğin bilinen durumuna dahil olduğu hükmü getirilmiştir. Böylece, başvurunun yapıldığı tarihte, önceki başvuru henüz yayınlanmasa dahi, önceki tarihli başvuru sahibinin başvurusunda belirttiği teknik fikrin, başkası adına korunması önlenmek istenmiştir. Burada bahsedilen ulusal patent ve faydalı

model başvurularına, uluslararası ve bölgesel anlaşmalar yolu ile yapılan başvurular ile patent ve faydalı model belgeleri de dahildir.”

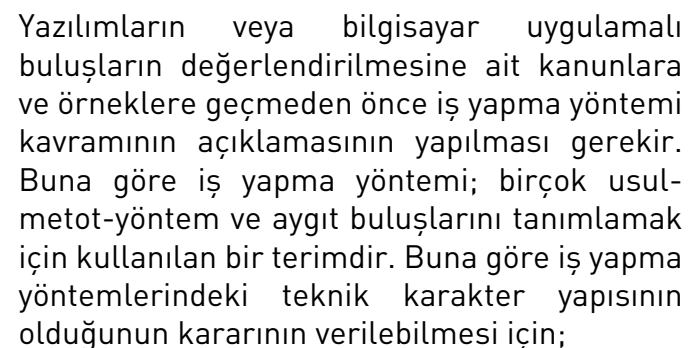
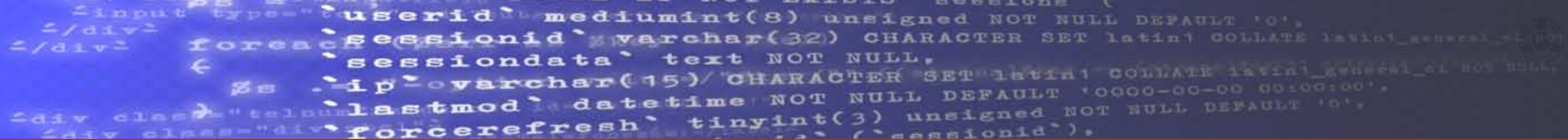
Sanayiye uygulanabilirlik kavramı, Patent KHK 551 Madde 10’daki açıklamasına göre; “Buluş, tarım dahil sanayinin herhangi bir dalında üretilebilir veya kullanılabilir nitelikte ise, sanayiye uygulanabilir olduğu kabul edilir.” Buluş basamağı kavramı, Patent KHK 551 Madde 9’daki açıklamasına göre; “Buluş, ilgili olduğu teknik alandaki bir uzman tarafından, tekniğin bilinen durumundan aşikâr bir şekilde çıkarılamayan bir faaliyet sonucu gerçekleşmiş ise, tekniğin bilinen durumunun aşıldığı kabul edilir.”

Yukarıdaki tanımlar çerçevesinde buluş niteliği olmadığı için patent verilmeyen buluşlar olarak keşifler, bilimsel teoriler, matematik metotları, oyunlar, edebiyat ve sanat eserleri, bilgisayar yazılımları, teknik yönü bulunmayan usuller, cerrahi, tedavi ve teşhis usulleri (terkipler hariç) bulunmaktadır. Buluş niteliğinin olmasına rağmen patent verilmeyen buluşlar ise konusu kamu düzenine veya genel ahlaka aykırı olan buluşlar, bitki veya hayvan türleri veya önemli ölçüde biyolojik esaslara dayalı bitki veya hayvan yetiştirme usulleridir.

Dr. Serdar Biroğul
sbirogul@yahoo.com

- 1.** Robot kontrolü gibi korunmak istenen yöntemin gerçek bir süreci kontrol etmeye yönelik unsurları barındırması gerekmektedir.
- 2.** Telekomünikasyon ağındaki veriler, görüntü verileri gibi işlenen verinin gerçek veri olması gerekmektedir.
- 3.** Şifreleme ile veri güvenliğinin artırılması, veri iletiminin iyileştirilmesi gibi

Bu noktadan sonra uluslar arası kuruluşların ve Amerika ve Avrupa'ya dair bilgisayar yazılım ve bilgisayar destekli uygulamaların kanunlarda yer alan ifadelerine göz atılması gerekir. Buna göre, Dünya Ticaret Örgütü (World Trade Organization-WTO) Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Hakları Anlaşması'nın (Trade-Related aspects on Intellectual Property Rights-TRIPS),) 10. Maddesi uyarınca, "Bilgisayar Programları ve Veri Derlemeleri;

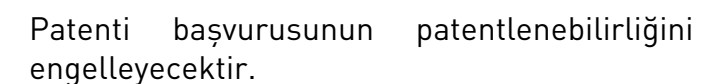
- 1.** Kaynak veya nesne kodundaki bilgisayar programları Bern sözleşmesi kapsamında ebedi eserler olarak korunacaktır.
- 2.** İçindekilerin seçimi veya düzenlenmesi nedeniyle fikri eser makinede okunabilecek şekilde veya illerde olan, veri derlemeleri veya temeller aynı şekilde korunacaktır. malzemenin kendisini kapsamayan, verinin veya malzemenin kendisinin telif haklarına zarar vermeyecektir.”

TRIPS'ün 27. Maddesinin 1. Paragrafı uyarınca patent verilebilir konular “Paragraf 2 ve 3 hükümlerine tabi olarak, patentler, yeni olmaları, buluş basamağı içermeleri ve sanayide uygulanabilmeleri koşuluyla, teknolojinin her alanında, ürünlerle veya usullerle ilgili her türlü buluş için verilebilecektir. Buluş yeri, teknoloji alanı ve ürünlerin ithal veya yerli üretim olup olmadığı konusunda herhangi bir ayırım yapılmadan patent verilebilecek ve patent haklarından yararlanabilecektir” şeklinde açıklamalarda bulunmuştur.

ABD'deki mevzuata göre bir buluşun patentlenebilir olması için; "yeni, faydalı ve aşikâr olmayan bir buluş olmalı" ve patentlenebilecek konular kapsamında dört kategoriden birine dahil olmalıdır. Bunlar; yöntem, makine, bir maddenin imalatı ya da kompozisyonu olmasıdır. Amerika'daki 28 Haziran 2010 tarihli BILSKI kararı gereğince; "iş yapma yöntemleri, yazılımlar ve bilgisayar uygulamalı buluşların 'soyut fikir' olmadığı sürece korunabileceğini" vurgulanmıştır. Bu karar ile patent kanunun iş yapma metotları gibi bilinenin dışında kavramları da kapsayacak şekilde genişlemesine sebep olmuştur.

Avrupa Birliği (AB) ve Avrupa Patent Sözleşmesi'nin(European Patent Convention-EPC)52 Maddesigereğince;

- 1.** Yeni ve buluş basamağı içeren sanayiye uygulanabilir her buluş Avrupa Patenti verilerek korunacaktır.
- 2.** Paragraf 1 kapsamında aşağıdakiler buluş olarak kabul edilmeyecektir:
- a. Keşifler, bilimsel teoriler, matematik metotları,
 - b. Estetik niteliği olan yaratmalar,
 - c. Zihni, oyun veya iş yapmaya ilişkin şemalar, kurallar ve metotlar ve bilgisayar programları,
 - d. Bilginin sunulması.
- 3.** Paragraf 2 hükümleri, aynı paragrafta belirtilen ya da münhasıran bu konuları veya aktiviteleri kapsayan bir Avrupa

Avrupa Parlamentosu Kararına göre, bilgisayar uygulamalı buluşu, “Bilgisayar veya bilgisayar ağı ya da başka programlanabilir aygıt kullanan herhangi bir buluşta bulunması gereken teknik unsurların yanı sıra, uygulanması sırasında kısmen ya da tamamen bilgisayar programı/programları yardımıyla bir ya da daha çok teknik olmayan unsurları da işleyebilen ve EPC’deki tanım kapsamında olan buluşlardır” olarak yapılmıştır. Avrupa Parlamentosu’nun 24/09/2003 tarihli kararınca;

- Veri işleme (data processing) patent hususu kapsamında buluş olarak kabul edilmeyecektir.

-
- A collage of historical documents, including a United States Patent Application form, a patent drawing, and a patent certificate, symbolizing intellectual property protection.


```
input type="text" value="" id="userid" mediumint(8) unsigned NOT NULL DEFAULT '0',  
/div>  
/div> foreach(sessionid varchar(32) CHARACTER SET latin1 COLLATE latin1_general_ci NOT NULL,  
< sessiondata text NOT NULL,  
< ip varchar(15) CHARACTER SET latin1 COLLATE latin1_general_ci NOT NULL,  
/div class="telnet" lastmod datetime NOT NULL DEFAULT '0000-00-00 00:00:00',  
/div class="div" forcerefresh tinyint(3) unsigned NOT NULL DEFAULT '0',  
(sessionid),
```

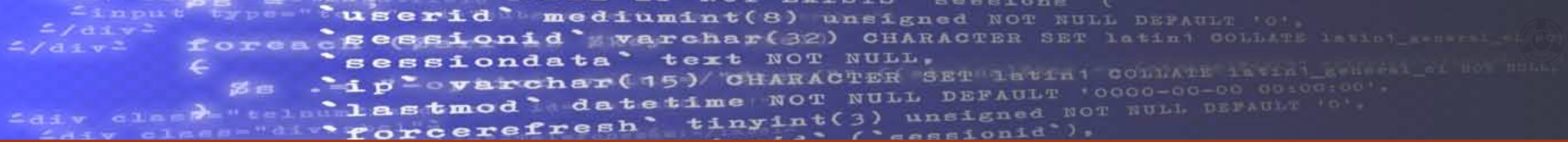
H.Ü. Hukuk Fakültesi, Yardımcı Doçent Dr. Muammer Ketizmen: Yazılımlara özgü, özgün bir koruma şekli gündemde değil

Patentle korumayı öngören özellikleri taşımayan yazılımlara patentle getirilecek korumanın, sektörün gelişimi sınırlandırıcı ve olumsuz etkileyebileceğine işaret eden Ketizmen, korumaya ilişkin katı kuralların yürürlüğe sokulması ve bu kuralların etkinliğinin sağlanmasından yana.

Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Yardımcı Doçent Dr. Muammer Ketizmen, yazılımların kimi yönleriyle teknolojik yenilik getirdiği düşüncesiyle patent yoluyla korunmasının gündeme getirildiğine değindi. Her yazılımın, patent ile korumayı öngören özellikleri taşıdığını söylemenin her zaman mümkün olmadığına işaret eden Ketizmen, korumayı öngören özellikleri taşımayan yazılımlara patent ile getirilen tekeli korumanın, gelişimi sınırlandırıcı bir etki de yaratacağına dikkat çekti.

Patent ile telif hakları arasındaki temel ayrımı, yazılım dünyasında da geçerli kılmanın önemli olduğunu vurgulayan Ketizmen, yazılımda çok fazla gelişim sağlayamamış ülkelerde her türlü yazılımın patentle korunmasının sektörün gelişimini olumsuz etkileyebileceğinin altını çizdi.

AYLIK BİLİSİM KÜLTÜRÜ DERGİSİ 129

Patentle mi, telifle mi?


```



```

sunulması, işlenmesi, kamuya iletimi, FSEK hükümlerine göre önlenebilir.

Patent ile korumada ise, patent tarifnamesinde açıklanan ve istemlerinde kapsamı belirlenen buluşun izinsiz kullanılmasında münhasır hak söz konusudur. Patent sahibi, patent metninde açıklanan buluşa ilişkin usul veya ürün için izin (lisans) verir. Burada eserlerde olduğu gibi üretilmiş özgün bir ürün henüz oluşmamış olabilir, bu konuda zorunluluk yoktur. Patent metnine göre lisans alan usulü kullanır veya ürünü üretir. Patent konusu buluşun izinsiz kullanımı, ilgili yasal düzenleme (551 sayılı KHK) hükümlerine göre önlenebilir.

-Yazılımları patent veya eser korunmasının olumlu ve olumsuz yönleri nedir?

-Eser olarak korumanın olumlu yönlerini şöyle sıralayabiliriz:

- ✓ Kayıt zorunluluğu olmadan tüm ülkelerde doğal olarak korunur. Korumayı sağlamak için her ülkeye gitmek gerekmiyor. Buluşlara patent verilmesi sırasında olan araştırma ve inceleme gibi işlemler yok.
- ✓ Koruma süresi eser sahibinin yaşamı süresince ve ölümden sonra 50 veya 70 yıl (patentte 20 yıl).
- ✓ Patent alınırken ödenen resmi harçlar gibi bir koruma bedeli yok.
- ✓ Koruma ölçütünde yalnız sahibinin özelliğini taşıması yeterli (patent verilmesinde yenilik, sanayiye uygulanabilirlik ve bir buluş basamağı içermek ölçütleri gerekiyor).
- ✓ Koruma için yayım koşul değil, yayımlanmamış eserler de korunuyor (US Copyright Office, Copyright Basic, "when created, immediately protected, published or unpublished" "yaratıldığı zaman, derhal korunur, yayımlansın veya yayımlanmasın" Bu ifadeler eser korumasını özetliyor.)

Eser olarak korumanın olumsuz yönleri ise şunlar:

- ✓ Fikirler değil, fikirlerin ifade edilmiş biçimi korunuyor.
- ✓ İsteğe bağlı kayıt var (Tasdix veya Kültür Bakanlığı Kaydı), patent gibi bir belge yok.
- ✓ Özgün olan eserin mali haklar açısından izinsiz çoğaltılması, yayımı, işlenmesi, temsili ve kamuya iletimi konusu ile sınırlı bir koruma var.

Patent ile korumanın olumlu yönlerini şöyle açıklayabiliriz:

- ✓ Belge var
- ✓ Koruma için üretim koşul değil
- ✓ Yayın var – toplumun bilgisine sunuluyor
- ✓ Rekabet gücü kazandırıyor

Patent ile korumanın olumsuz yönleri:

- ✓ Patent başvurusundan önce açıklanırsa hak kayboluyor
- ✓ Esere göre koruma süresi kısa
- ✓ Patent verilmesi için uzun süren araştırma ve inceleme var
- ✓ Patent maliyeti yüksek
- ✓ Korumanın devamı için her yıl harç ödeniyor
- ✓ Patentten doğan haklara tecavüz davaları çok uzun zamanda sonuçlanıyor

Patent verilmesi ve korunması için ciddi altyapı (patent ofisi ve ihtisas mahkemeleri) ve uzman (Patent Mühendisi ve Patent Avukatı) gerekiyor.

- Yazılım, patent ile korunabilir mi? Türkiye’de belirli koşullar altında, teknik bir yönü olan yazılımların patentle de korunması mümkün olabilir mi? Bu belirli koşullar nelerdir?

-Patent, "sanayiye uygulanabilir, yeni ve bir buluş basamağını içeren buluşlara verilen ve bu buluşları belirli bir süre koruyan" bir belgedir. Bilgisayar yazılımının bu ölçütleri karşılama durumunda patent ile de korunabileceği açıktır. Söz konusu ölçütler öncesinde bir buluşun varlığı kabul edilmeli ve bu buluşun teknik bir özelliği mutlaka olmalı ve buluş açık ve net bir şekilde açıklanmalıdır.

Amerika Birleşik Devletler (ABD) ve Avrupa Patenti Sistemi'nde (European Patent Convention-EPC) bilgisayar yazılımlarına, bazı özel durumlarda, patent verildiği bilinmektedir. Ancak patent başvurusunun genellikle "Apparatusfor....." vb., olarak sunulduğu da görülmüştür. Bunun anlamı, ".....için cihaz" konusunda patent talep edilmektedir.

Türkiye'den de patent alan, US 2001/0011244 A1 sayılı Birleşik Devletler patent başvurusu örneğinde, "Pamuk Alışveriş Forumu" başlığı ile açıklanan buluş, patent başvurusunda "Bu buluş, ham pamuk ticaretini kolaylaştıran yeni bir veri işleme aparatı ile ilgilidir" olarak sunulmuştur. Bu örnek incelendiğinde bilgisayar yazılımlarının patent ile korunmasında, program kodlarının değil algoritmanın patente konu olduğu görülür. EPC ve bu sisteme üye olan Türkiye'de yazılımlar, bir donanım ile birlikte sunulurken, donanım ile birlikte patent verilebilirlik ölçütlerini karşılıyorsa, patent korumasından yararlanabiliyor.

Avrupa Patent Ofisi (European Patent Organisation-EPO), bir bilgisayar ekranında bir pencere açıldıktan sonra yeni açılan pencerelerin bir önceki pencereler ile çakışmamasını sağlayan


```



```

bilgisayar yazılımını buluş olmadığı gerekçesiyle patent verilemez olarak kabul ediyor. Ancak Genişletilmiş Temyiz Kurulu, pencerelerin üst üste çakışmamasının sağlanmasını teknik bir özellik olarak kabul ederek patent verilmesine karar verdi. Türkiye, EPC'ye üye olduğu için, Avrupa Patenti verildikten sonra ve üç ay içinde talep edildiği zaman, Türkiye'de de korunur.

-Ankara Patent, faaliyetlerine ne zaman başladı? Bilişim sektörüne ilişkin verdiğiniz hizmetler var mı? Ankara Patent, bilgisayar yazılımlarının korunması konusunda çalışan bir kadrosu var mı? Bu çerçevede bugüne kadar neler yaptı?

-Ankara Patent, 1964'te Emekli Sanayi Müfettişi Hayri Dericioğlu tarafından kuruldu. 47.

yılında Ankara ve İstanbul'daki bürolarda, Patent ve Marka Vekilleri, Avrupa Patent Vekilleri, Mühendisler, Avukatlar ve diğer mesleklerden yaklaşık 90 eleman çalışıyor. Elemanlar arasında, bilgisayar yazılımlarının korunması konusunda bilgili elektrik, elektronik, bilgisayar, makine ve diğer alanlardan mühendisler de bulunuyor. Bilişim sektöründe özellikle patent alınması, marka tescili, alan adı tahsisleri, Tasdix ve Kültür Bakanlığı kayıt işlemleri ile genel danışmanlık ve eğitim hizmetlerini veriyoruz. Başta üniversitelerde fikri haklar alanında eğitim verilmesi olmak üzere, Türkiye'de fikri haklar altyapısının oluşturulmasında önemli katkı sağladık ve birçok faaliyete öncülük yaptık. Marka, patent, endüstriyel tasarım veri tabanları ilk kez Ankara Patent bünyesinde oluşturuldu. Sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapıp uluslararası platformdaki faaliyetlere aktif katılım sağlıyoruz. İstanbul Sanayi Odası tarafından yayınlanan Fikri Haklar Kılavuzu kitabının 4. baskısı CD olarak yayınlandı. Ayrıca, 1074 terim ve kavramı kapsayan, üç dilde terim

karşılıklarını da içerecek şekilde hazırladığım Fikri Haklar Sözlüğü, TÜSİAD tarafından yayınlandı. Ankara Patent olarak, yüzlerce ilginç buluş ve patent örneklerinden derlenen ve dünyada bir başka örneği olmayan, Buluşlar ve Patent Sergisi'ni düzenliyoruz. Ve, fikri haklar alanındaki haberleri içeren bir bülteni aylık E-Bülten olarak yayınlıyoruz.

-Bilgisayar yazılımları; eserler kapsamında değerlendiriliyor ve teknik özellik içermedikleri ve sanayiye uygulanabilirlik ölçütünü taşımadıkları gerekçeleriyle, buluş ve patent konusu dışında tutuluyor. Ülkemizde bilişim STK'ları tarafından "kritik sektör" olarak tanımlanan yazılımın gelişmesi ve özgün yazılımların üretilmesi için "patent" mi, eser yasası ile koruma mı daha yararlı olur? Bu noktada Ankara Patent'in görüşü nedir?

-Son yirmi yıl içinde bilgisayar yazılımlarının eser korumasına ek olarak patent ile korunması konusunda çok hızlı bir gelişim oldu. Hizmet sektörünün önemi konusundaki bilinç geliştikçe bu konu ivme kazanacak. Günümüzde sanayi sektöründe üretilen ürünlerin ve ürünleri üreten makinelerin tümünde artık yazılım vazgeçilmez boyutlara ulaştı. Bu nedenle, bilgisayar yazılımlarının birikimli (kümülatif) bir korumadan, yani eser korumasına ek olarak, teknik özellik belirtilmek koşuluyla, patent korumasından da yararlanması yazılımcılara önemli bir güvence oluşturacak.

- Yazılımlarının donanım/donanımlar ile birlikte kullanılmasına ilişkin yöntemler ya da yazılım ile geliştirilen cihazlar Avrupa Patent Sistemi uyarınca patent ile korunabiliyor. Bunun için bilgisayar yazılımlarının yer aldığı buluşların uzman gözler tarafından irdelenmesi ve bu doğrultuda karar verilmesinin uygun olacağı vurgulanıyor. Ankara Patent'in bu konudaki değerlendirmesini alabilir miyiz?

-Biraz önce de belirttiğim gibi, yetkili kurum ve bilgili-deneyimli uzman konusu çok önemli. Dünya Fikri Haklar Örgütü(World Intellectual Property Organization-WIPO), belirli koşulları sağlayan ve her alandaki patent başvurularını araştırıp inceleyebilecek kurum ve kuruluşları değerlendirip yetkilendiriyor. Avustralya, Japonya, Güney Kore, Çin, Rusya Federasyonu, Avusturya, Danimarka, İsveç, İspanya, Kanada, Birleşik Devletler, Brezilya, İsrail, Mısır Patent Ofisleri ile Avrupa Patent Ofisi ve Nordic Institute olmak üzere 16 kurum ve kuruluş, bu yetkiyi aldı. Çok basit olarak bu yetki için ilk koşul 100'den fazla uzman mühendis ile tüm alanlarda araştırma ve inceleme yapılabilmesidir. (ECLA - Avrupa Sınıflandırılmasında 134 bin konu yer almaktadır) Türkiye, bu yetki için hazırlıklara çok yeni başladığı için yakın bir tarihte bu aşamaya gelinemeyecek. Türkiye'de yapılan patent başvuruları için Türk Patent Enstitüsü, İsveç, Danimarka, Avusturya, Rusya ve Avrupa Patent Ofisleri ile anlaşma yaptı. Türkiye için gerekli, araştırma ve inceleme raporları bu ofisler tarafından düzenleniyor.


```

<input type="text" value="" id="userid" mediumint(8) unsigned NOT NULL DEFAULT '0',
</div>
<div class="sessionid">
</div>
<div class="sessiondata">
</div>
<div class="ip">
</div>
<div class="lastmod">
</div>
<div class="forcerefresh">

```

```

// $row2 = mysql_fetch_array($result2);
// echo "No news found";
// -----Pages Part1-----
// $sonpage = 20;
// section page
// if ($pg == 1)
// { $pg = 1; }
// $pg = ($pg-1)*$sonpage;
// -----End pages part1-----
// news and description
// border="0" cellpadding="2" cellspacing="2" width="100%">

```

Türkiye'nin Uluslararası Patent Başvuru Sistemi olan Patent İşbirliği Antlaşması (PCT) ile Avrupa Patenti Sözleşmesi'ne üye olması ve bu üyelik nedeniyle yetkili ofisler tarafından raporların düzenlenmesi, ihtiyacın bir bölümünü karşılıyor. 2023 yılı Türkiye hedefi olarak açıklanan yıllık 50 bin patent başvurusu, konunun ne kadar acil olduğunu ve hızla önlem alınması gerektiğini gösteriyor. Bir dip not olarak belirtmeliyim ki, Çin, 2016 yılı hedefini, yıllık iki milyon patent başvurusu olarak açıkladı.

-Türk yazılım sektörünün gelişmesi için önümüzdeki dönemde uygulamaya konulması gereken proje ve çalışmalar nelerdir?

-Öncelikle hizmet sektörüne ilişkin teşvikler artırılmalı ve bilgisayar yazılımları, sanayi sektörü tarafından ve yerli ortamdan alınarak kullanılmalı. Bu kullanımlar sırasında çok önemli olan ve taraflar arasında dengenin kurulmasını sağlayacak sözleşme içeriklerinin yasal olarak desteklenecek biçimde oluşturulması gerekiyor. Projelerin destek almak amacıyla kamu kurum ve kuruluşlarına sunulması sırasında daha yapıcı davranılmalı ve uzman incelemecilerin seçimine özen gösterilmeli.

Tüm bu aşamalarda verilecek desteklerin kamu kaynaklarından karşılanması söz konusu ise, bunun ticarileştirilme aşamalarının denetlenmesi, gerçek yazılımcıları koruyacak ve özendirecek nitelikte olacaktır.

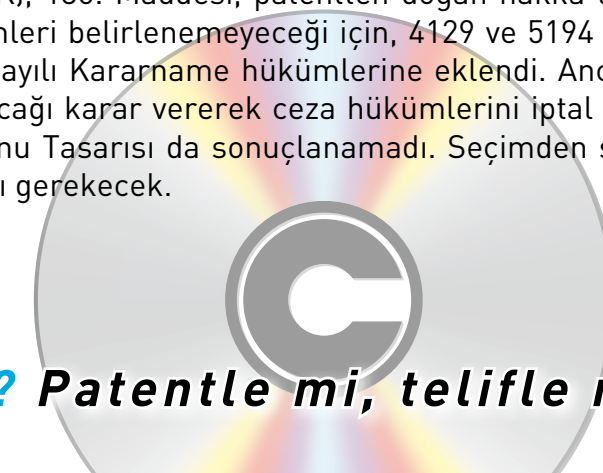
-Türk araştırmacı ve sanayicilerinin, teknolojik ilerlemenin en önemli araçlarından biri olan teknik bilgiye hızlı ve ücretsiz erişim için Avrupa Patent Ofisi veri tabanına bağlanması mümkün mü? Bu nasıl sağlanıyor?

-Avrupa Patent Ofisi Patent Veri Tabanı <http://worldwide.espacenet.com/> adresinde herkese açık. Bu adrese girilerek, anahtar sözcükler, patent başvuru sahipleri, buluşçular, başvuru, vb. numaralar, IPC veya ECLA Sınıf Kodları ile araştırma yapılabilir ve bu araştırma sonucu bulunan dokümanlar ücretsiz indirilebilir.

Söz konusu veri tabanında araştırma yapıldıktan sonra bulunan bir patent tıklanarak ilgili sayfa açıldığı zaman üst tarafta bulunan "Register" tıklanarak başvuru aşamaları hakkında bilgi alınabilir.

-Patent haklarına ilişkin ihlal ve tecavüzler konusunda hangi suçlar tanımlanıyor ve suçlara ne tür cezalar öngörülüyor?

-1995'ten beri yürürlükte olan 551 sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin (KHK), 136. Maddesi, patentten doğan hakka tecavüz sayılan fiilleri düzenliyor. KHK ile ceza hükümleri belirlenemeyeceği için, 4129 ve 5194 sayılı Kanunlarla ceza hükümleri düzenlendi ve 551 sayılı Kararname hükümlerine eklendi. Ancak Anayasa Mahkemesi, KHK ile ceza uygulanamayacağı karar vererek ceza hükümlerini iptal etti. 2009 Nisan ayında TBMM ne sunulan Ceza Kanunu Tasarısı da sonuçlanamadı. Seçimden sonra yeni bir Kanun Tasarısı'nın TBMM'ne sunulması gerekecek.

TBD Bilişim Dergisi 12.Bilimkurgu Öykü Yarışması

Bugün bize doğal gelen pek çok alet veya yöntem ilk ortaya çıktığı dönemde insanlık için bir devrim yaratmıştı. Örneğin binlerce yıl önce nehirden su kabağı türü bitkilerin kabuğuyla mağaraya su taşınması atalarımıza hem güvenlik hem de yaşamsal bir gereksinimi daha uzun süre depolama olanağı vererek büyük bir rahatlık sağlamıştı... Ateş, yazı, takvim, tekerlek, barut, pusula, çit, elektrik, buharlı motor, telgraf, telefon, radyo, sinema, televizyon, bilgisayar, internet gibi her yeni buluş veya ilerleme, dünyamızı öncesinde düşünemeyeceğimiz kadar değiştirdi ve farkında olmadığımız pek çok gereksinimi yaşamımıza kattı ya da yeni gereksinimler doğurdu.

Günümüzde değişimden daha çok pay almanın yolu teknolojiyi "tüketmekten" değil öncelikle üretmekten geçiyor. Teknolojiyi üretebilmek için de bilinen gereksinimler dışında engin bir düşgücü gerekiyor. Bilimkurgu, bilim ve teknoloji kılavuzluğunda düş gücünü harekete geçiren, deyim yerindeyse şimdinin tuğlalarıyla geleceği inşa eden bir sanat türü. Bu tür aynı zamanda bilim ve teknolojinin içselleşerek bireysel ve toplumsal düş dünyasında yeniden üretilmesini, boy atmasını sağlıyor...

Geleceği bilimkurgu edebiyatı aracılığıyla düşlemek ve belki de geleceğin inşasına katkıda bulunmak için bu yıl on üçüncüsü düzenlenen Türkiye Bilişim Derneği Bilimkurgu Öykü yarışmasına aşağıda belirtilen koşullara uyan öykülerinizi bekliyoruz.

Türkiye Bilişim Derneği

YARIŞMA KOŞULLARI

1. SONUÇ VE ÖDÜLLER

Yarışmayı kazanan öyküler 17 Ekim 2011 tarihinde açıklanacaktır. Ödül olarak birinci gelen yarışmacıya 3000TL, ikinci gelen yarışmacıya 2000 TL ve üçüncü gelen yarışmacıya da 1000TL verilecektir.

2. KATILIM KOŞULLARI

- Yarışmaya TBD Yönetim Kurulu üyeleri ile TBD Bilişim Dergisi Yayın Kurulu Üyeleri dışında herkes katılabilir.
- Öykü Türkçe yazılmalıdır.
- Konu serbesttir, her yazar öyküsünü istediği konuda yazabilir...
- Öykülerde bilimkurgusal öğeler aranacağı kuşkusuzdur.
- Öykü, daha önce herhangi bir yarışmada ödül almamış olmalıdır.
- 2011 yılından önce ya da yarışmaya yollandıktan sonra yayımlanmış öyküler yarışmaya kabul edilmeyecektir.
- Her yazar yalnızca bir öyküsüyle yarışmaya katılabilir.
- Dereceye girecek öyküler TBD'nin Internet sitesinde ya da Bilişim Dergisinde yayımlanacaktır. TBD isterse, yarışmayı kazanan öykülerle, seçici kurulun yayımlanmaya değer bulduğu öyküleri kitap olarak yayımlayabilir.
- Öykülerin Internet sitesinde, Bilişim Dergisinde ya da kitaplaştırılarak yayımlanması için <http://www.tbd.org.tr/onayliyorum> adresinde bulunan "Onaylıyorum" adlı belgenin yazar tarafından doldurulması ve doldurulan bu belgenin mektupla, faksla ya da taranmış bir dosya olarak e-posta yoluyla TBD'ye gönderilmesi gerekmektedir. Onaylıyorum, adlı belgeyi TBD'ye göndermeyen yarışmacılar yarışmaya kabul edilmeyeceklerdir.

3. SEÇİCİ KURUL

Hikmet Temel Akarsu, Bülent Akkoç, Zarife Biliz, Irmak Zileli, Murat Batmankaya, Erdem Erkul, M. Ali Özenci, Nezih Kuleyin

4. BİÇİM

- Öykü, yaygın olarak kullanılan bir kelime işlemciyle, "12" büyüklükte "Arial" karakter" seçilerek, yazılmalı ve e-postaya ekli bir dosya olarak gönderilmelidir.
- Gönderilen dosyanın adına öykünün adı verilmelidir.
- Öykü dosyasının içinde yazarla ilgili hiçbir bilgi olmamalıdır.
- e-postaya ekli diğer bir dosyanın içinde yazarın açık adı, kısa özgeçmişi, açık adresi ve telefon numarası ayrıca varsa web sitesi adresi bulunmalıdır. Yarışmada rumuz kullanmaya gerek yoktur.
- Yazarın kimlik bilgilerinin bulunduğu dosyanın adına yazarın adı verilmelidir.
- Öykü en fazla iki bin sözcükten oluşmalıdır.

5. YAPITIN TESLİMİ

Yapıt, 1 Ağustos 2011 tarihine dek bilimkurgu@tbd.org.tr adresine gönderilmelidir. Postayla gönderilen öyküler yarışmaya kabul edilmeyecektir.

Bilgi ve iletişim için: Ceyhan Atuf Kansu Caddesi 1246. Sokak No:4/17 Balgat/ANKARA
Tel: +90 (312) 473 8215 web: www.tbd.org.tr, eposta: tbd-merkez@tbd.org.tr

TBD-Terim Kolu'ndan çağrı

TBD Terim Kolu Yürütücü Başkanı
N.Kaya Kılan
kkilan@tbd.org.tr

TBD Terim Kolu'nun Türkçe Bilişim Terimlerini kullanmayı özendirme, yayma ve bu alandaki çalışmalara destek olma görevleri yanında, yabancı bilişim terimlerine Türkçe karşılık oluşturma görevi en önde gelir. 1970'lerden bu yana süren çalışmalar, alanda uzmanlık yanına ağırlık veren gönüllü, çağrılı ve zaman ayırabilen üyelerimizden oluşturulan "Terim Kolu Çalışma Takımları" ile ortak paylaşılmış ürün geliştirme çabası ile yürütülmektedir.

Bu bağlamda Terim Kolu, 2005'te tamamlanan Türkçe Bilişim Terimleri Karşılıklar Sözlüğü'nü güncellemek, her gün yeni yöntem ve teknolojiler geliştirilen bilişim alanının ülke boyutundaki yeni gelişmelerde ortaya çıkan yeni yabancı bilişim terim ve sözcüklerine Türkçe karşılık türetme/bulma çalışmasını, 2011 Yılı projesi olarak uygulamayı tasarlıyor.

Şimdi tüm üyelerimiz, Türkçe bilişim terimi geliştirmeye destek verebileceğini düşünen ve Türkçe bilişim terim ve sözcükleri ile bilişim kaynağı hazırlayan kuruluşların ilgililerini TBD Terim Kolu'na katkıya davet ediyoruz. Bu katkıyı vermek isteyenler, kkilan@baskent.edu.tr adresine 1 Mayıs 2011'e kadar e-posta ile başvurmalıdırlar.

Çalışma programı ve yöntemi, çalışma grubu kurulduktan sonra ortaklaşa belirlenecek ve Internet ortamından eşdüzeyde yararlanmak öne alınacaktır.

Çalışma Grubu:

TBD öngördüğü çalışmaları, kurduğu Çalışma Grupları ile yürütür. TBD Terim Kolu bu gruplardan biridir. Yönetim Kurulu'nca atanan bir kol başkanının yönetiminde ve ilgili yönetim kurulu üyesinin eşgüdümünde ve desteğinde çalışmalarını sürdürür. Terim Kolu üyeleri konu ile ilişkili gönüllü dernek üyeleri ve davetli üyelerden oluşur.

Bilişim alanında yazılım, yayın ve eğitim çalışmalarının İstanbul ve Ankara illerinde yoğunlaşmış olması nedeni ile çalışma konularının içeriğine göre çalışmalar bu iki ilde kurulan takımlarca yürütülür ve takımlar bir araya gelerek çalışmayı tamamlarlar.

Kimi ilkeler:

Ana Tema: Yabancı bilişim sözcüklerine, Türk bilişim alanında olabildiğince geniş katılımı, yetkin uzmanlarca onaylanmış, dil kurallarına uygun, geçerli nitelik taşıyan; hem eğitim ve öğretimde hem de uygulamada iletişim ana dilde sağlanmasını karşılayacak "TÜRKÇE KARŞILIK" oluşturmaktır.

TBD Terim Kolu, yabancı bilişim terimlerine en uygun karşılığın oluşmasını sağlamaya çalışırken;

—Kurul üyelerince ya da kullanıcılarca önerilen İngilizce sözcük ya da terimin kullanılan ya da önerilen

Türkçe karşılıklarını belirlemek.

—Önerilen karşılığın Türk dilbilgisi kurallarına (Ses bilgisi, anlam bilgisi, biçim ve doğrudan anlatım özelliğini

vb) en uygunu bulmak,

—Birden çok karşılıktan, en çok benimsenecek ve en uygun bir tanesini seçmek,

—Sözcükle birlikte, o sözcüğü ya da kökü içeren, ondan türeyen benzer ve karşıt sözcükler aranarak tümüne karşılık bulmak,

—Türetilen sözcüğün, birebir karşılıktan çok işlevini içerme özelliği taşımasına çalışmak,

—Sözcük karşılığının uç kullanıcıyı hedef alınarak seçmeğe özen göstermek

TBD Terim Kolu'nun t a r i h ç e s i

İnsanlığın kazandığı yeni evrim ve teknik bilimlerin, toplumlar tarafından kazanılması ve geliştirilmesinin “onları” , “kendimizin” kılmakla olumlu bir yol alacağında hiç kuşku yoktur. Bu yolun en belirgin aracı, o teknik bilimi ve evrimin getirdiklerini kendi dili ile anlayabilmek, konuşabilmek, çözümleyebilmek, kendi mantığı ile çözüm üretebilmek ve aralarında iletişim kurabilmektir.

Yirminci yüzyılın getirdiği evrimlerin önde geleni, kuşkusuz bilgisayar ve iletişimin sürükleyici araç olduğu; toplumların yaşam, yönetim, üretim, eğitim, geliştirme ve iletişim süreçlerini ağırlıklı etkileyen bilişim teknik bilimi ile çerçevesi çizilemeyen Bilgi Teknikçilimidir? Ülkemizde yeni bilgi, bilim ve teknik biliminin doğuş ve yayılmasının başlangıcı, Cumhuriyet ile atılım yapan genç Türk toplumunun kendine çağdaş değerlerle eğişen olduğu bir döneme rastlar. Bilindiği gibi bilgisayar ve çevresinde doğan teknikçilik, başlangıçta İngilizce konuşan Amerika Birleşik Devletleri'nde gelişmeye ve oradan yayılmaya başlamıştır. Bu nedenle, bu alana ilişkin tüm sözcük, terim ve kavramlar, ilkin İngilizce dilinde türemiştir. Diğer taraftan İngilizce dilinin uluslar arası bir dil olma yolundaki yayılımı, bu alanda da tüm dilleri etkilemiştir. Kimi ülkeler yetmişli yılların başında bu etkiden korunmak için önlem almaya başlamıştır.

Türkçemiz, yüzyıllar boyu, çok değişik dil ve ekinlerle alışverişte bulunmasına karşın, Türkçe'nin “Kök Türkçe” ile bağı hiç kesilmemiştir. Halkın dilinde tüm canlılığı ile yaşayan Türkçemiz, 16. yüzyıldan başlayarak yöneticiler çevresinde Arapça ve Farsça'nın etkisi ile karma ve yapay bir dil olan Osmanlıca'ya dönüşmüş. Batılılarla ilişkilerin arttığı dönemde, batı dillerinden etkilenme başlamış ve özellikle yeni buluşlar, bilimsel konulardaki terim ve kavramlar ortaya çıkınca, yeni terim yaratma yerine, çıkış yolu olarak, yabancı dillerden ölçsüz çoklukta, kural dışı sözcük ve terim aktarılmış ve bu ödünçleme sözcüklerden türetmeler yapılmaya çalışılmıştır.

Türkçe'nin gelişimi, dil devriminin Atatürk ilkelerinden biri olmasından sonra Türkçe'ye yeniden kazandırılan sözcük ve terimlerle, bugün anlatım olanakları zengin, geniş bir ekin ve yazı dili olduğu kanıtlanmıştır. Türkçe'nin karşı karşıya bulunduğu sorunların başında, bilim ve teknik bilimsel dil olarak nasıl gelişeceği ve içinde bulunduğu bu yöndeki boşluğun nasıl doldurulacağıdır. Göz ardı edilemeyecek bir gerçek de, bu dilin, ilk basamaklardan eğitim ve öğretim dili içine girme zorunludur.

Teknik bilimin gözlenen çok hızlı gelişimine uyum sağlamak için, Türkçe'nin yazın dilinde sağladığı gelişmeyi bilim ve teknik dilinde de sağlamak zorunludur. Açık ki, her bilim dalının kendine özgü bir alt dili vardır. Bu dil yalnızca o dalın bir iletişim aracı değil, aynı zamanda düşünce aracıdır ve böyle olması önem taşır.

TBD Terim Kolu üyeleri bir arada, Mayıs 2005

Türkçe, sözcük yapım kuralları, ek ve köklerindeki zenginlik ile yeni sözcük ve terim üretmeye yeterince elverişlidir. Türkçe'nin bu olanakları ile yeni gelişmeye başlayan bilişim alanında “Kök Türkçe”ye dayalı, Türkçe Bilişim Terimleri türetme denemesi, 1966 yılında ilkin Hacettepe Üniversitesi'nde, çalışmalarında belgeleme ve yazılı yayın vermeye önem veren çekirdeğin, Aydın Köksal tarafından oluşturulması ile başlanmıştır. Aynı yaklaşımı benimseyen kişilerin birlikte ya da ayrı çalışmaları ile yetmişli yılların ilk yarısında İngilizce Bilişim Terimleri'ne Türkçe karşılık kazandırma eylemi hız kazanmıştır. 1971 yılında kurulan Türkiye Bilişim Derneği (TBD) ve onun süreli yayını Bilişim Dergisi'nde buluşan yazarlar türettikleri Türkçe Bilişim Terimleri'ni duyurma ve kullanmaya özendirilmede etkin bir ortam bulmuşlardır. Ayrıca bu yaklaşım, TBD'nin çalışma, amaç ve ilkelerinin açılımında ağırlıklı bir önemle yer almıştır.

Ülkemizde, bilişim terimlerine Türkçe karşılık aranması deneyimleri 1960'lı yılların hemen başında görülür. Bunlardan birisi Kara Kuvvetleri Komutanlığı Elektronik Hesap Merkezi Kurma Projesi çalışma grubunun hazırladığı, yaklaşık 500 Terimin Türkçe-İngilizce karşılıkları ve Türkçe-İngilizce açıklamalarını içeren 1964 yılında yayınlanmış, “Otomatik Bilgi İşlem Terimleri” isimli sözlüktür. Daha sonra Deniz Kuvvetleri'nde, Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde, kimi kişisel çalışmalarla Türkçe karşılık bulma denemesinin sürdüğünü görüyoruz. Bu alanda “Kök Türkçe”ye dayalı terim türetme çalışmasının en bilinçli örneklerini Aydın Köksal'ın 1971 ve (Türkçe Bilişim Sözlüğü, Elektrik Müh. Bilişim Özel sayısı s.61-68) ve Bilişim Terimleri ve Öneriler Kılavuzu, TBD Yayınları sayı 5, Ankara) 1978 çalışmalarında görüyoruz. Köksal, bütünleşmiş çabasını Türk Dil Kurumu (TDK) Yayınları arasında çıkan Bilişim Terimleri Sözlüğü (1981), ile sürdürdü. 1980'li

yılların ikinci yarısından başlayarak kimi yayın evlerinin küçük ya da büyük oylumlu bilişim sözlük ve ansiklopedileri yayınlandığını görüyoruz.

1990'lı yılların başında ülkede ivme kazanan kişisel bilgisayar (PC) kullanımına sonradan İnternet kullanımı da eklenince bu alanda Türkçe Dergi ve diğer yayınların sayısı hızla artmaya başladı. Gerek yayın, yazılım ve eğitim alanda kullanılan Türkçe Bilişim terim ve sözcüklerinin çeşitlenmesi, aynı kavramın ya da ismin farklı Türkçe sözcüklerle tanımlanması son kullanıcıya zarar verme olumsuzluğuna neden olmaya başlamıştı. Çözümün ortak terim oluşturma yollarının bulunması olduğunu gören TBD, ilgilileri bir araya getirmek, temel sözcüklerden başlayarak ortakça onaylanmış bir sözlük hazırlamak amacı ile TBD Terim Kolu'nu görevlendirmiştir.

Böylece 1990 yılından itibaren Terim Kolu çalışmaları, kişisel gayretleri birleştiren örgütlenme ve kurumsallaşma sürecine girmiş, kapsamlı ve bir ortak Bilişim Terimleri Karşılıklar Sözlüğü hazırlamak amacı ile sürekli çalışacak bir kurul oluşturma çabasına dönüşmüştür. Sonuçta, ayrı ayrı sözlükler kullanan yazılım evleri ilgilileri ve yazarları ile TBD üyelerinden terim konusunda çalışmaları olanlar, ortak bir sözlük hazırlamayı sağlamak amacı ile davet edilmiştir. Çalışmalara katılan Bilkom, IBM, Microsoft-Türkiye ile TBD üyelerinden oluşan 20 kişilik bir çalışma takımı bir araya gelerek iki yıla yakın bir çalışma ile 3 bini aşkın terim ve sözcüğe Türkçe karşılık içeren bir sözlük hazırlamışlardır. İngilizce-Türkçe, Türkçe-İngilizce Bilişim Terimleri Sözlüğü 132 sayfa bir kitapçık olarak TBD Yayınları arasında Mayıs 1996'da yayınlamıştır.

2001 yılında başlattığı karşılıklar sözlüğünü genişletme ve güncel gereksinmelere yanıt verme tasarısı başlatılmıştır. 12 açık kaynak bilişim sözlüğü, 10'dan fazla bilgisayar bilimleri Türkçe kaynağı ve bireysel çalışma bulguları taraması ile 4 yılı aşan, dört aşamalı bir değerlendirme süreci yaşanmıştır.

Terim Kolu'nun "Bilişim Terimleri Karşılıklar Sözlüğünü" genişletme ve güncelleme çalışması ile sonuçta 2005 yılında 12 bin dolayında Donanım, Yazılım, Ağ ve İletişim Türkçe Bilişim Terim/ Sözcüğü karşılığı içeren ikinci sürüm tamamlanmış ve .tbd.org.tr sitesinde yayımlanarak, toplumun yararlanmasına açılmıştır.

Terim Kolu bu çalışma sürecinde iki yeni yaklaşımı da yürürlüğe koymuştur. Birincisi; Türkçe/ İngilizce karşılık arama yanında sözlükte bulunamayan terim/sözcükleri bildirme ve görüş iletme olanağı; ikincisi, TBD Sözlüğü yanında Dil Derneği- Türkçe Sözlüğü'ne bağlanma olanağıdır. Gönüllü ve özverili bilişimcilerin bir araya gelerek geliştirdiği TBD Terim Kolu bir sonraki aşamasını yine aynı kararlılık ve özveri ile sürdürecektir.

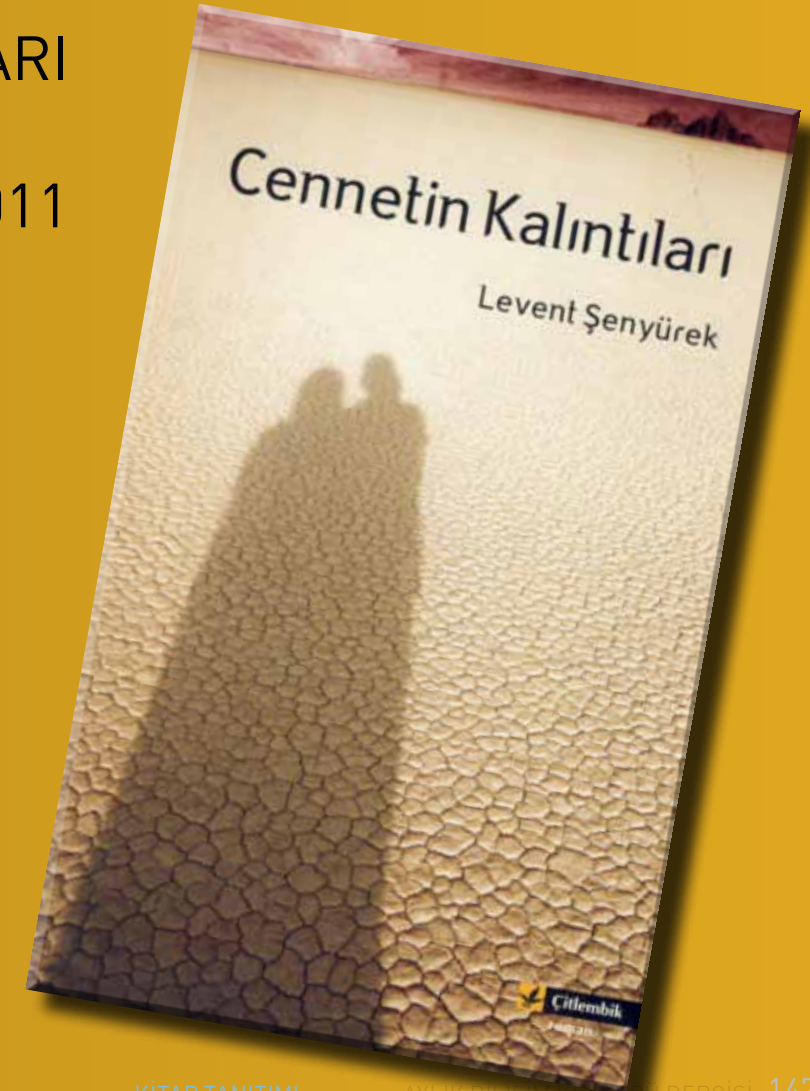

Kim sonsuza kadar yaşamak ister?

DTÜ Bilim Kurgu ve Fantazi Topluluğu'nun, Türkiye Bilişim Dergisi'nin ve Nostromo dergisinin düzenlediği öykü yarışmalarında birincilik ve ikincilik dereceleri kazanan, "Çıldır Tan Kitap" ve "Alacagöl Efsanesi" kitaplarının yazarı Levent Şenyürek'in yeni bilimkurgu romanı "Cennetin Kalıntıları" sakin bir şekilde, günümüzün İstanbul'unda başlıyor. Romanın kahramanı Âdem bildiğimiz mekânlarda, bize "bir yerden" tanıdık gelen bir yaşam sürüyor. Ama Âdem'in hayatının dış görünüşünü biraz kazıyınca, bir "kalabalığa rağmen yalnızlık" ve mutsuzlukla karşılaşıyoruz. Bunun sebebi veya belki de sonucu olarak Âdem ölümcül bir hastalığa yakalanıyor ve Âdem'in modern hayatın imkânları arasında hastalığa ve aslında yok oluşuna çare arayışı, romanı ele vermek istemediğimiz bir şekilde bilimkurgu diyarına fırlatılıyor.

Kitabın ilk yarısı İstanbul odaklı modern kent hayatının bir eleştirisiyse ikinci yarısı modern insanın hayallerinin ve ütopyasının daha keskin bir eleştirisi. Hem hayatımızı, hem de hayallerimizi gayet mantıklı bir şekilde alaşağı edip bize kaçacak yer bırakmıyor Şenyürek, ama bu kadar karamsar bir tabloyu daha aydınlık bir şekilde çizmek mümkün olmazdı herhalde. Heyecanla, bir solukta, merak içinde okunan bir kitap; biterken de hiç değilse öleceğimizin kesin oluşuna sevinip tekrar cep telefonları, kredi kartları ve futbol maçlarından oluşan hayatımıza geri dönüyoruz.

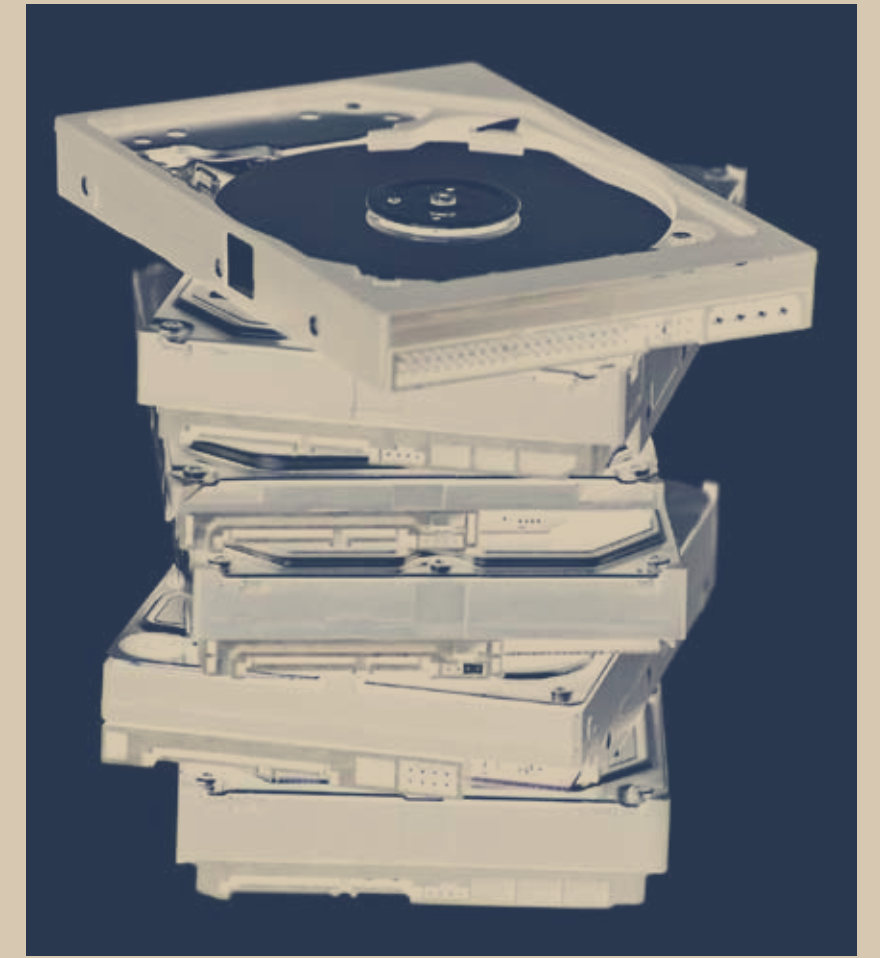
CENNETİN KALINTILARI
Levent Şenyürek
Çitlembik Yayınları, 2011
280 sayfa

EGM: Adli bilişim incelemelerini, soruşturma görevlileri yapılmalı

Polisin savcı talebi ve mahkeme kararı gereği el koyma, kopya çıkarma, kayıtların çözülmesi ve bilgisayarların incelenmesi işlemlerinin yapıldığına dikkat çeken EGM, hangi soruşturmalarda nasıl bir uygulama gerçekleştirildiğini bilemeyeceğini ve genele ilişkin bir yorum yapamayacağını vurguladı.

Aslıhan Bozkurt

Bilişim Dergisi olarak, Nisan sayımızın “Dosya” sayfalarında son yıllarda gerçekleştirilen birçok operasyon kapsamında sanıkların bilgisayarlarda arama ve el koyma yetkisinin nasıl düzenlendiğini irdlemiştik. Dosyamız kapsamında “Bilgisayarlara hangi durumlarda ve nasıl el konulabilir?”, “Bilgisayarlarına el konulanların haklarına ilişkin düzenlemeler nelerdir?”, “Bilgisayarlarda arama, kopyalama ve el koyma işlemleri sırasında nelere dikkat edilmeli?” sorularının yanıtlarını bulmak için hukukçu ve akademisyenlerin görüşlerini yansıtmıştık. Emniyet Genel Müdürlüğü’nün (EGM) de konuya ilişkin değerlendirmelerini almak üzere yazılı yaptığımız başvurunun yanıtı dergimiz yayına girdikten sonra verildi. EGM Bilişim Suçları ve Sistemleri Şube Müdürlüğü’nün yanıtları Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü aracılığıyla tarafımıza ulaştırıldı.

Bilgisayarlarda bulunan bir bilgi ve belgenin araştırılan suç açısından “suç delili” olup olmadığı konusundaki kararı, hâkim veya mahkeme heyetinin vereceğine işaret eden EGM, adli bilişim konusunda yeterli sayıda uzman bulunmadığını ancak “teşkilatta” bu alanda yetişmiş, özel eğitimler almış oldukça çok sayıda uzman olduğunu bildirdi. “Gerçekleştirilen el koyma veya kopya alma konularında hangi soruşturmalarda nasıl bir uygulama gerçekleşiyor bilmemiz mümkün değil” diyen EGM, adli bilişim incelemelerinin soruşturma görevlileri tarafından yapılmasından yana. Soruşturmalarda kopya verme konusunun kolluğun (polisin) yetkisindeki bir takdir olmadığını hatırlatan EGM, bunun sorunlu bir alan olduğunu söylüyor.

-Kolluk güçleri (polis), hangi durumlarda bilgisayarlara el koyabilir? Bilgisayarlara el koymanın prosedürü nedir, bunu nasıl gerçekleştirebilirler? Bilgisayarlarda, bilgisayar program ve kütüklerinde arama, kopyalama ve el koyma işlemleri nasıl yapılır?

-Kolluk güçleri 5271 sayılı Ceza Muhakemeleri Usul Kanunu’nun 116 ve Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği’nin 30. Maddeleri ile 134. Maddeleri kapsamında Cumhuriyet Savcılarının talebi ve mahkeme kararı ile şüphelinin kullandığı digital medyalara el koyulması, kopya çıkarılması, kayıtların çözülmesi, bilgisayarların incelenmesinin yapılması işlemlerini, mahkeme kararının gereği olarak yerine getirmektedir.

- Bilgisayarlarda bulunan bir bilgi ve belgenin araştırılan suç açısından “suç delili” olup olmadığına kim ve neye göre karar veriyor?

-Bir bilgi veya belgenin suç delili olabileceği gibi bazı durumlarda bilişim sistemlerindeki verilerin (navigasyon cihazlarındaki güzergâh verileri gibi) doğrudan suç delili olmasa dahi bir suçu aydınlatmada tamamlayıcı bir unsur olması mümkündür. Elbette bahse konunun suç delili veya suçu aydınlatmak veri olması konusundaki kararı, hâkim veya mahkeme heyeti karar vermektedir.

-Adli bilişim (bilgisayar kriminalistiği) konusunda ülkemizde gerekli bilgiye sahip yeterince personel var mı? Bunun eğitimini kim veriyor?

-Ülkemizde adli bilişim konusunda yeterli sayıda uzman bulunmadığı değerlendirilmektedir. Ancak Emniyet teşkilatının farklı birimlerinin bu alanda yetişmiş, özel eğitimler almış oldukça çok sayıda uzmanı vardır. Bahse konu eğitimleri öncelikle Emniyet teşkilatının uzman eğitici personeli vermektedir. Bu kişiler yurt içi ve yurt dışında yıllardır onlarca farklı eğitim almış, birçoğu ülkemizde veya yurtdışında yüksek lisans, doktora çalışmasını tamamlamış personeldir. Eğitimler ikili işbirliği yapılan ülke polis teşkilatlarından, Avrupa Birliği fonlarıyla projelendirilmiş eğitimlerden, Interpol’un ve Europol’ün sağladığı eğitimlerden, üniversitelerden ve ticari kuruluşlardan alınmaktadır. Hatta teşkilat personelimiz Interpol ve Europol’ün bahse konu eğitim içeriklerinin oluşmasında ciddi katkılar sunmakta süreç içerisinde edinilen tecrübeler karşılıklı paylaşılmaktadır.

-Ülkemizde adli bilişim uygulamaları ağırlıklı olarak soruşturmada yer alan kolluk kuvvetleri tarafından yapıyor. Bilgisayar ve cep telefonlarına el koyma ve sonrasındaki inceleme işi süreçlerinin ayrıştırılması, özellikle inceleme işleminin adli bilişim kurum ve adli bilişim uzmanlarınca gerçekleştirmesi konusundaki görüşlerinizi alabilir miyiz?

-Adli bilişim uygulamaları, bir gerçeğin ortaya çıkması ve bir bilinmeyen aydınlatılması açısından önemli bir unsurdur. Digital delil incelemesinin, “uzman” olmak şartıyla, nesnel ve evrensel hukuk kuralları çerçevesinde, hukuki süreçlerde görev yapan hangi meslek grubunun inceleme yaptığına teoride çok bir önemi yoktur. Ancak “digital delil inceleme süreci”, bir yandan delillendirme süreci olduğu gibi diğer bir yandan araştırma, bir diğer ifadeyle soruşturma sürecini de kapsamaktadır ve bu nedenle soruşturmayı yürüten meslek grubu tarafından yürütülmektedir ve tüm dünyada da bu şekilde yapılmaktadır. Digital delil incelemede, ön inceleme (triaj) ve asli inceleme diye iki kavram vardır. Acil durumlarda, ön incelemelerde ortaya çıkan veriler, soruşturmanın genişletilmesine veya yeni operasyonlar yapılmasına sebep olabilir. Bir diğer ifadeyle inceleme sonucundaki veriler, doğrudan sadece mahkemede delil olarak kullanılabileceği gibi, soruşturmanın yönünü değiştirecek bir soruşturma aracı da olabilir.

Kısaca inceleme aynı zamanda bir arama veya araştırmayı da içerir. Günlük hayatta benzer bir uygulamadan örnekle benzetme yaparsak, mahkeme kararıyla soruşturmasını tamamlamak veya geliştirmek için evdeki suça ilişkin unsurları

arayan polis, bilgisayarlarda da benzer bir araştırma yapmaktadır.

Digital delil incelemelerinin sonuçları, zaman zaman soruşturmanın yönünü değiştirebildiğinden, her zaman davada son aşama olmayabilir. Bir örnekle ifade edersek bir bomba patlatılacağına veya bir bankaya silahlı saldırı olacağına dair bir ihbar alındığını varsayalım. İhbara konu olan kişinin bilgisayarını, adli bilişim standartlarına göre ön incelemeye alıp, elde edilen bilgilere göre, gerekli talimatlar alındıktan sonra çok kısa süre içerisinde başkaca birkaç kapının daha ivedilikle çalınması söz konusu olabilir.

Diğer taraftan şüpheliden elde edilen elektronik verilerin, gözaltı süresi bitimine yetiyecek şekilde ön inceleme raporları hazırlanarak öncelikle savcıya ve sonrasında hâkime sunulması, savcının fezlekesinin daha sağlıklı oluşturmasını, hâkime ise; şüphelinin tutuklu mu tutuksuz mu yargılanması konusundaki kanaatini oluşturmasında yardımcı olmaktadır. Ön inceleme raporuna göre tutukluluk konusunda daha yerinde bir karar verilmesi ise toplumda adaletle güven duygusunu artırmaktadır. Bunlar gibi daha birçok soruşturma tekniği ve usulü açısından adli bilişim incelemeleri soruşturma görevlileri tarafından yapılmalıdır.

-Güncel teknolojiye bağlı olarak sürekli değişen bir yapıya sahip olan adli bilişim sürecine görev alan uzmanların kendilerini yenilemeleri, teknolojiyi ve güncel gelişmeleri

yakından izlemeleri için ne gibi çalışmalar yapıyor?

-Her yıl düzenlenen çok farklı kaynaklarla beslenen eğitim faaliyetlerinin yanı sıra ülkemizde ve yurtdışındaki düzenlenen birçok eğitim, seminer, fuar ve benzeri etkinliklere katılım sağlanmaktadır. PolNet ortamında oluşturulan özel forum sayfaları ile birçok güncel teknolojik konular tartışmakta ve uzman personel arasında bilgi paylaşımı yapılmaktadır. Diğer taraftan personel kendi imkânlarıyla İnternet'in aktif kullanımı sayesinde de bahse konu günceli yakalama yolculuğunu sürdürmektedir.

-Yapılan soruşturmalarda gördüğümüz kadarıyla polis, bilgisayarı incelemek için Emniyete götürüyor. Yasa, incelemenin orijinali bozmamak için yedek üzerinden yapılması gerektiğini, bu usulle alınmayan verilerin delil olamayacağını belirtirken bunun "nerede yerine getirileceği" bilgisini tam olarak belirtmiyor. Ayrıca yasa, polisin kopyaladığı verilerin bir kopyasının, "talep etmesi halinde" veri sahibine veya avukatına verilmesini öngörüyor. Ancak, veri sahibi bu hakkı olduğunu bilmeyebilir ve yasa, polisin bu hakkı hatırlatmasıyla ilgili bir zorunluluk getirmiyor. Yapılan tüm incelemelerde, orijinal harddiskin yedeği alınıyor mu? Kopyalanan verilerin bir kopyası, "talep etmesi halinde" veri sahibi veya avukatına veriliyor mu?

-Polis, adli soruşturmalarda savcının talimatlarıyla görev yapan bir meslek

grubudur ve soruşturmayı yöneten Cumhuriyet Savcılarıdır. Dolayısıyla gerçekleştirilen el koyma veya kopya alma konularında hangi soruşturmalarda nasıl bir uygulama gerçekleşiyor bilmemiz mümkün değil. Ayrıca 81 il ve yüzlerce ilçemizde görevli on binlerce polisin katıldığı ve on binlerce savcının farklı farklı konularda yürüttüğü ve yönettiği soruşturmalarla ilgili genele ilişkin bir yorum yapabilmek mümkün değildir.

Kopya verme konusunun kolluğun yetkisindeki bir takdir olmadığını hatırlatmak gerekiyor. Ancak sorunlu bir alan olduğunu söyleyebiliriz. "Bankayı soyan bir hırsızın elindeki silah geri verilir mi?" sorusunu soran birisine sadece gülümsersiniz... Şüpheliye işlediği suç aletini teslim etmenin başlı başına bir sorun olduğu durumlar var. Çocuk istismarcısına "bir kopyası sende kalsın" demek ne kadar doğrudur? Yasa koyucu burada doğrudan kendisine ilişkin atılı bir suç bulunmayan işletmeciyi korumak istemiş olabilir. Bir İnternet kafe aracılığıyla suç işlendiğinde, İnternet kafenin bilgisayarlarına el koyarsanız masum tüccarı mağdur etmiş olursunuz. Bu gibi durumların önüne geçmek için düzenlenmiş olduğu değerlendirilebilir.

-Kopyalamanın yapılmaması durumunda, veri sahibinin sonradan "Bu veriler benim bilgisayarımda yoktu, sonradan eklenmiş" diye itiraz etmesi halinde polis bunu ispatlamak için ne gibi önlem alıyor?

-Adli bilişim süreçlerinin en önemli esası delil bütünlüğünün sağlanmasıdır ve adli bilişim uzmanının ilk öğrendiği karinedir. Delil bütünlüğü ve değişmezliğini sağlamak için birçok donanımsal bazlı durumlarda yazılımsal ürünler kullanılır.

Ancak bu durumun sağlanamayacağı nadir durumlar da olabilir. Örneğin bir zararlı yazılımın incelenmesi on-line ve off-line olarak gerçekleştirilmektedir. Canlı (on-line) zararlı yazılım incelenmesinde elbette delil bütünlüğünü sağlamak mümkün olmaz. Çünkü yazılım çalıştırılarak yazılımın hareketleri incelenerek inceleme yapılır ve bu inceleme

türünde delil bütünlüğü dosya olarak alınır ancak işletim sistemi bünyesinde aranmaz.

-Günümüzde bir kişinin bilgisayarına kendisi farkına varmadan bilgi transfer edebilmek mümkün. Bu durumda, Emniyet güçlerinin elinde, isnat edilen suça delil teşkil edecek verilerin dışarıdan birileri tarafından o bilgisayara yüklenip yüklenilmediğini anlayacak bir teknoloji var mı? Bu ortaya çıktığında neler yapılıyor?

-Teknik olarak bir bilgisayarı ele alırsak içerisindeki verilerin tümü bir bütündür ve bilgisayardaki işletim sistemi değişkenine bağlı olarak verinin girişi ve sistemde kalışı birçok iz bırakır. İşletim sistemi üreticilerinin eğitimlerinde ve adli bilişim ürünlerinin eğitimlerinde bahse konu çalışmaların nasıl araştırılacağı öğretilmektedir. Ancak her inceleme kendi başına bir kompozisyonudur. Bahse konu tespiti bir yazılım veya donanım kendisi değil teknolojiyi araç olarak kullanan uzman yapabilmektedir. Diğer taraftan bahse konu bilgi birikimi sadece polis ile sınırlı değil uzman adli bilişim uzmanları da bunların nasıl yapılacağını bilirler. İşletim sistemine göre, bilişim sisteminin bulunduğu ağ protokollerine göre, kullanılan yazılım ve donanımlara göre değişebilecek ve en sonunda bir rapor ile bulguların tespitiyle sonuçlanacak bir süreçtir. Şubemiz tecrübelerinde bugüne kadar tespit edilmiş bir vaka ile karşılaşmamıştır. Ancak bahse konu iddia birçok şüphelinin kullandığı bir argümandır. Arama motorlarında çocuk pornografisi aramış, dosya indirilme süresi onlarca dakika sürmüş ve en sonrasında çocuk istismarı görüntüleri türlerine göre klasörlenmiş şüpheliler de bahse konu argümanları kullanmaktadırlar. Elbette uzmanın yaptığı inceleme ve diğer tüm deliller hâkimce değerlendirilecek ve hüküm bu çerçevede verilecektir.

KOBİ'lerde kalite yönetim anlayışı ve uygulanabilirliği

Dr. Serdar Biroğul
sbirogul@yahoo.com

Günümüzde kalitenin her yerde aranan bir nitelik olması ve bunun belgelendirilmesi tüm şirketler için kendi varlıklarını sürdürebilmeleri açısından çok önemlidir. Kalite, en kısa anlamda “müşteri memnuniyeti” olarak tanımlanabilir. Kalite anlayışı ve bunun yönetilebilir bir düzen içinde olması büyük şirketlerde olmazsa olmaz niteliklerdendir.

Küçük ve orta ölçekli işletmeler (KOBİ), kalite yönetim (KY) anlayışını benimsemek isterken, yönetim sürecine dahil etme konusunda isteksizdirler. Çünkü KOBİ'ler, kurumsallaşmış olan büyük şirketlerden daha farklı bir anlayış ve birçok yönden farklılıklara sahiptir. KOBİ'ler temelde işletme sahibi merkezli olduğundan işletme sahibi firma içindeki tüm süreçlere dahil ve etkin karar gücüne sahiptir. Böyle bir firmada kalite yönetim kültürünü şirket içine yerleştirmek yöneticinin bu duruma olan inancının sağlanması sonucunda daha iyi anlaşılabilir olmasını sağlayacaktır. Pozitif bir etken olan bu durumun dışında yapısı gereği az sayıda çalışan personele sahip olduğundan müşteri ilişkileri, satın alma, üretim ve diğer fonksiyonların iş yeri sahibi tarafından görev, yetki ve sorumlulukların paylaşılması ve sistemin dokümente edilmesi zor olacaktır. Bununla beraber KOBİ'lerde çalışan personelin KY'e olan inançları yok denecek kadar azdır. Hatta KY sürecinin üretkenliği azalttığı, inisiyatif ortadan kaldırdığı, hızlı reaksiyonları engellendiği, bürokratik, karmaşık ve pahalı

olduğunu düşünmektedirler.

Bir süreç olarak tanımlanan işler bir kişi tarafından yapıldığı için bu kişi genel olarak iş sürecinin dokümente edilmesine karşı bir direnç göstermektedir. Küçük şirketler çoğu zaman deneyim eksikliğinden dolayı denenmemiş veya çok az denenmiş aktivitelerle meşgul olmaktadır. Tam olarak anlaşılmayan bir aktivite için bir süreç tanımlanmasında bir güven eksikliği olmaktadır. Adeta kaotik ortam ve süreçler içinde olduklarından KY'nin önemini kavramaları zor olmaktadır. KOBİ'lerde genellikle görevlerin nasıl yapılacağı ile ilgili olarak özel bilgilere sahip birkaç kişi vardır. Eğer bu kişilerin bilgilerinden bazılarını elinden alan bir süreç tesis edilirse kendi değerlerinin azalacağını düşünürler. KY, sürekli gelişim için öncelikli araçlar olarak süreçlerin oluşturulmasına önem verdiğinden KY kişilerin işlerini tehdit ediyor gibi görünmesine neden olmaktadır.

Bu anlayış şirket içinde uygulamaya konacak olan KY'nin daha da zorlaşmasına ve bunu şirket kültürü haline getirmeye çalışan personelin

istenmeyen kişiler olarak nitelendirilmesine neden olacaktır. Bu tür düşünceler tamamen yanlış olmakla beraber bir firma uzun vadede var olmak ve büyümek istiyorsa KY anlayışını kendine kültür edinmek durumundadır. Küçük firmalarda yapılan işlemler çoğunlukla bireysel beceriye bağlıdır. Genel anlamda bu özelliğe sahip kişiler yaptıkları işi bilmelerine rağmen var olma anlayışı yüzünden herhangi bir dokümente ya da bilgi birikimi ve aktarımı söz konusu değildir. Bu kişinin işten ayrılması durumunda ise bilgi aktarımının çok sınırlı olacağından firmalar bu kişiye bağımlı hale

gelmektedir.

Büyümeyi hedefleyen veya bu sürece başlamış olan firmalarda olgunlaşma adına birçok noktada zorunlu değişiklikler meydana gelmektedir. Uygulamanın ilk anlarındaki zor süreçler ve KY anlayışının çalışanlarca benimsenmesinin zorluğu atlatıldığında firma KY anlayışı sayesinde piyasada kendini daha iyi ifade eder, güvenilir, misyon ve vizyon sahibi bir firma olarak kendini ispatlar hale gelir.

Firmalar büyüdükçe ilave bölümleri ve güçlerin oluşturulmasına ihtiyaç duyarlar. Bu

durumda KY'nin uygulanması firma için vazgeçilmez bir durum olacaktır. KY sürecinin sahip olduğu temel yapının dışında her firma kendi KY sürecini oluşturmakta, dokümanete etmekte, iş-süreç akışlarının belirlenmesinde serbesttir. Yazılım firmaları gibi yazılım ürünlerini kullanan KOBİ'ler, KY sürecinde var olan tüm dokümanete ve iş süreçlerini özel yazılımlar (örnek olarak Microsoft Sharepoint programı verilebilir) vasıtasıyla oluşturabilir. Böylelikle kâğıt, toner gibi ürünlerden tasarruf sağlanır. Aynı zamanda güvenliği ve yedekleme işlemlerinin düzenli olarak gerçekleştirildiği bir ağ ortamda KY sürecinin tüm adımlarının bilgisayar ortamında yürütülmesi hem güvenilir hem de mekân-zaman bağımsız yapının oluşturulması sağlanmış olunur. Bu sürecin şu anki mevcut teknolojik yapı ile tümleştirilmesi sürekliliği daha da kolaylaştıracaktır. Zaten şu anki anlayış KY sürecinin sayısal ortamda yürütülmesine destek vermektedir.

KY kültürünün oluşturulması kararından sonraki ilk adım çalışan personeline bu durumu anlatmak ve onların kafalarındaki soruları yanıtlamak olmalıdır. KY anlayışına temel oluşturacak birçok sorunun cevaplanması gerekmektedir. Kalite yönetim sürecine başlamayı hedefleyen firmaların bu soruları cevapladıkları bir dosya hazırlayarak başlamaları hem yol haritalarını oluşturmalarına hem de sisteme dair beklentilerin anlaşılmasına yardımcı olacaktır.

Bu sorular;

Kalite nedir? Kalite stratejisi, değerleri ve bileşenleri nelerdir? Tasarım ve uygunluk kalitesi nedir? Kalite denetimi niçin yapılır? Kalite kayıtları nelerdir? Kalite politikası ne demektir? Kalite kültürü ve planı ne demektir? Kalite sistemi nedir? Kalite sisteminde dokümantasyon nedir? Kalite sisteminin gözden geçirilmesi nedir? Kurumsal iletişim ne demektir? Kuruluş içi kalite denetlemesi ne demektir? Önleyici faaliyetler nelerdir? Proses nedir?, Proses denetlemesi nedir? Standart ve standartlaştırma ne demektir? Şartname ve talimat nedir? Tasarımın gözden geçirilmesi ne demektir? Müşteri odaklılık ne demektir? İç-dış müşteri kavramı nedir? Üst yönetimin

liderliği ne kadar önemlidir? Sürekli gelişme ne demektir, yararları nelerdir? Kalite yönetiminin başarısını etkileyen faktörler nelerdir? ISO ne demektir? Firma için ISO'nun hangi standartları uygulanmalıdır? Doğru standardı belirlemek ve hangi belgenin alınmasının kararı nasıl verilir? Kalite el kitabı nedir? Kalite el kitabının hazırlanmasında göz önünde bulundurulması gereken hususlar nelerdir? Bir kalite güvence sistemi nasıl kurulur, hangi aşamaları içerir? Kaliteyi etkileyen fonksiyonlardan kim sorumludur? Kalite yönetim sisteminde denetim ve gözden geçirme önemli midir? Dokümantasyon ve değişikliklerin kontrolü için nasıl bir sistem gereklidir? Kalite güvence sisteminin denetlenmesi nasıl yapılır? ISO denetimlerinde başarılı olmanın

kriterleri nedir? Belgelendirme süreci nasıl yürümektedir? Belgelendirme sonrası süreç nasıl işlemektedir? Kalite yönetim sisteminde kullanılacak yöntem ve gereksinimler neler olacaktır?

Sonuç olarak unutulmamalıdır ki teknoloji üreten veya kullanan firmaların ürün pazarında farklılık yaratması ve pazara çabuk ulaşması KY ile mümkün olabilmektedir. Kalite yönetim sisteminin ve anlayışının şirket içinde kültürleştirilmesi ve yerleştirilmesi en üst yönetimden en alt birimdeki personele kadar herkesin işbirliği ve inancıyla birlikte gerçekleştirilen bir süreçtir. Kalitenin standartlaştırılmasına dair ilk adımların yarattığı zorlukların anlayış, hoşgörü ve ileri dönük düşünce tarzıyla atlatılması kolaylaşacaktır. Kalite yönetim sisteminin kurulmasından sonra bu sistemin devamı tüm personelce sağlanmalıdır. Kalite yönetim sistemine olan kuvvetli inanç firmanın kendi güvenini ve müşterilerin gözündeki güvenilirlik değerini yükseltecektir.

Kaynakça

1. Sorularla Toplam Kalite Yönetimi ve Kalite Güvence Sistemleri, Muhittin Şimşek.
2. Toplam Kalite Yönetimi, Muhittin Şimşek.

Özel Ayşe Abla Okulları

Arzu Kılıç
arzu.kilic@tbd.org.tr

Değerli okurlar,
Bu ayki okul köşemize “Başkent Üniversitesi, Özel Ayşeabla Okulları”nı konuk ettik.
Kolej Ayşeabla, 1946 yılında Neriman Hızıroğlu tarafından Ankara’da açılmıştır. Neriman Hızıroğlu, “Radyo Çocuk Kulübü” yönetmeni olarak “Ankara Radyosu”nda çalışırken “Ayşeabla” adıyla anılmış, daha sonra Kızılırmak Sokak’ta kurduğu okuluna aynı adı vermiş. Ayşeabla Çocuk Yuvası ve İlkokulu, 1984-85 Öğretim Yılından itibaren açılan “Orta Kısım” ve “Lise Kısım” ile “Kolej” statüsüne geçmiştir.
Kolej Ayşeabla 1992 yılında bugünkü adresinde kurulan yeni binaya taşınmış, anasınıfından liseye kadar olan eğitim öğretim hizmetini, çağdaş kampüsünde bir araya getirmiş.
1996’da TSE-EN-ISO Kalite Belgesi alan kurum, 1999’da aynı belgeye sahip, Prof. Dr. Mehmet Haberal’ın kurduğu Başkent Üniversitesi bünyesine geçmiştir. İlköğretim Okulu, Anadolu Lisesi ve Fen Lisesi açılarak “Başkent Üniversitesi Özel Ayşeabla Okulları” bütünlüğü sağlanmış. Özel Ayşeabla Okulları bugün, bilgi çağının gerektirdiği yeniliklere açık politikasıyla birçok başarıya imza atmış bir eğitim kurumu. Kurumun başarısı, yönetim yapısı, bilgi ve iletişim teknolojilerini nasıl kullandığı gibi konularda bilgi almak üzere okul çalışanlarından Sümeyra Akçay (Bilgisayar Öğretmeni), Tolga Kiroğlu (Bilgi İşlem Sorumlusu), Yelda Özlem Özdoğan (İlköğretim Müdür Yard.) ile sizler için bir söyleşi gerçekleştirdik.

Bilgi çağının gerektirdiği yeniliklere açık köklü eğitim kurumu: **Ayşeabla Okulları**

MEB'den, devlet okullarına ücretsiz dağıtılan "Adobe Yazılımları"ndan yararlanmayı talep eden Ayşeabla Okulları, özel sektördeki bazı eğitim kurumlarının da indirimli paketlerle, öğretmenlere eğitim vererek sertifika kazandırmalarını istiyor.

Özel Ayşeabla, 65 yıllık köklü kültürüyle, günümüzde Başkent Üniversitesi bünyesinde hizmet veren bir eğitim kurumu. 1946 yılında Neriman Hızıroğlu tarafından kurulan, günümüzde Başkent Üniversitesi bünyesinde hizmet veren okul, bilgi çağının gerektirdiği yeniliklere açık politikasıyla birçok başarıya imza atıyor.

Vizyon ve değerler...

Okul, "Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda hareket eden, bireysel farklılıkları dikkate alarak kendini ve toplumunu sürekli geliştiren; değişime açık, kendisiyle barışık, sağlıklı güven duygusu ve öz denetimi gelişmiş, ilişkilerinde dürüst ve hoşgörülü, kendisi ve dünya geleceği için sorumluluk almaya hazır bireyler yetiştirme" vizyonu ile kurulmuş.

İlişkilerde esneklik, ekip çalışmasının önemi, insana saygı, ufku ve ufkun ötesini görebilme, öğrenci-veli-öğretmen birlikteliğinin önemi, kaliteli eğitim ve disiplin, problemlere duyarlılık, kalıcı çözümler üretme ve uygulama "Biz" bilinci okulun değerleri arasında yer alıyor.

Öğrencilere 9 yönetici ve 97 öğretmenle hizmet verilen kurumda; bilgisayar, İnternet, projeksiyon cihazları gibi tüm yönetici, öğretmen ve çalışanların kullanımında. Alanında lisans yapmış deneyimli öğretmenlerin yardımı ile öğrenciler bilgi ve iletişim teknolojilerini aktif bir şekilde kullanabiliyorlar. İnternet, okulun velilerle, dış çevreyle olan iletişimini ve bilgi alışverişini sağladığı için önemli bir yere sahip.

Okul ile Başkent Üniversitesi Bağlıca Kampüsü arasında hem veri hem ses iletişimi sağlayan geniş bant İnternet bağlantısı mevcut. Tüm kullanıcılar 7/24 İnternet'i kullanabiliyor.

Sağlam teknolojik altyapı...

Okulda iki adet bilgisayar laboratuvarı ve 150 adet bilgisayar var.

Laboratuvarlarda bilgisayar masaları, ışıklandırma sistemi ve yer döşemesi değiştirilerek öğrenciler için daha sağlıklı bir çalışma ortamı hazırlanmış; bilgisayarlar da son teknoloji ile yenilenmiş. Ayrıca laboratuvarlarda kullanılmak üzere yeni kulaklıklar alınarak, etkileşimli ortamlarda öğrencilerin daha aktif yer alması sağlanmış.

1999'da yayınlanmaya başlayan okulun web sayfası (www.ayseabla.k12.tr), çeşitli değişiklik ve yeni tasarımlarla bugünkü haline gelmiş. Bu sitedeki bilgiler gün aşırı olmak üzere sürekli güncelleniyor. Duyurular ve etkinlikler siteden duyuruluyor.

Anasınıfı öğrencilerinden başlayarak 5. sınıfa kadar tüm öğrenciler bilişim teknolojileri dersine giriyor. 6, 7, 8. sınıflarda ve lisede, bilişim teknolojileri dersi, seçmeli ders oluyor. Tüm yönetici, öğretmen ve öğrencilerin mail adresleri mevcut.

Bilgisayar derslerinde anasınıfında liseye kadar öğrencilere, bilgisayar ve İnternet kullanımı, kelime işlem; sunu hazırlama; hesap tablosu ile veri tabanı oluşturma; masaüstü yayıncılık programı, web sayfası oluşturma ve yayınlama; blog oluşturma; video ve ses işleme programı ve son olarak görüntü işleme programları öğretiliyor.

Okullarda eğitim ve öğretim sürecini olumsuz yönde etkileyecek teknolojik malzeme eksikliği yok. Kurumun teknolojik donanımı günümüz ihtiyaçlarını karşılamada yeterli ve hatta kimi zaman gerekli seviyenin üzerinde.

MEB'den yazılım beklentisi...

Ayşeabla Okulları'nın, Milli Eğitim Bakanlığı'ndan (MEB), "Adobe Yazılımları" konusunda bir talebi var. Devlet okullarına ücretsiz dağıtılan bu lisanslı programlardan, "Ayşeabla Okulları" da yararlanabilmeyi istiyor. TTNET Vitamin ile anlaşarak okul ve öğretmenlere sınırsız TTNET Vitamin paketi sağlanmışlar ancak öğrenciler, bu paketten yararlanabilmek için yıllık ücret ödemek zorunda.

Okullarda, bilişim teknolojileri konusunda her seminer dönemi bilgisayar öğretmenleri tarafından hizmet içi eğitimler veriliyor. Bu konuda Başkent Üniversitesinden de destek alınıyor. Ancak okul, özel sektördeki bazı eğitim kuruluşlarının da indirimli paketlerle, öğretmenlere eğitim vererek sertifika kazandırmalarını da istiyor. 1999'dan beri yürütülen ve gün geçtikçe gelişen otomasyon sistemi sayesinde veli ve öğrenciler, online (çevrimiçi) olarak öğrenci bilgilerini görebiliyor, müdahaleleri güncel olarak izleyebiliyorlar. Öğrenciler, öğretmenlerinin verdiği ödevlerinin takibini yine bu sistem sayesinde evlerinden yapabiliyor ve bazı ders bilgilerine (çalışma sayfaları, alıştırma gibi) yine İnternet üzerinden ulaşabiliyorlar.

Farklılıklar....

Kurumun başarılı eğitim politikaları, teknik donanımı ve kadrosu dışında onu diğer okullardan ayırt eden farklılıkları var. Bunlardan bazıları; öğrencileri kitap okumaya özendirmek amacıyla "Kitap Kurdu Aday Belgesi", "Kitap Kurdu Diploması" ve "Kitap Dostu" belgeleri düzenleniyor. Akademik başarı ve davranış yönünden model olan öğrenciler, "Üstün Öğrenci Belgesi" ile ödüllendiriliyor. Düzenli çocuklar, her ayın son cuma töreninde tüm okul tarafından alkışlanıyor. Her yıl düzenlenen "proje" ve "bilim" şenliklerinde öğrenciler, bilimsel verilere dayanan ürünlerini sergiliyorlar. Avrupa'da 30 ülke olmak üzere dünya çapında toplam 49 ülkede uygulanan EKO-Okullar Programı çalışmalarıyla MEB İlköğretim Genel Müdürlüğü'nün, ilköğretim okullarındaki öğrencilerde çevre bilincinin geliştirilmesi, çevre kirliliğinin önlenmesi ve okul çevrelerinin güzelleştirilmesi amacıyla başlattığı "Mavi Gök, Yeşil Bayrak" ödülü almaya hak kazanan okulda, öğrencilerin her biri "çevre gönüllüsü" olmanın bilincini taşıyor. Haziran ayının ilk haftasında "Spagetti Günü" düzenlenerek tüm öğrencilerin "Kuşaklar Birleşiyor" anlayışıyla bir araya gelmeleri sağlanıyor.

Ayşeabla Okullarının "İletişim Bülteni", "Okul Gazetesi", "BİZ dergisi" ve "Our Voice" adlı yayınları da bulunuyor.

Hacettepe Teknokent'te 114 firma faaliyet gösteriyor

2003'te kurulan, 162 Ar-Ge ofisi bulunan ve 800'ü aşkın personelin çalıştığı teknokentte geliştirilen toplam 361 projenin 98'i olumlu sonuçlandı, 31 proje ise bitirilemedi. Bölgede halen 232 projenin Ar-Ge ve yazılım faaliyetleri devam ediyor.

Hacettepe Üniversitesi Beytepe Yerleşkesi'nde, "Hacettepe Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nin (Hacettepe Teknokent)" kuruluşuna ait Bakanlar Kurulu kararı, 10 Ocak 2003 tarih ve 24989 sayılı Resmi Gazete'de ilan edildi.

4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu gereğince Hacettepe Teknokent'i yönetmek ve işletmek üzere 17 Mart 2003'te tescili yapılan Hacettepe Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş. (Hacettepe Teknokent A.Ş.), 20 Mart 2003 tarih ve 5760 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan edilerek faaliyete başladı.

Teknolojik bilgi üretmek, üründe ve üretim yöntemlerinde yenilik geliştirmek, ürün kalitesinin ve standardını yükseltmek, verimliliği arttırmak, maliyetleri düşürmek, teknolojik bilgiyi ticarileştirmek amacıyla Türkiye, Balkanlar, Ortadoğu ve Bağımsız Devletler Topluluğu'nda teknoloji yoğun üretimle girişimciliği geliştirmek ve desteklemek, gelişmiş ülkelerle de, yeni ve ileri teknolojilerin transfer ve uyumunu sağlamak Hacettepe Teknokent'in öncelikli hedefleri arasında yer alıyor.

Hacettepe Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi, her alandaki Ar-Ge çalışmalarını birbiri ile koordineli bir şekilde yürütmek, yeni ürün ve teknolojiler geliştirmek suretiyle dışarıya yönelerek, yurt ekonomisine ve Gayri Safi Milli Hasıla'ya katkıda bulunmak, aynı zamanda evrensel bilime, teknolojiye ve insanlığa katkıda bulunacak artı değerler yaratmayı hedefliyor. Hacettepe Teknokent A.Ş. ortakları, Hacettepe Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Polatlı Belediyesi, Gama A.Ş. ile Akdaş Döküm San. ve Tic. A.Ş..

Türkiye'nin en hızlı büyüyen Teknokenti

Hacettepe Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi bünyesinde modern ve teknolojik yeniliklerle donatılmış 24 saat Ar-Ge ve yazılım geliştirme faaliyetlerinin yapılabildiği, 24 saat güvenlik ve temizlik hizmetlerinin yanı sıra personel servis hizmetleri ile kafeterya ve yemek hizmetlerinin sunulduğu, ses ve görüntülü kayıt sistemi ile İnternet yayınlarının yapılabileceği tam donanımlı konferans ve toplantı salonları ile 162 adet Ar-Ge ofisi bulunuyor.

Biri Hacettepe Üniversitesi Beytepe kampüsünün güneyinde 927.585 m², diğeri batı-

kuzey batısında 1.077.448 m² büyüklüğünde olmak üzere toplam 2.005.033 m² yüzey alanlı iki bölümden oluşan Hacettepe Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nin tamamı Hacettepe Üniversitesi'nin mülkiyetinde. 703.391 m²'lik Hacettepe-Polatlı Teknokenti açık alanının yanı sıra 1 Ekim 2010 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Hacettepe-İvedik OSB Teknokenti'nin 47.193 m²'lik açık alanı ile birlikte Hacettepe Teknokent'in toplam açık alanı 2.756.617 m²'ye ulaşmış olup, Türkiye'nin en büyük açık alanına sahip Teknokent.

Hacettepe Teknokent'te, 4.500 m²'lik, 6.040 m²'lik, 1.800 m²'lik, 1.200 m²'lik ve 1.365 m²'lik Eczacıbaşı-Monrol A.Ş. Ar-Ge Binası ile 2.760 m²'lik Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Piyasa Gözetimi Laboratuvarı ve Hacettepe-İvedik OSB Teknokenti Binası olmak üzere toplam 7 adet Ar-Ge binası yer alıyor. Ayrıca, Kasım 2010'da inşaatına başlanan 5.841 m²'lik kapalı alanlı İLKO İlaç Araştırma Geliştirme A.Ş. Ar-Ge Binası'nın Ağustos 2011'de hizmete verilmesi planlanıyor. Ağustos 2011 itibariyle Hacettepe Teknokent'in toplam kapalı alanı 39.967 m²'ye ulaşacak.

Hacettepe Teknokent, 2007'den itibaren

başlattığı yatırım atağı ile kısa sürede yüzde 400'lere varan gelişme oranı ile Türkiye'nin en hızlı büyüyen teknokentlerinden birisi haline geldi. KOBİ ve sanayiden çok sayıda firmanın Ar-Ge çalışmalarını Hacettepe Teknokent'te yapmak istemeleri nedeniyle yüzde 100 doluluk oranına ulaştı.

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri, ülke ekonomisine sağladığı artı değerlerin yanı sıra yeni iş istihdam alanlarının oluşmasına da önemli katkı sağlıyor. Hacettepe Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nde 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında akademisyenlerce kurulan firma sayısı 16'ya ulaştı. Bu firmaların yanı sıra üniversite-sanayi işbirliğinin gelişimini hızlandırmak ve akademisyenlerin daha fazla katkı sağlaması amacıyla 2009 Nisan'ında kurulan Hacettepe Teknokent Teknoloji Transfer Merkezi bünyesinde yürütülen çok önemli projeler bulunuyor. Ülkemizin ekonomik gelişmesine ve üretilen yeni teknolojik ürünlerle dünyadaki pazar payının arttırılmasına önemli katkı sağlayacağına inandığımız, Hacettepe Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi'ndeki firmalarda yürütülen bu projelerde halen danışman olarak çalışmakta olan akademisyenlerle birlikte toplam 800'ü

aşkın personel çalışıyor.

Ayrıca, Hacettepe Teknokent'te kurulan Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Piyasa Gözetimi Laboratuvarı'nda, haberleşme cihazlarının standartlara uygunluk testleri ve sertifikasyon işlemleri gerçekleştiriliyor.

Hacettepe Üniversitesi Makine Mühendisliği bünyesinde bulunan Otomotiv Araştırma-Geliştirme ve Tasarım Laboratuvarı'nda Otomotiv Mühendisliği öğretim faaliyetleri yürütülürken sanayicilerin Ar-Ge faaliyetlerine destek olmak üzere ortak projelerin gerçekleştirilmesi hedefleniyor.

Hacettepe Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nde yer alan KOSGEB Teknoloji Geliştirme Merkezi de (TEKMER) Ar-Ge çalışmalarını yürüten Küçük ve Orta Boy İşletmelere (KOBİ) destek veriyor.

Hacettepe-Polatlı Teknokenti:

Ayrıca, Hacettepe Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nin ek bölgesi olarak Polatlı Belediyesi'nin desteği ile Ankara'nın Polatlı ilçesinde 20 Mart 2008 tarih ve 28662 sayılı Resmi Gazete ile 703.391 m²'lik bir alanda, Polatlı Teknokenti'nin kuruluşu ilan edildi. Bölgede imar çalışmaları tamamlanırken Ar-Ge yatırımı yapmak isteyen girişimcilerin istifadesine sunulacak.

Hacettepe-İvedik OSB Teknokenti:

Hacettepe Teknokent ile Ankara İvedik Organize Sanayi Bölgesi arasında 27 Ağustos 2009'da imzalanan sözleşme uyarınca kuruluşu için ilk adımları atılan Hacettepe-İvedik OSB Teknokenti, 1 Ekim 2010 tarih ve 27716 sayılı Resmi Gazete ile ilan edilerek kuruluşu gerçekleştirildi.

16.461 m²'lik kapalı alanı olmak üzere toplam 47.193 m²'lik bir alan üzerinde son derece çağdaş ve estetik görünümde beş katlı olarak imar edilen Hacettepe-İvedik OSB Teknokenti Binası'nın içinde değişik ölçeklerde çalışma ofisleri bulunuyor.

Medikal kümelenme çalışmaları başta olmak üzere organize sanayi bölgesinde teknolojik ürün geliştiren veya geliştirmek isteyen firmalar için cazip koşullara sahip olan Hacettepe-İvedik OSB Teknokenti Binası'ndaki çalışma ofisleri, 1 Ekim 2010'dan itibaren 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Yasası kapsamında araştırma-geliştirme ve yazılım faaliyetinde bulunan firma ve girişimcilerin hizmetine sunulmaya başlanmış olup, kısa sürede yüzde 70'i aşan doluluk oranına ulaştı.

Sağlık firmalarının tercihi Hacettepe Teknokent

Türkiye'de halen aktif olan Teknokentler içerisinde Hacettepe Teknokent önemli bir yer edindi. Özellikle sağlık ve yaşam bilimleri alanında faaliyet gösteren firmaların tercihleri Hacettepe Teknokent'ten yana oluyor.

Hacettepe Teknokent, üniversite-sanayi işbirliğinin gelişmesine önemli katkı sağlamakla birlikte Hacettepe Üniversitesi Hastanesi'nde sağlık alanındaki araştırma geliştirme çalışmalarını destekleyecek çok gelişmiş altyapı ile Hacettepe Üniversitesi öğretim üyelerinin bilimsel ve teknolojik bilgi birikimini sağlık alanında faaliyet gösteren firmalarla ve girişimcilerle buluşturmayı hedefliyor. Son dönemlerde ilaç, tıp teknolojileri, medikal ve biyoteknoloji alanlarında faaliyet gösteren firmaların Hacettepe Teknokent'i öncelikli olarak tercih etmeleriyle birlikte yakın gelecekte bu alanda en önde gelen Teknokent olmayı planlanıyor.

Hacettepe Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nde faaliyet gösteren firmalar tarafından tıp teknolojileri, ilaç, medikal, biyomedikal, savunma sanayi, nanoteknoloji, ileri malzeme, elektrik-elektronik, telekomünikasyon, bilişim ve kimya gibi önemli sektörlerde yürütülen projelerin ülkemizin ekonomisine ciddi katkı sağlayacağı düşünülüyor.

Bu projelerin her biri ülke ekonomisine yaratacağı artı değer açısından büyük önem arz ediyor. Ülkemizin yeni teknolojik ürün geliştirilmesi ve bu ürünlerle dünyadaki pazar payını artırıcı ve rekabet gücünü yükseltici ciddi projelerin Hacettepe Teknokent'te hayata kazandırılması bizim mutluluğumuzu kat kat artırıyor. Firmaların araştırma ve geliştirme faaliyetleri ve yürüttükleri projelerle ilgili olarak www.hacettepeteknokent.com.tr web sitemizin Firmalar başlığından bilgi alınabilir.

Hacettepe Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nde yazılım, bilişim, medikal, biyoteknoloji, tıp teknolojileri, nanoteknoloji-ileri malzeme, elektrik-elektronik, savunma sanayi, tasarım, otomotiv, makine, kimya, gıda, çevre ve madencilik sektörlerinde halen 114 firma faaliyet gösteriyor.

Firmaların sektörel yüzdelik (%) dağılımı şöyle:

Bilişim Teknolojileri ve Enformasyon Yazılımı	: 59
Elektrik, Elektronik ve Telekomünikasyon	: 13
Yaşam Bilimleri ve Teknolojileri	: 20
Nanoteknoloji, İleri Malzeme ve Madencilik	: 3
Savunma Sanayi ve Tasarım	: 3
Çevre, Gıda ve Diğer	: 2

350'yi aşkın proje üzerinde Ar-Ge çalışması yapılıyor

Hacettepe Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nde faaliyet gösteren firmalar tarafından tıp teknolojileri, ilaç, medikal, biyomedikal, savunma sanayi, nanoteknoloji, ileri malzeme, elektrik-elektronik, telekomünikasyon, bilişim ve kimya gibi önemli sektörlerde yürütülen projelerin, ülkemizin ekonomisine ciddi katkı sağlayacağı düşünülüyor.

Kurulduğu 2003'ten bu yana Hacettepe Teknokent bünyesinde toplam 361 proje üzerinde çalışılıyor. Bu projelerin 98'i olumlu sonuçlandı, 31 proje ise çeşitli nedenlerle bitirilemedi. Bölgede halen 232 proje üzerinde araştırma-geliştirme (Ar-Ge) ve yazılım faaliyetleri devam ediyor.

Biten Proje Sayısı	Devam Eden Proje Sayısı	Bitirilemeyen Proje sayısı	Toplam
98	232	31	361

Türkiye'yi dışa bağımlılıktan kurtaracak yegâne adres Teknokentler

Hacettepe Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi'ndeki araştırma-geliştirme ve yazılım üretme faaliyetinde bulunan firmalarca yürütülen toplam 232 projenin büyük bölümü henüz teknolojik ürüne dönüşme safhasında. Bu projelerin birkaç yıl içinde ekonomiye kazandırılarak önemli bir katma değer yaratacağı bekleniyor. Bu projelerin hayata kazandırılmasıyla öncelikle yurt dışına döviz kaçışının engellenebileceği gibi 5 yıl içinde ihracat rakamlarının birkaç yüz milyon ABD dolarına 10 yıl içinde de 500 milyon - 1 milyar ABD dolar arasında olması öngörülüyor.

Ülkemizin yeni teknolojik ürün geliştirilmesi ve bu ürünlerle dünyadaki pazar payını artırıcı ve rekabet gücünü yükseltici ciddi projelerin Hacettepe Teknokent'te hayata kazandırılması bizim mutluluğumuzu kat kat artırıyor. Firmaların araştırma ve geliştirme faaliyetleri ve yürüttükleri projelerle ilgili olarak www.hacettepeteknokent.com.tr web sitemizin Firmalar başlığından bilgi alınabilir.

Birinci bölümün sonu...

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	TOPLAM CİRO (TL)
CİRO MİKTARI (TL)	1.679.976,00	1.985.402,89	2.242.965,26	6.082.228,62	26.082.377,95	45.209.652,21	48.666.615,00	64.375.016,75	196.324.234,68

Çevreci Peri Masalları serisi yola devam ediyor...

İlham Perisi (Çevreci Peri Masalları: 2)

Hikmet Temel Akarsu

96. Sayfa – Masal

Desenleyen: Zeynep Özatalay

Çizmeli Kedi Yayınları

Uzaylı Peri (Çevreci Peri Masalları:3)

Hikmet Temel Akarsu

112 Sayfa – Masal

Desenleyen: Zeynep Özatalay

Çizmeli Kedi Yayınları

Hikmet Temel Akarsu'nun yazdığı Çevreci Peri Masalları serisinden iki kitap daha çıktı: İlham Perisi ve Uzaylı Peri. Nitelikli çocuk kitapları ile dikkat çeken Çizmeli Kedi'den çıkan kitapların desenlerini Zeynep Özatalay çizdi. Hatırlanacağı gibi serinin ilk kitabı Çevreci Peri kısa süre önce aynı yayınevinden çıkmış ve kitapçı raflarındaki yerini almıştı. İkinci kitap İlham Perisi yine beş masal ve ardına eklenmiş İlham Perisi Testi'nden oluşuyor. İlham Perisi, Flamingo, Tropik Meyveler, Denizde ve Kahraman Kaplumbağalar adını taşıyan masalların ortak noktası çocuklara çevre bilinci vermeye yönelik olması. Kitabın sonundaki yirmi soruluk test de bu bilinci pekiştirmeye yönelik.

Üçüncü kitap Uzaylı Peri'deki masalların adları: Dilek Perisi, Periler Ağlar Yağmurlar Yağar, Karıncaların Bilgeliği, Teyzemin Masalları ve Uzaylı Peri... Üçüncü cildin sonunda da, çevreci bilgileri gözden geçirmek için hazırlanmış bir çevreci test mevcut. Serinin diğer iki kitabı Sultan Peri ve Tombul Peri de çok yakında çıkacak. Böylece beş yüz sayfayı aşan; 21 masal ve 100 soruluk testlerden oluşan ve çocuklara derli toplu bir çevre bilinci vermeyi hedefleyen bir masal külliyyatımız olacak.

Dünyamızın karşı karşıya olduğu yeni sorunlar çerçevesinde tüm çocuklara okutulmasında büyük yararlar olan bu masal külliyyatı; Çevreci Peri Masalları içinde çevre sorunlarına dair değinilmemiş alan yok gibi.

Eğitimcilere ve çocuklara önemle tavsiye ediyoruz.

Hikmet Temel Akarsu
htakarsu@gmail.com
www.myspace.com/
hikmettemelakarsu

